

POBREZIA ENERGETIKOAREN ERAGINA GIPUZKOAN 2014: ANALISI KUANTITATIBOA

2015eko Urria

**Gipuzkoako
Foru Aldundia**
Ingurumeneko eta Obra
Hidraulikoetako Departamentua
Departamento de Medio Ambiente
y Obras Hidráulicas

Siis Centro de
Documentación
y Estudios
Dokumentazio
eta Ikerketa
Zentroa
Fundación Eguía-Careaga Fundazioa

AURKIBIDEA

1. IKERKETAREN HELBURUAK, EGITURA ETA METODOLOGIA.....	3
1.1. Sarrera.....	3
1.2. Ikerketaren helburuak.....	4
1.3. Metodologia.....	4
1.4. Txostenaren egitura.....	8
2. GIPUZKOAKO POBREZIA ENERGETIKOAREN ARAZOA TESTUINGURUAN JARRIZ.....	9
2.1. Datu batzuek hobekuntza txikiak izan direla erakusten duten arren, krisialdi ekonomikoak familia-ekonomiaren gainbeheran izandako ondorioak nabarmenak dira oraindik.....	9
2.2. Premiazkoa da eraginkortasun energetikoa hobetzeko aurrerapausoak ematenjarraitzea..	13
2.3. Energiaren prezioaren hazkundera mantsotu egin da, baina oso garestiada oraindik.....	16
3. POBREZIA ENERGETIKOAREN ERAGINA GIPUZKOAN.....	23
3.1. Pobrezia energetikoaren kontzeptuari buruzko hainbat ohar.....	23
3.2. Pobrezia energetikoa nola neurtu.....	24
3.3. Familien etxeko energia-gastuetan oinarritutako ikuspegia.....	27
3.3.1. Zenbatekoa da Gipuzkoako familien etxeko energia-gastua?.....	27
3.3.2. Familien aurrekontuetan energia-gastuak duen pisua.....	28
3.4. Familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegia.....	33
3.4.1. Konfort termikoari dagokionez, etxebizitza baldintza egokietan mantentzeak dituen gastueiaurre egiteko gai izatea.....	33
3.4.2. Energiaren fakturaren bat garaitez ordaintzeari buruz.....	37
3.4.3. Etxebizitzan hezetasunak, itoginak eta usteltasuna egoteari buruz.....	41
3.4.4. Pobrezia energetikoaren adierazle sintetikoaren emaitzak.....	45
3.5. Pobrezia energetikoarekin lotutako beste zenbait adierazle.....	50
3.5.1. Arazo ekonomikoen ondorioz familien etxeko energia-gastua txikitzea.....	51
3.5.2. Berogailuak piztuta daudenean etxebizitzak lortzen duen tenperatura, egoiliarren arabera.....	53
3.6. Kalkulurako bi ikuspegi nagusiek emandako pobrezia energetikoaren tasen arteko konparazioa eta egokitzapena.....	55
4. LABURPENA ETA ONDORIOAK.....	64
5. ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK.....	73
1. ERANSKINA. GALDETEGIA.....	75

1. IKERKETAREN HELBURUAK, EGITURA ETA METODOLOGIA

1.1. Sarrera

Bi urte igaro dira Pobrezia energetikoa Gipuzkoan 2012 argitaratu zenetik¹. Ikerlan hori 2013an egin zuten, Gipuzkoako Foru Aldundiko Gizarte Politika Departamentuak sustatutako *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren (GPGBI-2012)* datuetan oinarrituta. Ikerlanak gure lurraldeko pobrezia energetikoaren arazoa aurkezteaz gain, Gipuzkoan zuen eragina aztertzen zuen eta nazioarteko herrialdeek ondorioak arintzeko erabakitako politiken eta hartutako neurrien ikuspegi panoramiko eskaintzen zuen. Zehatzago, ikerlanak pobrezia energetikoaren kontzeptua definitu eta haren kausak eta ondorioak deskribatzen zituen. Are gehiago, inguruko herrialdeetan erabilitako adierazle nagusien emaitzak ere aurkezten zituen Gipuzkoako lurralde historikorako, pobrezia energetikoaren iraunkortasunari eta pobrezia gehien jasaten duten biztanle-taldee dagokienez. Bestalde, ikerlanak inguruko herrialdeek pobrezia energetikoa prebenitzeko eta arazoari heltzeko hartutako neurriak aztertzen zituen.

2013an aipatutako ikerlan hori argitaratu zenean, gipuzkoar gehienentzako pobrezia energetikoa aski kontzeptu ezezaguna zen. Ordutik gauzak nabarmen aldatu dira hargatik. Orduz geroztik, euskal agenda publikoan pobrezia energetikoaren kontzeptua arrunt bilakatu da eta, aldi berean, gizarte gero eta jabetuago dago arazoaren garrantziaz. Zalantzarik gabe, Gipuzkoan bada gako izan den mugari bat. Hain zuzen, 2013ko urrian Gipuzkoa Energia Foru Plana - 2012-2015 ekintzak izeneko dokumentua onartu zuten. Planaren helburu orokorretako bat gipuzkoarron etorkizun energetikoa hobetzea da. Horretarako energiaren alderdi sozialak aztertuko direla ziurtatuko du, energia-hornidura bermatzeko laguntza emango du, autohornikuntza ratioak hobetuko ditu eta pobrezia energetikoa arinduko du. Alde horretatik, Planaren ildo estrategikoetako bat hirigintzako eta eraikuntzako pobrezia energetikoarekin eta eraginkortasun energetikoarekin lotuta zegoen. Orobat, Planean gizarte-mailako ikuspegiak pixkanaka hartu duen garrantzia nabarmentzekoa da. 2014ko urtarrila eta 2015eko martxoa bitartean, Planak parte-hartze publikorako prozesua bizi izan du eta 140 eragilek hartu dute parte. Prozesu horrek are gehiago indartu du ikuspuntu soziala eta Gipuzkoarako energia-eredu jasangarriagoa lortzeko premia nabarmendu du. Eredu berri horren oinarrian energia aurrezte, eraginkortasun energetiko handiagoa lortzea eta energia-iturri berriztagarrietan oinarritutako energia banatua lortzea dago. Hala, tokiko eta eskualdeko ekintzen bidez, herritarrek energia oinarritzko ondasun gisa eskuratzeko duten eskubidea bermatuko da.

Gaur egun, Gipuzkoako Energia Foru Planak identifikatutako helburuetan aurrerabidea egitea ahalbidetzen dute 2012an bildutako datuek aurreikusitako problematikaren eragin nabarmenek, 2014rako eskuragarri dauden eguneratutako datuek, eta baita ere abian jarritako neurri eta eraginkorren gertatu daitezkeen neurrien inguruko gogoetek. Esparru horren baitan kokatzen da azterlan honen lanketa, eta berau zati bat da planaren ikuspegiaren –arazo energetikoari tokiko mailatik begiratzen dion– diagnostikorako lan zabal baten barruan gidalero batzuek identifikatu eta berezkoa duen izaera egiturazko modu batean sendotzeko asmoz, hau da, Gipuzkoako pobrezia energetikoa prebenitzeko estrategia bat. Gipuzkoako Foru Aldundiaren Ingurumena eta Obra Hidraulikoen Departamentuak sustaturiko diagnostiko horrek gure lurraldean pobrezia energetikoak

¹ SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2013) *La pobreza energética en Gipuzkoa = Pobrezia energetikoa Gipuzkoan*. Donostia-San Sebastián: Ingurumeneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua. Hemen eskuragarri: <http://www.behagi.eus/files/informes/pobrezia-energetikoa-ikerketa.pdf>

duen hedaduraren eta bilakaeraren analisi kuantitatibo honetaz gain, Gipuzkoako pobrezia energetikoa prebenitzeko eta arazolari heltzeko programa, prestazio edo baliabideen inbentarioa jasoko luke. Orobat, gizarte-eragile nagusiek pobrezia energetikoaren kausa eta ondorioen eta hari aurre egiteko lurralde-mailan egokienak diren politiken aurrean hartzen duten jarreraren azterketa era jasoko luke. Gizarte-eragile horien artean, bestek beste, ondorengo hauek daude: garapen-agentziak, gizarte-zerbitzuak, talde ekologistak, energiaren alorrean jarduten duten herritarren plataformak eta kontsumitzaileen elkarteak.

1.2. Ikerketaren helburuak

Diagnostiko orokor horren testuinguruan, pobrezia energetikoaren analisi kuantitatibo honek bi helburu nagusi ditu:

- Pobrezia energetikoak duen eraginean erabakigarriak diren faktore nagusiek (familien diru-sarrera txikiak, etxebizitzaren eraginkortasun energetiko txikia eta energiaren prezio altuak) azken urteotan gure lurraldean izan duten bilakaera aztertzea.
- Gure lurraldean pobrezia energetikoak duen eragina eta ezaugarriak ezagutzea, 2012tik hona nola bilakatu den ezagutzea eta, orobat, pobrezia energetikoa bizi duten familien osaera soziodemografikoaren berri izatea eta arazoa modu larriagoan pairatzen duten familien berezitasunak zein diren jakitea.

1.3. Metodologia

Ikerlan honetan aurkezten ditugun emaitzek, neurri handi batean, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan (GPGBI-2014) dute jatorria. GPGBIa 2014ko iraila-azaroa bitartean egin zuten eta horretarako 1.507 familia-etxebizitzaz osatutako lagin adierazgarria erabili zuten.

Laginaren ezaugarri nagusia da talde iraunkorra izatea erabaki dela. Horrek esan nahi du, ahal izan den neurrian, inkestari erantzun dioten familia-etxebizitzak 2012ko lagina osatzen zuten berberak izan direla. Gainera, bi eskualdetan lagina handitu egin da: Donostialdean 257 unitatera guztira eta Donostian 53 unitatera. Izan ere, horrela DSBE jasotzen dutenen lagin adierazgarria lortu ahal izan da.

Ausazko laginketa bakunetan, % 95eko konfiantza-tartearekin eta gehieneko bariantzarekin ($P = Q$), laginketa-akatsa $\% \pm 2,52$ koa da lagin osorako.

Ikerlan honetan aurkezten dugun azterketan hogeit hamar aldagaitik gora erabili ditugu. Aldagaiok ez dira soilik pobrezia energetikoa neurtzeko erabiltzen diren adierazleekin lotutakoak. Badira familien ezaugarri soziodemografiko eta ekonomiko nagusiekin lotutakoak eta etxebizitzaren egoera edo baldintzen zenbait alderdirekin lotutakoak ere. Jarraian erakusten dugun taulak erabilitako aldagaien ezaugarri nagusiak biltzen ditu.

1. Taula. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan (GPGBI-2014) pobrezia energetikoa aztertze erabilitako aldagaiak.

Aldagaiaren izena	Kategoriak	Ezaugarriak
Etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmena	1= Bai 2= Ez	Aldagai hau ondorengo galdera honen erantzunean oinarrituta lortzen da: "Adierazi familiak honako hauetarako ordain-ahalmenik baduen: (...) Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko." Pobrezia energetikoa neurtzeko maizen erabiltzen den adierazleetako bat da, familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegitik. Adierazle hau subjektiboa da hein handi batean. Haatik, familiek neguan etxea bero gordetzeak dituen gastuak bere gain hartzeko ahalmenari buruz duten pertzepzioa ebaluatze funtsezko neurria da.
Azken 12 hilabeteotan energiaren fakturaren bat ez dute garaiz ordaindu	1= Bai 2= Ez	Aldagai honek energiarekin zerikusia duten fakturak garaiz ordaintzeko finantza-arazoak dauden neurtzen du. Aldagai honen erantzunak ondorengo galdera honen erantzunean oinarrituta lortzen dira: "Azken 12 hilabeteotan, arazo ekonomikoak medio, familia honek ezin izan du garaiz ordaindu etxebizitza nagusiaren mantentzearekin zerikusia duen fakturaren bat (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.):". Pobrezia energetikoa neurtzeko erabiltzen den ohiko aldagaietako bat da, familien adierazpenetan oinarritutako ikuspegitik. Galderak badu, ordea, muga bat: komunitate-gastuak ere hartzen ditu aintzat.
Etxebizitzan hezetasunak, itoginak eta usteltasuna daude.	1= Bai 2= Ez	Aldagai hau ondorengo galdera honetan oinarritzen da: "Zure etxebizitza ondorengo egoera hauetakoren batean dago? [...] Itoginak, hormetan, zoruan, sapaian edo zimenduetan hezetasunak, edo zoruetan edota ateen zein leihoen markoetan usteldura." Etxebizitzako hezetasunak eta itoginak isolamendu eskasaren adierazle izan ohi dira eta, beraz, eraginkortasun energetikoa eskasegia dela adierazi ohi dute.
Etxebizitzako energiaren urteko gastua	--	Aldagai hau ondorengo bi galdera hauetan oinarritzen da: "Esango zenidake zein den azken hamabi hilabeteotan zure familiak etxean izandako elektrizitate-gastua?" eta "Esango zenidake azken hamabi hilabeteotan etxean zenbat ordaindu behar izan duzuen gasa edo erabiltzen duzuen beste edozein erregai?"
Etxebizitzako energia-gastuen murrizketa	1= Bai 2= Ez	Aldagai hau ez da bere horretan pobrezia energetikoaren adierazletzat jotzen. Hala ere, krisialdi ekonomikoak familien energiaren kontsumo-ohituretan izaten ari duen inpaktua aztertze bidea ematen du. Ondorengo galdera honetan oinarrituta lortzen da: "Adierazi ea, arazo ekonomikoak direla medio, azken urtean honako arazo hauetakoren bati aurre egin behar izan diozuen: (...) Etxebizitzako energia-gastuak (elektrizitatea, ura, gasa edo berokuntza) murriztu behar izan ditugu"
Berokuntza-sistemekin lortutako tenperatura, egoiliarren arabera.	1= 19°C-tik behera 2= 19°C eta 21°C bitartean 3= 22°C edo gehiago	Aldagai honek adierazten du, familiaren ustetan, berokuntza-sistemekin zenbaterainoko tenperatura lortzen duten etxean. Informazio hau jasotzeko egiten den galdera honako hau da: "Egunez, berogailuak piztuta dituzuenean, zer tenperaturan izan ohi duzue etxebizitza bertan zaretenean?". Galdera honek badu agerikoa den muga bat: jasotako datuak familiek adierazitakotik lortzen dira eta ez dira, hortaz, etxebizitzetako tenperaturaren neurketa zehatzen ondorio. Ez dago argi etxebizitzetako tenperatura egokia zein den, askotariko iritziak baitaude. Osasunaren Mundu Erakundearen arabera, konfort tenperatura lortzeko nahikoa dira egongelan 21°C eta gainerako geletan 18°C izatea. Definizio hori abiapuntu hartuta eta kontuan izanik etxebizitzako batez besteko tenperaturaz soilik galdetu diegula, 19°C-21°C bitarteko tenperatura jo dugu tenperatura onenatzat.
Bizikide nagusiaren sexua	1= Gizonezkoa 2= Emakumezkoa	Etxebizitza bateko bizikide nagusia da, alderdi ekonomikoari edota etxebizitzaren titulartasunari dagokionez, gainerako bizikideei nagusia dela iruditzen zaien pertsona. Gipuzkoan hamar familietatik batek bakarrik du emakumezko pertsona bat bizikide nagusi gisa (% 29,9). Bizikide nagusia gizonezkoa den familiekin alderatuta, emakume bat buru duten familiek pobrezia-tasa eta gizarte-bazterketa handiagoa erakusten dute. Halako familien hiru laurdenetan baino apur bat gehiagotan etxebizitzan pertsona bakarra (% 48,2) edo familia gurasobakarra (% 28,9) bizi da.
Bizikide nagusiaren adina	1= <45 urte 2= 45-64 urte 3= 65 edo gehiago	Aldagai hau hiru talde handitan banatu da, etxebizitzako bizikide nagusiaren adinaren arabera. Tamainari begiratuta, taldeak nahiko homogeneoak dira: etxebizitzaren % 30,1ean, buru den bizikidea nahiko gaztea da (45 urtetik behera); % 37,2an bizikide nagusiak 45 eta 64 urte bitartean ditu; eta, azkenik, kasuen % 32,5ean bizikide nagusiak 64 urtetik gora du.
Bizikide nagusiaren jaioterria.	1= Euskal Herria 2= EB 3= EBtik kanpoko herrialde bat	Etxebizitzak hiru taldetan banatu dira, bizikide nagusiaren jaioterriaren arabera. "Euskal Herria" kategoriaren baitan Gipuzkoan, Bizkaian, Araban eta Nafarroan jaiotako pertsonak daude. "EB" kategoriaren baitan Europar Batasunean jaiotakoak baina Euskal Herritik kanpokoak sartu ditugu. Azkenik, "EBtik kanpoko herrialde bat" kategorian Europar Batasunetik kanpo jaiotakoak sartu ditugu. 2014an, etxebizitzaren % 75,5ek du Gipuzkoan, Bizkaian, Araban edo Nafarroan jaiotako norbait bizikide nagusi; % 20,1ek Euskal Herritik kanpoko Europar Batasunean jaiotako norbait eta % 4,4k EB-28tik kanpo jaiotako norbait.

[Gehiago dago]

[Aurretik dator]

Aldagaiaren izena	Kategoriak	Ezaugarriak
Familia-taldea	1= Pertsona bakarra 2= Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea 3= Seme-alabadun ezkontide edo bikotea 4= Seme-alabadun ama edo aita 5= Beste egoera bat	Etxebizitzetan aurki daitezkeen familia-taldeen aldagai hau bost taldetan banatzen da, aipatutako kategorien arabera.
Lan-merkaturatzea	1= Biztanle aktibo diren bizikide guztiak edo ia guztiak lanean 2= Biztanle aktibo diren bizikideen erdia edo gutxiago lanean 3= Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezian 4= Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	Etxebizitzak bertan bizi direnen lan-merkaturatzearen arabera sailkatu ditugu. Horretarako, lehenik eta behin, pertsona aktiboak identifikatu ditugu, hau da, lanean edo langabezian daudenak. Gero bizikide aktiborik ez duten familiak bereizi ditugu. Lehenengoan artean, aktibo diren bizikide guztiak edo ia guztiak lanean dauzkaten familiak identifikatu eta lan-merkaturatze maila txikiagoa dutenengandik bereizi ditugu.
Diru-sarrera baliokideen kintila	1= 1. kintila 2= 2. kintila 3= 3. kintila 4= 4. kintila 5= 5. kintila	Aldagai honek bost taldetan banatzen ditu Gipuzkoako familiak, pertsonako diru-sarrera baliokidea handiagoa edo txikiagoa den kontuan hartuta. Hala, lehenengo kintilak diru-sarrera baliokide txikiak dituzten familia gipuzkoarren % 20 hartzen du bere baitan eta horrela ondoz ondokoekin ere.
Pobrezia (Eurostat)	1= Pobrezia larria 2= Pobrezia erlatibo ez larria 3= Pobrezia eza	Lehenengo taldean pobrezia larria dauden familiak ditugu. Kategoria honetan sartuta daude pertsonen kontsumo-unitate bakoitzeko errenta mediano baliokidea baino % 40 gutxiagoko errenta garbi baliokidea jasotzen duten familiak. Banako guztiak diru-sarrera txikiak jasotzen duenetik hasi eta handiena jasotzen duenera antolatuz, horiek bi taldetan banatu eta erdia behetik eta beste erdia goitik uzten duen balioa da mediana. Familiako errenta errenta pertsonal bihurtzeko ELGAko baliokidetza-eskala zuzendua erabiltzen da. Eskalaren ponderazioaren arabera, familiako lehen pertsona helduak 1 zenbakia du, gainerako helduek 0,5 eta 14 urtetik beherakoek 0,3. Bigarren kategorian (pobrezia erlatibo ez larria), pobrezia larria ez egonagatik ere, pobrezia erlatibo bizi duten familiak dauzkagu. Bestela esanda, errenta garbi baliokidea errenta medianoa baino % 40 handiagoa baino % 60 baino txikiagoa duten familiak dira. Beraz, familiok ez dute, beste batzuekin alderatuta, diru-pobrezia larririk pairatzen. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren arabera, 2014an familien % 4,4 pobrezia larria zegoen eta % 11,2 pobrezia erlatiboan zegoen baina ez hain egoera larria.
Gizarte-bazterketa (FOESSA)	1= Gizarteratua 2= Baztertua	Aldagai honek gizarteratze-mailaren arabera banatzen ditu familiak eta horretarako, adierazle sintetiko batean oinarritzen da. Gabezia egoerak neurtzen dituen beste 35 adierazle barne hartuta, gizarte-bazterketari dagokionez etxebizitzak edo pertsonak nola banatzen diren ezagutzeko bidea ematen du. FOESSA Fundazioak asmatu du gizarte-bazterketa neurtzeko metodo hau eta, alderdi ekonomiko eta materialez gain, gizarte-bazterketan eragina duten beste dimentsioak ere aintzat hartzen ditu (osasuna, etxebizitza, parte-hartze politikoa, gizarte-harremanak, etab.). "Gizarteratua" kategorian erabat gizarteratutakoak eta eskas gizarteratutakoak ditugu. "Baztertua" kategorian, aldiz, era larria edo arinean baztertutakoak daude. Sailkapen horri jarraiki, 2014an Gipuzkoako familien % 86,5 gizarteratuta dago eta beste % 13,5k, ordea, gizarte-bazterketa egoeran dago.
14 urtetik beherakoak	1= Badago 2= Ez dago	Aldagai honek 14 urtetik beherako bizikideren bat duten etxebizitzak identifikatzen ditu. GPGBIk erakusten duenez, 2014an Gipuzkoako etxebizitzetan % 23tan bizi da 14 urtetik beherako pertsonaren bat.
80 urte edo zaharragoak	1= Badago 2= Ez dago	Aldagai honek 80 urtekoa edo zaharragoa den bizikideren bat duten etxebizitzak identifikatzen ditu. GPGBIk erakusten duenez, 2014an Gipuzkoako etxebizitzetan % 13,2tan bizi da 80 urtekoa edo zaharragoa den pertsonaren bat.

[Gehiago dago]

[Aurretik dator]

Aldagaiaren izena	Kategoriak	Ezaugarriak
Mendekotasuna duten pertsonak	1= Badago 2= Ez dago	Aldagai honen bidez adierazten dugu ea etxean baden inor, adin bereko beste batzuen baldintza berberetan, ezintasunen bat, gaixotasun kronikoren bat edo osasun-arazo larriren bat izateagatik, eguneroko oinarriko jarduerak egiteko gai ez dena edo zailtasunak dituena. Hala nola: jateko, bere burua garbitzeko, janzteko, leku batetik bestera mugitzeko, besteekin komunikatzeko edo komunera joateko.
Gaixoak	1= Badago 2= Ez dago	Osasunaz galdetutakoan bizikideren batek osasun txarra edo oso txarra duela erantzun duten familiak identifikatzen ditu aldagai honek. GPGBlk erakusten duenez, 2014an Gipuzkoako etxeen % 12,5ean bizi da osasun txarra edo oso txarra duen pertsonaren bat.
Etxebizitzako bizilagun-kopurua	1= pertsona 1 2= 2 pertsona 3= 3 pertsona 4= 3 pertsona baino gehiago	Aldagai honek etxebizitzan bizi den pertsona-kopurua jasotzen du. Jakin badakigu, zenbat eta bizikide gutxiago izan, pertsonako energia-premiak are handiagoak izan ohi direla.
Etxebizitzaren azalera erabilgarria	1= 70 m ² -tik behera 2= 70 eta 89 m ² bitartean 3= 90 eta 119 m ² bitartean 4= 120 m ² edo gehiago	Aldagai honek azalera erabilgarriaren arabera banatzen ditu etxebizitzak. Azalera bizigarri erabilgarri deritzo etxebizitzaren hormen mugetan geratzen den azalerari, edonork erabiltzeko diren lekuak alde batera utzita. Aldagai honek azalera erabilgarriaren arabera bikoiztatzen banatzen ditu etxebizitzak. Gipuzkoan, familien % 25,170 m ² baino txikiagoa den etxebizitzetan bizi da; % 36,6ren azalera erabilgarria 70 eta 89 m ² bitartekoa da; % 23,9 90 metro koadro edo gehiago dituen etxebizitzetan bizi da; eta % 12,3 120 metro koadro edo gehiago dituen etxeetan. Oro har, zenbat eta handiagoa izan etxebizitza, are eta handiagoak energia-premiak.
Etxebizitza eraiki zeneko urtea	1= 1979 baino lehenago 2= 1979 eta 2005 bitartean 3= 2005 baino beranduago	GBGBI-2014ren arabera, familien % 60,3 1979 urtea baino lehenago eraikitako etxeetan bizi da; %28,7 1979 eta 2005 urte bitartean eraikitakoetan; eta % 11 2005 urteaz geroztik eraikitzen bukatutakoetan. Datu horiek 1979an onartutako Eraikuntzaren Oinarriko Araudiak pobrezia energetikoan izan dezakeen eragina aztertzeko bidea emango lukete. Izan ere, araudiak derrigorrezko eskakizunetan hainbat prestazio termiko sartzen ditu.
Etxebizitzaren edukitza-erregimena	1= Jabetzan 2= Alokairuan (edo utzita)	Gipuzkoako familiak bitan banatzen ditu aldagai honek: alokairuan bizi direnak eta etxebizitza jabetzan dutenak. Nazioarteko zenbait ikerlanek nabarmendu dute alokatutako etxebizitzetan bizi diren familietan pobrezia energetikoa nabarmenagoa dela, zer instalazioz edo ekipamenduz hornituko diren erabakitzeko kontrol-maila mugatuagoa dutelako. Gipuzkoaren kasuan, beharbada, alokairuan bizi direnek pobrezia energetikoa handiagoa pairatzearen beste arrazoietakoa bat izan liteke familien diru-sarrerara txikiagoa izan ohi dela halako etxebizitzetan.
Etxebizitza-mota	1= Familia bakarreko etxea 2= Pisuak eta apartamentuak	Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren arabera, 2014an Gipuzkoako familien % 91,8 pisuak eta apartamentuak dituen etxebizitzetan bizi da. Gainerakoak, % 8,4%, familia bakarreko etxeetan bizi da, hala nola, baserrietan (% 2,8), elkarri atxikitako etxeetan edo txaletetan (% 5,3).
Berokuntza-sistema	1= Bai 2= Ez	Aldagai honek berokuntza-sistema duten etxebizitzak (dela zentrala eraikinean edo banakakoa etxebizitza barruan bertan) eta halako instalaziorik ez dutenak bereizten ditu. Gipuzkoako familien % 16,5ek dio ez duela berokuntza-sistemarik etxean. Multzo horretako % 51k dio ez duela berokuntza-instalaziorik horretarako ordain-ahalmenik ez duelako. Ondorioz, esan genezake, berokuntza-instalazioak ez izatea hein handi batean gabezia materialarekin lotuta dagoela.
Gas naturalaren instalazioa	1= Bai 2= Ez	Aldagai honen bidez etxean gas naturalaren instalazioa duten familiak eta ez dutenak bereizten dira. Aldagai honen emaitzak aztertzean, ezinbestekoa da zenbait alderdi kontuan hartzea: alde batetik, gas natural bidezko berokuntza-sistemak elektrikoak baino merkeagoak dira. Bestalde, instalazio hau ez izatea, hein handi batean, gabezia materialarekin lotuta dago. Familien %30ek dio ez duela gas naturalik eta horien artean % 60k dio horretarako ordain-ahalmenik ez duelako dela.
Eremu geografikoa	1= Kantaurialdea 2=Barnealdea	Gipuzkoako familiak bi lurralde geografikotan banatzen ditu aldagai honek. Kantaurialdeak barne hartzen ditu Bidasoaldea, Debabarrena, Donostialdea eta Urola Kosta. Barnealdeak, aldiz, barne hartzen ditu Debagoiena, Goierri eta Tolosaldea.

Iturria: geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan (GPGBI-2014) oinarrituta.

1.4. Txostenaren egitura

Ikerlan hau bost kapitulutan banatzen da, eta hauexek ditu bere egitura eta edukiak:

- Lehen kapitulu hau sarrera-kapitulua da eta ikerlana aurkezteko balio du. Bertan, aurrekarien berri emateaz gain, ikerlanaren helburuak, egitura eta metodologia ere zehazten ditugu.
- Bigarren kapituluak pobrezia energetikoaren arazoa gure lurraldearen testuinguruan jartzen du. Horretarako, arazoan eragina duten faktoreak edo kausak zein diren aztertzen du bigarren mailako zenbait iturrik eskainitako informazioan oinarrituta.
- Hirugarren kapitulua da luzeena eta pobrezia energetikoak gure lurraldean duen eraginaren gaiari heltzen dio. Azterketa hori egiteko bigarreneg egindako Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak (GPGBI-2014) emandako datuak ustiatu ditugu berariaz. Kapituluak pobrezia energetikoaren kontzeptua eta definizioa oro har hausnartuz hasten da. Bertan, gaur egun pobrezia energetikoa neurtzeko erabiltzen diren bi ikuspuntu nagusietan oinarrituz lortutako adierazleen emaitzak aurkezten ditugu. Kapitulu honek pobrezia energetikoak gure lurraldean duen hedadura aztertzen du, baina ez hori bakarrik. Izan ere, proposatutako adierazleen eta etxebizitzien ezaugarri soziodemografikoekin lotutako hainbat aldagairen arteko harremana ere aztertzen du. Kapitulu honetan, orobat, arazoaren bilakaeraren berri ematen dugu. Hori lortzeko azkeneko GPGBIan eta orain dela bi urtekoan lortutako emaitzak alderatzen ditugu.
- Laugarren kapituluak ikerlana labur-labur azaldu eta ondorio nagusiak biltzen ditu. Azken kapituluak, aldiz, txostena idazteko erabili ditugun erreferentzia bibliografiko nagusiak jasotzen ditu.

2. GIPIZKOAKO POBREZIA ENERGETIKOAREN ARAZOA

TESTUINGURUAN JARRIZ

Ikuspuntu zabalago batetik begiratuta pobrezia eta gizarte-bazterketa bezalaxe, pobrezia energetikoa ere kausa anitz dituen fenomeno da. Dena dela, kausa nagusien artean hiru faktore funtsezko identifikatzen dira, eta horretan adostasun zabala dago. Hiru faktoreek elkarri hertsiki lotuta daude ezinbestean eta honako hauek dira: diru-sarrera eskasa duten familiak, etxebizitzetako eraginkortasun energetiko txikia eta, energiaren garestitasuna.

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak (GPGBI-2014) aurkezten dituen emaitzak aztertzeari ekin aurretik, gure lurraldean bizi dugun arazo sozial hau testuinguruan jartzen lagunduko diguten zenbait elementu nagusi zerrendatuko eta deskribatuko ditugu atal honetan. Atal hau prestatzeko modu batera edo bestera aintzat hartzen ditugun faktoreekin lotuta dauden informazio-iturri ugari erabili ditugu, estatistikoak zein dokumentalak. Era berean, lehenago ere, 2012ko txosten batean, kokatu zen pobrezia energetikoaren arazoa Gipuzkoako testuinguruan². Hori kontuan hartuta, oraingo honetan, azterketa egiteko denbora-tarte txikiagoa hartzea erabaki dugu (krisialdi ekonomikoa eta batez ere krisialdiaren azken urteak). Eskura ditugun informazio-iturriez baliatuz, eguneratu daitezkeen datuak ere eguneratuko ditugu.

2.1. Datu batzuek hobekuntza txikiak izan direla erakusten duten arren, krisialdi ekonomikoak familia-ekonomiaren gainbeheran izandako ondorioak nabarmenak dira oraindik.

- **Gipuzkoan ia 38.800 familia bizi dira pobrezia larrian.** Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren arabera, 2014an Gipuzkoako biztanleen % 15,6k -111.000 pertsona baino gehixeagok- bizi zuen pobrezia erlatiboa edota diru-sarrera txikia³; % 5,4, hau da, pobrezia erlatiboa bizi zutenen herena gutxi gorabehera -38.800 pertsona ia-, pobrezia larrian bizi zen⁴. Tasa hauek oso baxuak dira 2013ko estatu-mailako datuekin alderatuta⁵ - estatuko pobrezia erlatiboaren tasa % 20,4 da eta pobrezia larriarena % 9,3-. Egia da, halaber, EB-28ko batez besteko tasak baino baxuxeagoak direla⁶ -% 16,6 eta % 5,7 hurrenez hurren-. Hala eta guztiz ere, bilakaeraren datuek agerian uzten dutenez, 2012koarekin alderatuta (% 16,8) diru-sarrera txikiaren tasa 1,2 puntu murriztu den arren, pobrezia larrian bizi diren gipuzkoarren tasak gora egin du: 2012an % 4,3 zen eta 2014an, ordea, % 5,4. Emaitza horiez gain, GPGBIk erakusten du beste adierazle batzuen egoera zertxobait hobetu dela, hala nola: lanean dagoen biztanleen diru-sarrera txikiaren tasa (% 7 2012an eta % 6,2 2014an), Gini indizea (27,2 lehen eta 26,3 orain) edo pobreziarako edo gizarte-bazterketarako arriskuaren tasa (% 22,7tik % 19,5era). Beste adierazle batzuek, berriz, bere horretan jarraitu dute, gabezia material

² SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2013) La pobreza energética en Gipuzkoa = Pobrezia energetikoa Gipuzkoan. Donostia-San Sebastián: Ingurumeneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua. Hemen eskuragarri:

<http://www4.gipuzkoa.net/MedioAmbiente/gipuzkoaingurumena/adj/documentacion/Informe%20pobrezia%20energetica.pdf>

³ Pertsonen kontsumo-unitate bakoitzeko errenta mediano baliokidea baino % 60 gutxiagoko errenta garbi baliokidea jasotzen duten familietan bizi diren pertsona-kopurua da, ehunekotan adierazita.

⁴ Kasu honetan, atalasea diru-sarrera mediano baliokidearen % 40an finkatzen da.

⁵ EIN (2013). *Encuesta de Condiciones de Vida (ECV)* Madril: Estatistikako Institutu Nazionala.

⁶ Eurostat (2013). *European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)*. Brusela: Eurostat.

larriari⁷ dagokiona adibidez (% 5,2). Diru-sarreraren zenbatekoari dagokionez, hau da, familia gipuzkoarren errenta mediano baliokideari dagokionez, emaitzek erakusten dute bere horretan jarraitu duela (1.404 2012an eta 1.421 2014an). Badirudi, beraz, familien egoera ekonomikoa hobera doala edo ez doala okerrera bederen. Dena dela, esan behar dugu gaur egungo egoera 2008an genuenetik oso urrun dagoela oraindik. Izan ere, pobrezia-tasak askoz baxuagoak ziren orduan eta horren erakusle dira urte hartan egindako Gipuzkoako Pobreziari eta Gizarte-desberdintasunei buruzko Inkestaren emaitzak⁸. Edonola ere, hobekuntza "arin" horrek ez dio modu berean eragiten biztanle-talde guztiei. Hala, generoaren ikuspegitik, emakumeen egoerak eta emakumeak buru dituen familien egoerak okerrera egin du antza. Era berean, adin txikiko pertsonen egoerak eta etorkinenak ere okerrera egin duela dirudi.

- **Pobreziaren kontrako prestazio-sistemen eta diru-laguntzen onuradun-kopuruak gora egin du Gipuzkoan.** Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaz (PGDI) geroztik egindako azterlan guztiek erakutsi dutenez, indarrean dagoen diru-sarrerak bermatzeko euskal sistemak (DBE, DBA Gipuzkoan eta GLLak) funtzio erabakigarria du pobrezia heda ez dadin. Hori horrela, pentsa genezake familien oinarritzako premia guztiak asetzeko prestazio horiek gure lurraldean ere, hein batean, pobrezia energetikoa murrizteko lagungarriak izaten ari direla. Gizarte Larrialdietarako Laguntzak aldizkakoak ez diren diru-laguntzak dira eta gastu jakinei aurre egiteko nahiko baliabide ekonomikorik ez dutenentzako dira. Zehatzago esanda, 18/2008 Legearen arabera, abenduaren 23koa, Gizarteratzeko eta Diru-sarrerak bermatzekoa, gizarte-larrialdietarako laguntzek hainbat gastu diruz laguntzen dituzte eta, horien artean, energia-gastuak adibidez. Hurrengo taula honetan aurkezten ditugun datuek erakusten dutenez, 2014an guztira 16.701ek jaso zuten DBE (15.314) edo DBL (1.387). Gainera, 7.092 familiek jaso zituzten Gizarte Larrialdietarako Laguntzak 2014 urtean. Energiaren, uraren, estolderiaren, zakarren eta OHZren fakturak ordaindu ahal izateko guztira 4.033 laguntza eman ziren, bakoitza batez beste 516,8 eurokoa. Bestalde, jakina, bilakaerari begiratuta, datuek krisialdi ekonomikoa izandako eragina nabarmentzen dute. Horren harira, DBEaren jasotzaile-kopurua 2008 eta 2009 urteetan hazi zen nagusiki, eta geroztik, kopurua hazi baino ez da egin, nahiz eta hazkundera ez den hain nabarmena izan. Bestalde, 2010ean EPO indarrean sartu zenetik⁹ 2009 eta 2010ean argi eta garbi murriztu zen GLL jasotzaile-kopurua. Gero berriro hazi egin da pixkanaka. Etxebizitza mantentzeko gastuak ordaintzeko berariazko laguntzei dagokienez (energia-gastuak besteak beste), bilakaera-datuek erakusten digute % 52,6 hazi zirela 2011 eta 2014 bitartean (laguntza guztien kopuruak izandako hazkunderaren azpitik¹⁰). Dena dela, laguntza bakoitzarekin emandako zenbatekoa txikiagotu egin zen (537,16 euro 2011n eta 516,8 2014an).

⁷ Adierazle honen baitan daude, zailtasun ekonomikoak direla-eta, ondorengo 9 item hauetatik 4 gutxienez ordaintzeko ahalmenik ez dutela dioten familietako pertsonak: garaiz ordaintzen dituzte etxebizitzaren letra edo alokairua eta etxebizitza nagusiaren mantentzearekin lotutako fakturak (argia, gasa, zergak, etab.); etxea bero mantentzeko gai dira; aurreikusitako gabeko 800 euroko gastuari aurre egiteko gai dira; jatorduetan haragia, oilaskoa edo arraina jaten dute (edo horien barazki-ordainak) gutxienez astean hiru aldiz; urtean gutxienez ere astebeteko oporraldiak ordaintzeko gai dira; autoa; garbigailua; koloretako telebista; telefonoa (finkoa edo sakelekoa).

⁸ Enplegu eta Gizarte-politikatiko Sailaren Estatistika Organo Espezifikoak (2014). [Encuesta de necesidades sociales 2014 módulo EPDS-pobreza. Comunidad Autónoma de Euskadi. Principales resultados = Behar sozialei buruzko inkesta 2014 PGDI pobrezia-modulua. Euskal Autonomia Erkidegoa. Emaitza nagusiak](#). Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritzako-Gobierno Vasco.

⁹ 2008ko Gizarteratzeko eta Diru-sarrerak Bermatzeko Legeak Etxebizitzako Gastuetarako Prestazio Osagarria (EPO) aldizkako prestaziotzat aurreikusten du eta diru-sarrerak bermatzeko errentaren osagarri gisa jasotzen du. Ordura arte, DBLak ziren alokairu-gastuak, hipoteka-maileguak eta etxebizitzarekin lotutako bestelako gastuak estaltzen zituztenak. Prestazio hau 2010ean sartu zen indarrean eta urtarilaren 12ko 2/2010 DEKRETUAK arautzen du, Etxebizitzako Gastuetarako Prestazio Osagarriarenak.

¹⁰ Eusko Jaurlaritzaren Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzak emandako datuen arabera, 2011n guztira 6.497 laguntza eman zituzten eta 2014an, aldiz, 10.399.

2. Taula. Prestazioen jasotzaile-kopuruaren* bilakaera (2008-2014)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DBE)	5.371	9.147	9.936	11.224	12.402	14.068	15.314
Diru-sarrerak Bermatzeko Laguntza (DBL)	--	--	--	--	337	1.032	1.387
Gizarte Larrialdietarako Laguntzak (GLL)	6.102	9.198	5.597	4.947	6.502	6.393	7.092
-- Energia-gastuak eta bestelako gastu batzuk	d.g.	d.g.	d.g.	2.642	2.635	3.549	4.033

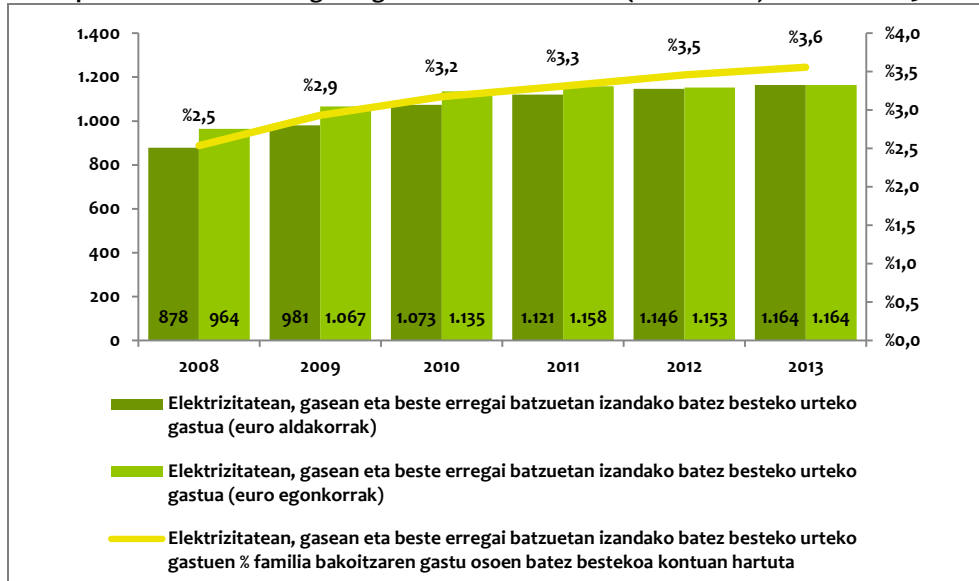
*DBE eta DBL prestazioei buruzko datuek urte bakoitzeko abenduaren 31n prestazioaren jasotzaile diren pertsona-kopurua adierazten dute. GLLren datuek laguntza hori jaso duten bizikidetz-unitate kopurua adierazten dute (bizikidetz-unitate batek laguntza bat baino gehiago jaso dezake). "Energia-gastuak eta bestelako gastu batzuk" ataleko datuek energiaren, uraren, estolderiaren, zakarren, eta hiriko edo landako ondasun higiezinaren gaineko zergari dagozkion gastuei aurre egiteko bizikidetz-unitateei emandako laguntza-kopurua hartzen dute kontuan.

Iturriak: Behagi. Gipuzkoako Gizarte Behatokia; Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritza. Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila; LANBIDE

- **Energiaren fakturak familien gastu osoetan duen pisu erlatiboak gora egiten jarraitzen du.** 2008 eta 2013 urte bitartean Euskal Herriko familiek elektrizitatea, gasa eta beste erregai batzuk ordaintzeko behar zuten batez besteko diru-kopurua handitu egin da: 2008an ondasun eta zerbitzuen azken kontsumoko gastu osoen % 2,5 ematen zioten horri eta 2013an, berriz, % 3,6¹¹. Gorakada horren arrazoia ez da soilik energiaren faktura ordaintzeko batez besteko gastua areagotu izana –euro aldakorren ikuspuntutik, zortzi urte hauetan % 32,6 igo da eta euro egonkorren ikuspuntutik, hau da, KPI kontuan hartuta, % 20,7–. Familia bakoitzaren batez besteko gastuak behera egin duelako ere gertatu da hori: 2013an familiako gastua 32.720 eurokoa izan zen, 2008an jasotakoa baino % 5,5 gutxiago. Esan behar dugu, halere, energia-gastuaren hazkundera, hein handi batean, krisialdi ekonomikoaren lehen urteetan gertatu zela. Are zehatzago, 2008 eta 2013 urte bitartean familien batez besteko energia-gastuaren hazkundera 2008 eta 2011 urte bitartean gertatutako energia-gastuaren hazkunderari (euro egonkorretan) egotzi behar diogu.

¹¹Eustat (2013) [Familia Gastuen Estatistika \(FGE\)](#). Vitoria-Gasteiz: Eustat.

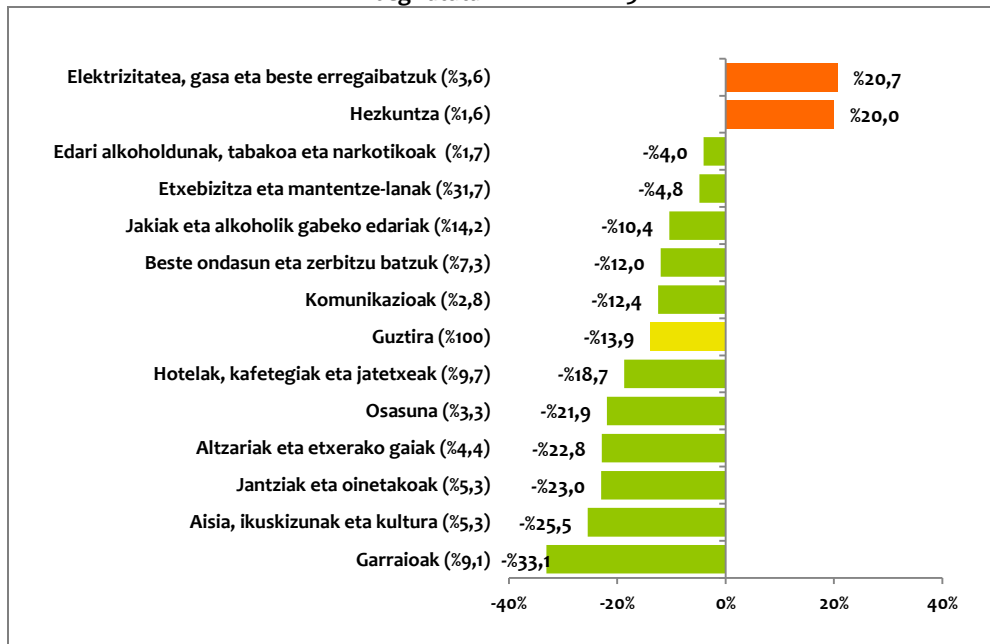
1. Grafikoa. Familia bakoitzak elektrizitatean, gasean eta beste erregai batzuetan izandakobatez besteko urteko gastua (euro aldakorretan eta egonkorretan) eta gastu horien pisu erlatiboa familien gastu guztiak kontuan hartuta (ehunekotan). EAE 2008-2013

Iturriak: EUSTAT. Familia Gastuen Estatistika; EIN. Kontsumoko Prezioen Indizea, EUSTATEN arabera.

- **Krisialdia hasi zenetik etxeko gastuaren kategoriak egokitu egin dira.** Euro egonkorren ikuspuntutik, familien batez besteko gastua % 13,5 murriztu da 2008 eta 2013 urte bitartean (euro aldakorren ikuspuntutik, % 5,5). Gastuaren murrizketa honek, ordea, ez die gastuaren kategoria guztiei era berean eragin.

2. Grafikoa. Familien batez besteko gastuaren aldaketa, ehunekotan eta prezio egonkorrei begiratuta. EAE 2008-2013

Oharra: parentesi artean azaltzen diren ehunekoez gastu-partida bakoitzak 2013ko ondasun eta zerbitzuen azken kontsumoko batez besteko gastu osoetan duen pisu erlatiboa adierazten dute.

Iturriak: EUSTAT. Familia Gastuen Estatistika; EIN (Eustaten bitartez) Kontsumoko Prezioen Indizea.

Hain zuzen, bi partida baino ez dira izan erosketa-saskian pisu erlatiboa areagotu dutenak eta horien artean, energia-horniduren gastua dago, % 20,7ko hazkundearekin. Gastu-partida gehienak beste muturrean daude, murrizketenetan alegia. Zenbait gastu-kategoria murriztu egin dira, baina neurri txikiago batean, hala nola: edari alkoholduen eta tabakoaren erosketa (% -4), etxebizitza alokatzearen edo erostearen ondorioz eta mantentzearen ondorioz sortutako gastuak (% -4,8) eta elikagaien erosketa (% -10,4). Familiek garraioetan (% -33,1) eta aisialdian (% -25,5) egiten duten gastua ere nabarmen murriztu da.

2.2. Premiazkoa da eraginkortasun energetikoa hobetzeko aurrerapausoak ematen jarraitzea

Etxebizitzaren esparruan dagoen eraginkortasun energetiko eskasa da pobrezia energetikoan eragina duen beste kausetako bat. Etxebizitzetara dagokienez, eraginkortasun energetikoa da energia-kontsumo optimoa lortzea ahalik eta energia gutxien erabilita baina betiere oinarritzko zenbait premiei kalterik egin gabe. Sarritan, pobrezia energetikoaren kausa gisa eraginkortasun energetiko eskasa aipatzen denean, etxebizitzako eraikin-parkeen kalitate txarra aipatzen da edo zenbait horniduraren eraginkortasun eskasa (funtsean, berokuntza-sistemena eta etxetresna elektrikoena). Ukaezina da faktore horiek erabakigarriak direla. Haatik, sarritan ez dugu aintzat hartzen funtsezkoa den beste faktore bat: familien energia-kontsumoaren ohiturak eta energia modu eraginkorragoan erabiltzeko gaitasuna; zentzu zabalean kultura energetiko deritzona alegia.

Gure lurraldeak bizi duen pobrezia energetikoaren arazoari heltzeko, ezinbestekoa da etxebizitza-sektorean eraginkortasun energetikoari buruzko zenbait oinarritzko datu kontuan hartzea. Hona hemen horietako batzuk.

- **Gipuzkoako hamar familietatik sei eraikinen eraginkortasun energetikoari buruzko lehen araudia ezarri baino lehenago eraikitako etxebizitzetan bizi dira.** Gipuzkoako familien etxeen batez besteko antzinatasuna 40,9 urtekoa da¹², nahiz eta desberdintasun handiak dauden eskualdez eskualde. Batez beste etxebizitza-parke berrienak dituen eskualdea Urola Kosta da (35,7 urte). Aitzitik, batez beste etxebizitzarik zaharrenak dituzten eskualdeak Debabarrena (43,2 urte) eta Donostia (43,1 urte) dira. Gaur egun, Gipuzkoako familien % 60 1979. urtea baino lehenago eraikitako etxeetan bizi da¹³, hau da, eraikinen eraginkortasun energetikoari buruzko lehen araudia¹⁴ onartu baino lehenago eraikitakoetan. Hala, eraikingintzari dagokionez, etxebizitza horien eskakizunak oso lasaiak dira. Alde horretatik, EEEk egindako kalkuluen arabera, 1979a baino lehenago eraikitako eta eraberritu ez den eraikin bat berotzeko 2007a baino beranduago eraikitako batek baino 2,8 aldiz handiagoa den berokuntza behar du –izan ere, eraikinaren estalkitik, fatxadatik, ateetatik eta leihoetatik beroa galtzen da¹⁵.
- **Gipuzkoako familien ia % 10ek uste du etxea berritzeko lanei ekin beharko liokela.** Etxebizitzaren Beharren eta Eskariaren Inkestaren arabera, 2013an familia gipuzkoarren % 9,8k –27.500

¹²Eustat (2013) [Etxebizitzaren Udako Estatistika](#). Vitoria-Gasteiz: Eustat.

¹³ SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2013) La pobreza energética en Gipuzkoa = Pobrezia energetikoa Gipuzkoan. [Donostia-San Sebastián: Ingurumeneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua](#).

¹⁴ Eraikinetako kondizio termikoei buruzko NBE-CT-79 oinarritzko araua, 2429/1979 Errege Dekretuan argitaratua.

¹⁵EEE (2013) [Euskadiko etxeko sektoreko energia-erabilerari buruzko azterlana](#). Bilbo: Energiaren Euskal Erakundea.

familiak gutxi gorabehera– etxearen barnealdea edo eraikinean denek erabiltzeko diren guneen berritzearekin lotutako lanen bat egiteko beharra ikusten zuen¹⁶. Eraberritze-lan ugari egiteke zituzten familien erdiak ia (% 46,6) zioen 4 urte baino gehiago zeramala behar horiek asetu ezinik eta % 18,9k¹⁷ soilik uste zuen lan horiei hurrengo urtean ekin ahal izango zela. Eraberritze-lan motari dagokionez, Gipuzkoako hamar familietatik seik (% 59) uste du etxebizitzako elementu pribatuek dutela premia handiena (bainugela, zorua, berokuntza-instalazioak, leihoak aldatzea, etab.). Bestalde, % 15ek dio eraikineko eraberritze-lanak guztion erabilerarako diren guneetan egin beharko lirakekeela (fatxada, teilatua, igogailua, ...). Gainerako kasuetarako, eraberritze-lanen premia etxebizitzaren barruan zein guztiontzako guneetan dago. Datu horietan oinarrituta ezin dugu zehaztu zenbat familia gipuzkoar bizi den eraginkortasun energetiko eskasa duten etxebizitzetan. Hala ere, datuok argi erakusten dute etxebizitza askok eraberritze-lanak behar dituztela eta, beraz, etxebizitza askoren eraginkortasun energetikoa nabarmen hobetekeela. Eraikinean denentzako diren guneei dagokienez, adibidez, EEEK¹⁸ dio teilatua eta ondoren leihoak eta fatxada direla energia aurrezteko eraikineko egitura-elementurik eraginkorrenak. 2007a baino lehenagoko eraikinetan egitura-elementuak hobetuz gero, beroaren kontsumoa batez beste % 40 gutxitu daitekeela diote gainera.

- **Energia-kontsumoaren % 40 inguru Gipuzkoako etxebizitza gehienetan dauden berokuntza-sistemek sortzen dituzte.** Hasiera batean, pobrezia energetikoaren kontzeptua familiek etxean tenperatura egokia mantentzeko ezintasuna definitzeko erabiltzen zen. Horiek horrela, ezin dugu pobrezia energetikoaz hitz egin elementu horren garrantzia aipatu gabe: erabilerahiturak, arazo ekonomikoak direla-eta behar baino gutxiago erabiltzea, edo haren eraginkortasun energetikoaren baldintzak. Gaur egun, familien energia-kontsumoaren % 40 berokuntza-sistemek sortutakoa dela kalkulatzen dute¹⁹. Gipuzkoan, Biztanleria eta Etxebizitzaren 2011ko Erroldaren azken datuen arabera²⁰, familien % 79,4k berokuntza-sistemaren bat du etxean instalatuta, dela banakakoa (% 67,7) edo zentrala (% 11,7). Azken hori da bietan eraginkorrena. Aitzitik, % 20,6k ez du inolako berokuntza-sistemaren instalaziorik etxean, nahiz eta % 17,6k badu etxea edo gelaren bat berotzeko aukera ematen dien berogailuren bat. Beraz, familien % 3k ez du etxean inongo berokuntza-sistemarik. Erabilitako energia-iturriari erreparatzen badiogu, gas bidezko berokuntza-sistemak dira Gipuzkoako familia gehienek etxeetan aurkitzen direnak (% 57,5). Familien % 31,9k berokuntza elektrikoa erabiltzen du etxea berotzeko, dela etxe bakoitzaren barruan dagoen galdara baten bidez (% 5,8) edo berogailu eta metagailu bidez (% 26,1). Bestalde, gasolio bidezko berokuntza-sistemak (% 7,1) edo egur bidezkoak (% 3,5) ez dira inondik inora hain ohikoak²¹.
- **Oro har, esan genezake familiek berokuntza-sistemak nahiko modu eraginkorrean erabiltzen dituztela.** Eustatek 2008an eginiko Ingurumenari buruzko azken Inkestaren arabera, beroa erregulatzeko termostatoa duten familia gipuzkoarrek (% 73,3) etxeak batez beste 19,9 gradutan izaten dituzte egunez eta berogailuak piztuta daudenean. Beraz, esan genezake etxe

¹⁶ Euskal Etxebizitzaren Behatokia (2014) [EAEko Etxebizitzaren Premiei buruzko Txostena](#). Vitoria-Gasteiz: Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila, Eusko Jaurlaritzako Gubierno Vasco.

¹⁷ EAE osoari buruzko ehuneko hau kenduta, idazpuru honetan Etxebizitzaren Beharren eta Eskariaren Inkestatik ateratako emaitza guztiak Gipuzkoako datuei dagozkie.

¹⁸ EEE (2013) [Euskadiko etxeko sektoreko energia-erabilerari buruzko azterlana](#). Bilbo: Energiaren Euskal Erakundea.

¹⁹ Plangintza eta Ikerketa Saila (2011) SECH-SPAHOUSEC Proiektua. [Espainiako Etxebizitza-esparruko Energia-kontsumoaren Azterketa. Azken Txostena](#). Madril: Dibertsifikaziorako eta Energia Aurrezteko Institutua.

²⁰ EIN. Biztanleria eta Etxebizitzaren 2011ko Errolda.

²¹ Eustat (2008) [Familiak eta Ingurumenari buruzko Inkesta](#). Vitoria-Gasteiz: Eustat.

horiek tenperatura aproposa dutela. Aitzitik, Gipuzkoako familien % 3,1ek 23°C edo goragoko tenperatura ezartzen du eta jakin badakigu etxebizitza bateko tenperatura egokia 20°C eta 21°C bitartean kokatzen dela. Kalkuluaren arabera, beharrezkoa ez den gradu bakoitzeko kontsumoa % 7 hazten da²². Bestalde, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak ematen dituen 2014ko datuek berokuntza-erabileraren joera-aldaketa bat iradokitzen dute. 2014an etxean berokuntza-sistema duten familien % 86k dio gauzez itzali egiten dutela; 2012ko datuen arabera, % 78k bakarrik itzaltzen zuen. Alde horretatik, esan genezake familia gehienek kontsumo-jokabide egokia jarraitzen dutela. Izan ere, gauzez, lo gaudenean, 15°C eta 17°C bitarteko tenperatura nahikoa da erosotasunez lo egiteko.

- **Ikusmira zabalgotik begiratuta, pentsa genezake, orobat, gizartea jabetuago dagoela energia aurrezteko premiarekin.** Horretan hainbat faktorek lagundu dute, besteak beste: energiaren faktura asko garestitu izana, krisialdi ekonomikoaren ondoriozko familia-ekonomien gainbehera, edo energia ekoizteak edo erabiltzeak ingurumenean duen eraginaren inguruko gizarte-sentsibilizazioa areagotu izana. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak familiek euren etxeetan energia aurrezteko har ditzaketen hainbat eta hainbat neurri jasotzen ditu. Emaitzek erakusten dute kontsumo txikiko bonbillak 10 etxetatik zortzitan daudela²³ eta Gipuzkoako familien erdiak baino gehiagok gailuaren energia-etiketari erreparatu diola etxetresna elektrikoak erostean. Era berean, hamar etxetatik lauk baino gehixeagok aldatu dituzte leihoak energia aurrezteko eta hamar etxetatik hiruk instalatu dituzte ura aurrezteko gailuak. Bestalde, familien % 14k bakarrik du elektrizitatea aurrezteko gailuren bat etxean, adibidez, argiaren intentsitatearen kontrolagailuak edo presentzia-detektagailuak.

²²Energiaren Euskal Erakundea (2007) [Energia etxean](#). Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza-Gobierno Vasco.

²³Eustaten Familiak eta Ingurumenari buruzko Inkestaren arabera, 2008an Gipuzkoako familien % 66k baino ez zuen kontsumo txikiko bonbillaren bat etxean. Beraz, esan dezakegu sei urte hauetan nabarmen hazi dela halako bonbillen erabilera etxeetan. Dena dela, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestako datuen bitartez, ezin dugu jakin bonbillak etxebizitza osoan edo zati batean bakarrik dauden. 2008an, adibidez, EINEk Familiak eta Ingurumenari buruzko Inkestaren emaitzek erakusten dutenez, estatu-mailan, kontsumo txikiko bonbillak zituzten etxeen artean, % 16,1ek baino ez zituen halako bonbillak etxeko gela guztietan. Gainera, emaitzen arabera, halako argiak izatea diru-sarrera handiagoak izatearekin lotuta zegoen.

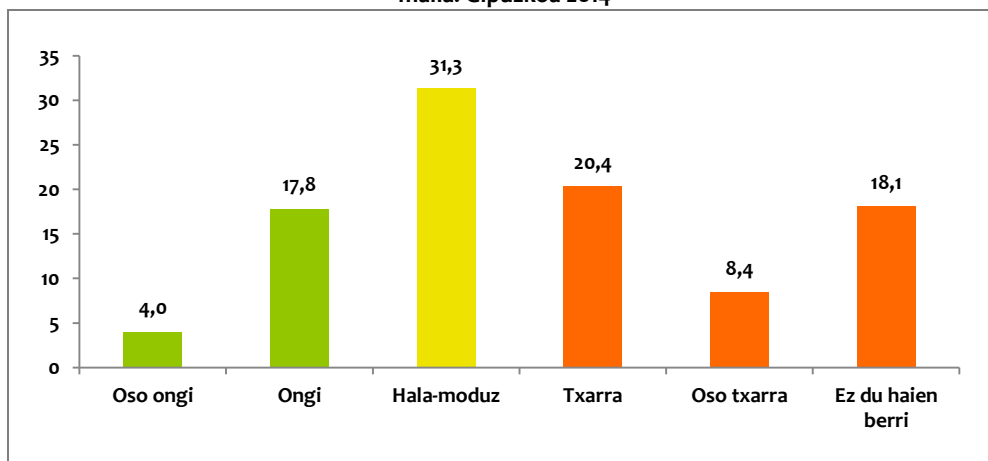
3. Taula. Energia aurrezteko neurrien eragina Gipuzkoako etxeetan. 2012-2014

	2012	2014
Kontsumo txikiko bonbillak edo lanparak erabiltzen dituzte	77,8	80,9
Etxebizitzak energia aurrezteko elementuak ditu instalatuta (argiaren intentsitatearen kontrolagailuak, presentzia-detektagailuak, etab.)	15,7	14,0
Etzetresna elektrikoak erostean energia-etiketari erreparatu diote	50,9	52,4
Etxebizitzako leihoak aldatu dituzte energia aurrezteko asmoz.	35,7	43,8
Etxebizitzako iturriek, dutxek edo komunek ura aurrezteko gailuak dituzte	29,3	29,1

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012, 2014.

- **Gipuzkoako familiek ez dituzte ongi ezagutzen etxean energia aurrezteko dauden diru-laguntzak.** Azken urteotan Administrazioek eraikinen eta etxebizitzaren eraginkortasun energetikoa hobetzeko laguntzak eta diru-laguntzak sustatu dituzte. Haatik, familia gipuzkoar askok ez dituzte ongi ezagutzen. Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko 2014ko Inkestaren arabera, familien % 18,1ek ez du sekula haien berri entzun eta ia % 29k dio horiei buruzko ezagutza maila txarra edo oso txarra dela. Familien % 22k, aldiz, dio ongi edo oso ongi ezagutzen dituela.

3. Grafikoa. Etxean energia aurrezteko dauden laguntzei eta diru-laguntzei buruzko ezagutza-maila. Gipuzkoa 2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

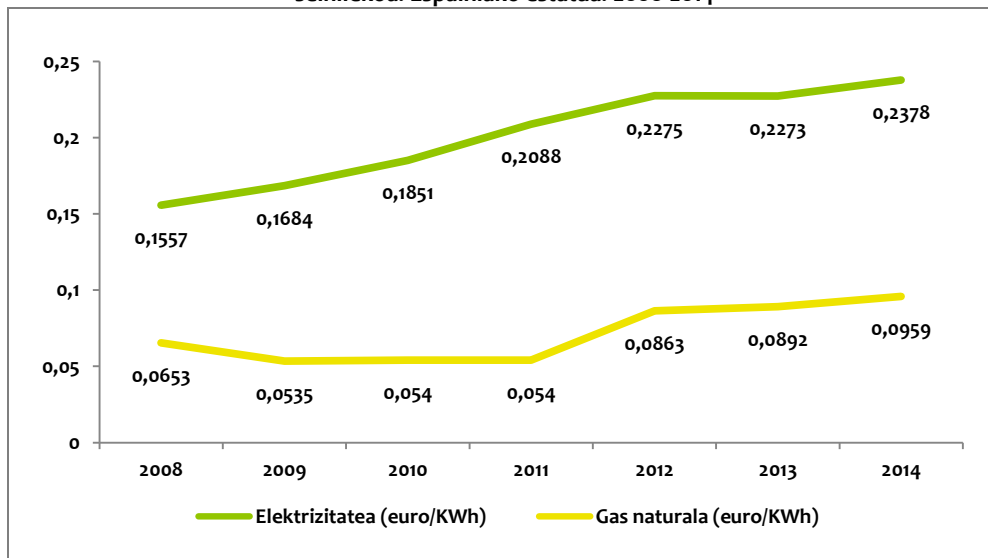
2.3. Energiaren prezioaren hazkundera mantsotu egin da, baina oso garestia da oraindik

Azken urteotan energiaren prezioa izugarri garestitu da eta pobrezia energetikoaren kausa nagusietako bat da. Beste kausa batzuk ere badira, hala nola, energia-zerbitzu egokiak ordaindu aha izateko diru-sarrera txikiegiak edota etxebizitzaren eraginkortasun energetiko eskasa. Atal honetan gasaren eta elektrizitatearen bilakaerari buruzko zenbait datu ematen eta aztertzen ditugu. Baina horrez gain, gure lurraldeak energiaren esparruan duen egoerari buruzko datuak ere eskaintzen ditugu.

- **krisialdi ekonomikoaren urterik latzenetan gora egin eta gero, badirudi energiaren prezioaren gorakada moteldu egin dela.** Eurostateko Energiari buruzko Estatistikek²⁴ emandako datuen arabera, azken bi urteotan etxebizitzetako gas naturalaren eta, batez ere, elektrizitatearen prezioa mantsoago hazten ari da estatu-mailan. Elektrizitateari dagokionez, 2008 eta 2012 bitarteko sasoiak kontuan hartzen badugu, etxeko kontsumitzaile batentzako haren prezioa batez beste % 46,1% igo zen²⁵. Izan ere, 2008an 0,1557 euro/kWh-koa zen eta 2012an, aldiz, 0,2273 euro/kWh-koa. Beraz, elektrizitatearen prezioaren urtez urteko batez besteko hazkundea % 9,9 izan zen. 2012 eta 2014 urte bitartean, ordea, urtez urteko batez besteko hazkunde-eritmoa % 2,2 izan da. Gas naturalari dagokionez, ikus dezakegu 2012an igoera nabarmena izan zuela –prezioa % 60 igo zen²⁶– eta ondorengo urteetan, aldiz, urtez urteko batez besteko igoera askoz ere txikiagoa izan zela 2012koarekin alderatuta (% 3,4 eta % 7,5 hurrenez hurren). Prezio-igoera horrek etxeko ekonomiari nola eragiten dion ongi aztertzeke, kontuan izan behar dugu Gipuzkoan etxebizitza-sektoreari dagokion azken energia-kontsumoaren % 81,2 gas naturalaren kontsumotik (% 41,5) eta elektrizitatearen kontsumotik (% 39,7) datorrela²⁷.

4. Grafikoa. Elektrizitatearen eta gas naturalaren prezioaren bilakaera (kWh). Urteko bigarren seihilekoa. Espainiako estatua. 2008-2014

Iturriak: EUROSTAT. Energiaren Estatistikak.

- **2014an Espainiako estatua EB-27an elektrizitaterik garestiena zuen laugarren herrialdea zen eta gas naturalaren preziorik garestiena zuen bigarrena.** Beste herrialde batzuekin alderatuta, Espainiako estatua gaur egun etxebizitzako kontsumitzailearentzat bai elektrizitatea bai gas naturala garestien ateratzen den herrialdeetako bat da. EB-28ko herrialdeetan etxebizitza-

²⁴ Eurostat (2014) [Energy statistics](#). Brusela: Eurostat.

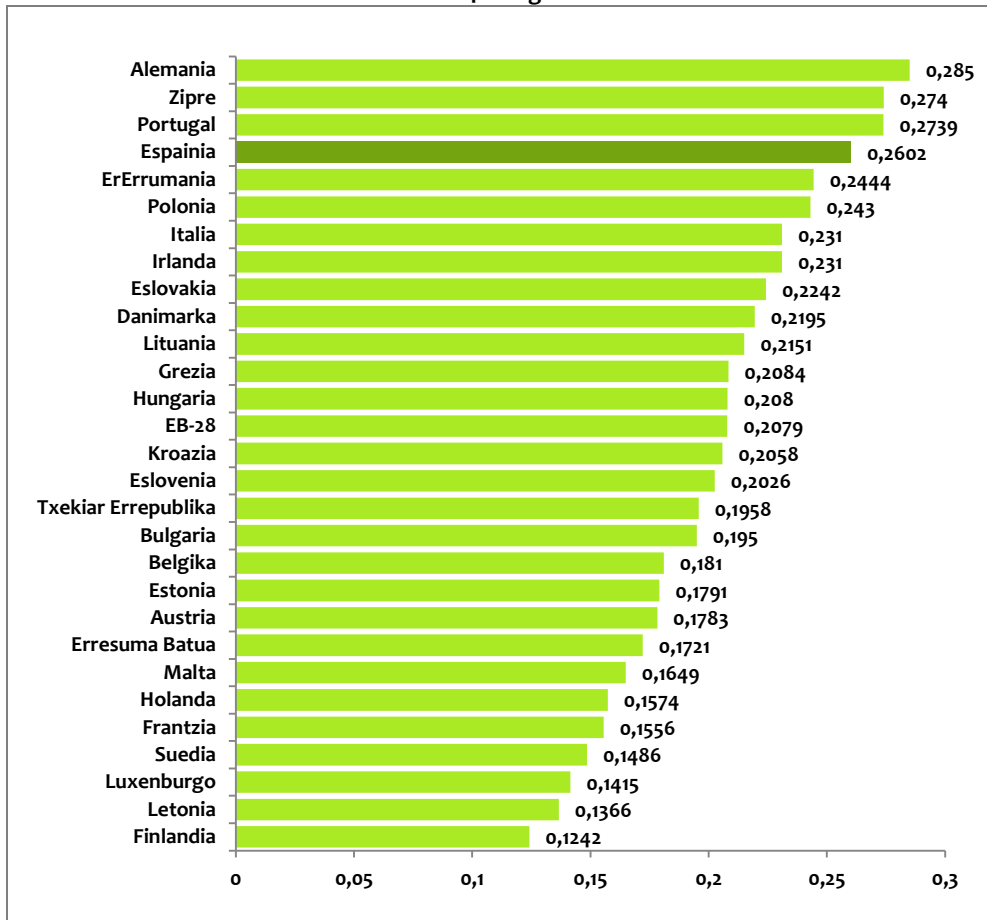
Kalkulu honetarako erabiliko datuak urteko bigarren seihilekoan elektrizitatearen gastatutako azken prezioari dagozkie (zergak eta beste tasak barne hartuta). Orobat, balioak etxebizitzetako batez besteko kontsumoaren bandari (DC) dagozkie. Elektrizitatearen urtez urteko kontsumoak 2.500 eta 5.000 kWh bitartekoak izan ziren.

²⁶Elektrizitatearekin bezala, hemen ere kontsumitzaileak urteko bigarren seihilekoan ordaindu beharreko azken prezioa hartu dugu kontuan. Datuok 20 eta 200 GJ-ren artean dauden kontsumoak dagozkie kasu honetan, hau da, D2 delako bandari.

²⁷Energiaren Euskal Erakundea. Azterlanak eta Planifikaziorako Atala (2014) [Euskadi Energia. Datos energéticos = Energía datuak](#). Bilbo: Energiaren Euskal Erakundea.

sektoreko prezioak alderatzen baditugu EAParen²⁸ (erosteko ahalmenaren parekotasuna) arabera, ikusiko dugu, elektrizitateari dagokionez, Espainiako estatua elektrizitaterik garestiena zuen laugarren herrialdea zela 2014an. Ondorengo grafikoan agertzen diren datuek erakusten dute etxebizitza-sektorearen urte hartako elektrizitatearen prezioa Europako batez bestekoa baino % 25 garestiagoa zela Espainiako estatuan. Estatuko prezioa hiru herrialdetan bakarrik zen Espainian baino garestiagoa: Alemanian, Zipren eta Portugalen.

5. Grafikoa. Etxeko kontsumorako elektrizitatearen azken prezioa (kWh EAPean) Europar Batasunean. 2014ko bigarren seihilekoa

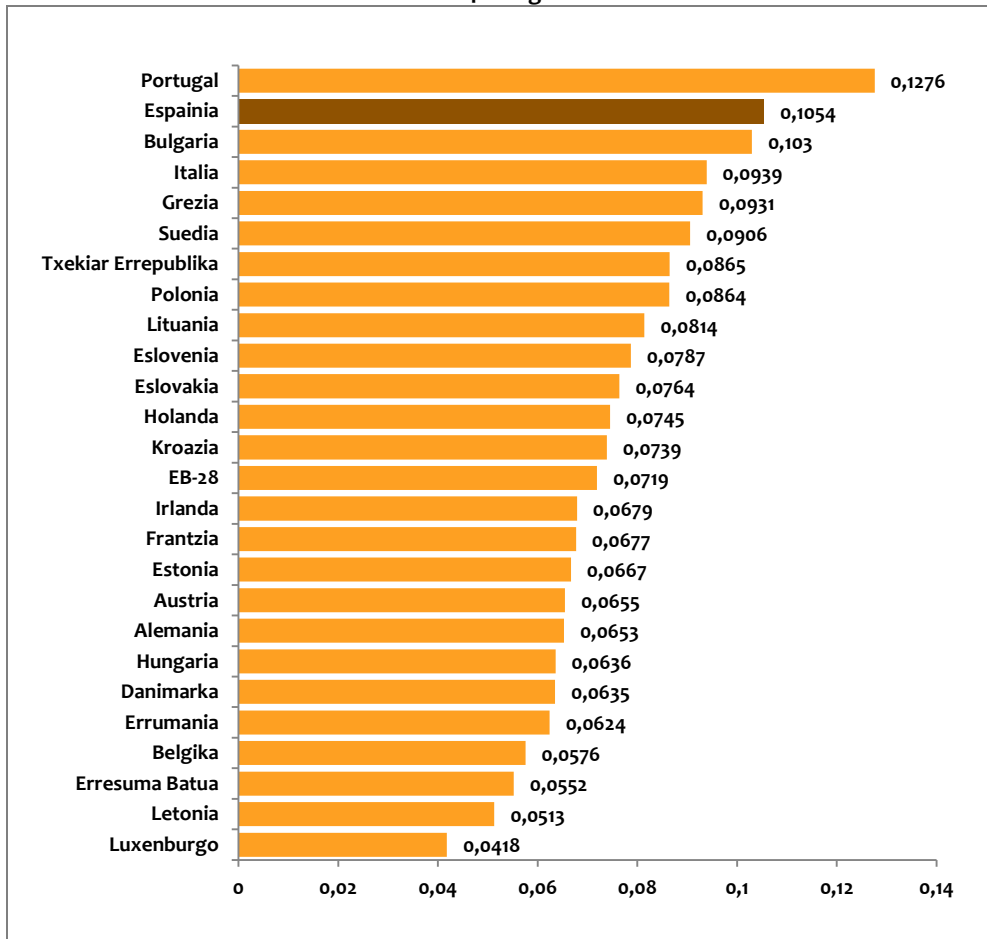
Iturria: EUROSTAT. Energiaren Estatistikak.

Bestalde, datuek ondorengo hau ere erakusten dute: 2008-2014 urte bitartean eta prezioen bilakaera EAPan kontuan hartuta, EB-28ko herrialdeen artean bik (Grezia eta Lituaniak) garestitu zuten energia elektrikoaren prezioa. Denboraldi horretan, elektrizitatearen prezioa urtez urte % 7,5 garestitu zen batez beste Espainiako estatuan. EB-28ko herrialdeetan, ordea, urtez urteko gorakadaren batez bestekoa % 3,8 izan zen. Hala ere, elektrizitatearen prezioak izandako igoaldia moteldu egin da azken urteotan. 2012 eta 2014 urte bitartean, argiaren prezioaren erritmoa % 2,3 hazi da urtez urte Espainiako estatuan eta, beraz, hazkundera Europako batez bestekoaren azpitik dago, bertan % 3,1 izan baita.

²⁸ Ingelesez *Purchasing Power Standard*, eta laburtuta, PPS. Herrien arteko alderaketa egiteko bidea ematen duen moneta-unitate artifiziala da. Izan ere, herrialdeen arteko prezio-maila desberdinek sortzen duten desoreka ezabatzen du.

Gas naturalaren prezioari dagokionez, 2014ko bigarren hiruhilekoaren datuek erakusten dute EB-28ren baitan Portugalen bakarrik dela gas naturala garestiagoa. Datuen arabera, EB-28ko herrialdeekin alderatuta, etxeko kontsumitzaileak batez beste energia-iturri fosil horren truke ordaindu beharreko prezioa % 47 altuagoa da Espainiako estatuan -moneta-unitatetzat erosteko ahalmenaren parekotasuna hartuta-.

6. Grafikoa. Etxeko kontsumorako gas naturalaren azken prezioa (kWh EApean) Europar Batasunean. 2014ko bigarren sei hilekoa

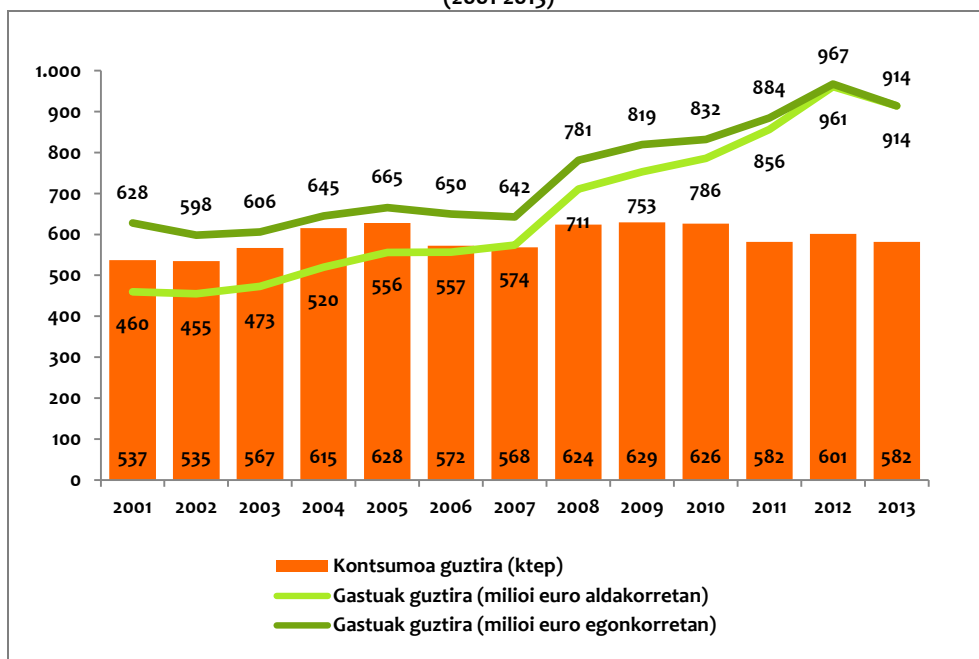

Iturria: EUROSTAT. Energiaren Estatistikak.

Gas naturalaren kasuan ere, Espainiako estatuan prezioaren garestitzea Europako batez bestekoa baino handiagoa izan da 2008 eta 2014 urte bitartean. Gas naturalaren prezioaren hazkunde-erritmoa % 6,8koa izan da urtez urte (EB-28ko % 2,6rekin alderatuta). Hazkunde-erritmoa Kroazian (% 10,5) eta Portugalen (% 9,1) bakarrik izan da handiagoa. Elektrizitatearen prezioarekin ez bezala, gas naturalaren prezioaren gorakada ez da hain nabarmen moteldu. 2012 eta 2014 urte bitartean gas naturalaren prezioak % 5,7ko hazkunde-erritmoa izan du urtez urte. EB-28an, aldiz, % 1,4ko hazkunde-erritmoa izan du.

- **Energiaren faktura lehendabizikoz merkatu da 2002az geroztik Euskal Herriko etxebizitza-sektorean.** 2006an hasi eta batez ere 2008az geroztik, etxebizitza-sektoreko energiaren faktura etengabe garestiagotu da urtez urte EAEn. 2006 eta 2012 urte bitartean, faktura % 72,5 garestitu da (% 48,8, datuak euro egonkorren arabera hartzen baditugu kontuan), baina kontsumoa ez da nabarmen areagotu (% 5,1 bakarrik). Hargatik, 2013ko datuek erakusten dute, 2002az geroztik lehendabiziko urtez, energiaren fakturaren gastu osoa etxebizitza-sektorean merkatu egin dela (% 4,9). Hori, hein handi batean, oro har kontsumoa gutxitu izanaren ondorioz gertatu da eta, neurri txikiago batean, urtez urte asko igo ostean, prezioak moteltzearen ondorioz.

7. Grafikoa. Kontsumoaren eta energiaren fakturaren bilakaera Euskal Herriko etxebizitza-sektorean (2001-2013)

Iturria: EEE. Euskadi Energia. 2013ko energia-datuak.

- **Gipuzkoan etxebizitza-sektorearen energia-kontsumoa Gipuzkoako energia-eskariaren % 9,9 da eta lurraldeko azken energia-kontsumoaren % 10,5.** EEEK emandako azken datuen arabera, Gipuzkoako etxebizitza-sektorearen energia-kontsumoa 197,4 ktep²⁹ izan zen, hau da, energia-eskariaren % 9,9 eta lurraldeko azken energia-kontsumoaren % 10,5 termino erlatiboetan. 2008tik hona etxebizitza-sektorearen energia-kontsumoa txikitu egin da. Hargatik, haren pisu erlatiboak gora egin du, bai barne-kontsumo gordinarekiko bai azken energia-kontsumoarekiko, neurri handi batean, industriaren sektorean energiaren kontsumoak behera egin duelako. Dirutan, kontsumo horri aurre egiteko EAeko etxebizitza-sektoreak, oro har, 914 milioi euro ordaindu behar izan zituen, hau da, BPGaren % 1,4 termino erlatiboetan adierazita.

²⁹ Ktep bat 1.000 petrolio tona baliokide dira.

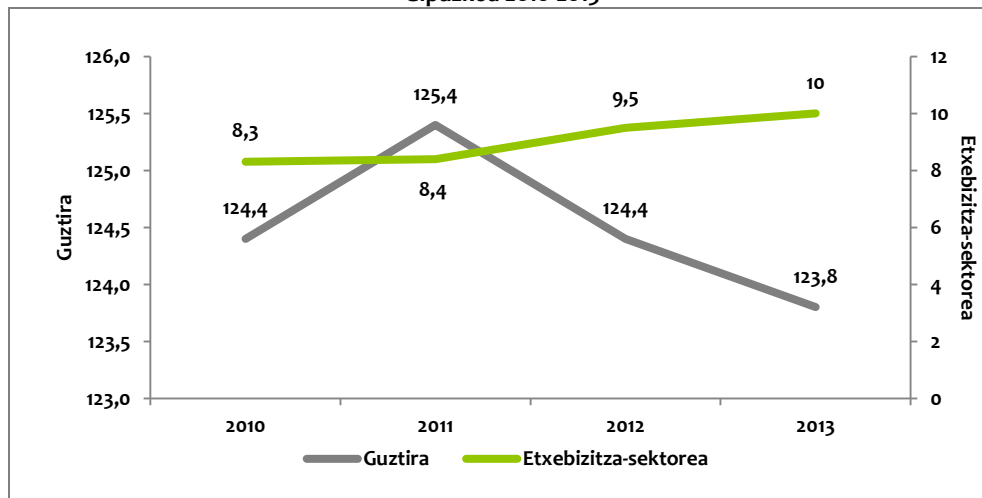
4. Taula. Kontsumoaren eta energia-gastuen magnitudeen bilakaera. Gipuzkoa eta EAE. 2008-2012-2013

	Gipuzkoa			EAE		
	2008	2012	2013	2008	2012	2013
Barne-kontsumo gordina* (ktep)	2.428	2.233	2.004,0	7.871	6.643	6.367,0
Azken energia-kontsumoa (ktep)	2.197	1.950	1.888,5	5.756	5.132	5.048,7
- Etxebizitza-sektorea (ktep)	209,8	199,6	197,4	624	601	582,4
- Barne-kontsumo gordinaren %*	8,6%	8,9%	9,9%	7,9%	9,0%	9,1%
- Azken energia-kontsumoaren %	9,5%	10,2%	10,5%	10,8%	11,7%	11,5%
Energiaren faktura etxebizitza-sektorean (milioi €)	--	--	--	711	961	914
BPG (milioi €)	22.917	22.012	21.811	69.648	66.776	66.081
- BPGren %	--	--	--	1,02%	1,44%	1,38%

(*) Energia primarioaren eskari osoari dagokio.
Iturriak: EEE. Energia 2008, 2012 eta 2013; EUSTAT. Kontu Ekonomikoak.

- **Gipuzkoako etxebizitza-sektorean gero eta familia gehiagok erabiltzen dituzte energia-iturri berriztagarriak³⁰...** Energia-iturri berriztagarrien kontsumoa txikia da oraindik³¹ –Gipuzkoan etxebizitza-sektorearen azken kontsumoaren % 5,1 bakarrik da eta % 6,6 sektore guztiak kontuan hartzen baditugu³²-. Dena dela, etxebizitza-sektorean 2012ano baino % 5,3 gehiago erabiltzen dira eta 2010ean baino % 20,5 gehiago³³. Aitzitik, azken energia-kontsumoa oro har aintzat hartuta, bigarren urtea da jarraian haien erabilerak behera egiten duena.

8. Grafikoa. Energia berriztagarrien azken kontsumoaren bilakaera (ktep). Gipuzkoa 2010-2013

Iturria: EEE. Euskadi Energia. Energia-datuak. 2010, 2011, 2012 eta 2013.

³⁰ Energia-iturri berriztagarriak kontsumitzearen edo erabiltzearen ondorioz gizakiaren denbora-eskalan baliabideak urritzen ez dituzten energiak dira (haize-energia, eguzki-energia, energia hidraulikoa, ...). Biomasa ere energia-iturri berriztagarritzat hartu ohi da, basoak eta lur landuak denbora laburrean berrizta baitaitezke.

³¹ Errepara diezaiogun orain energia-kontsumo gordinaren adierazleari (lurralde jakin bateko energia-kontsumoa eta energia-bihurketa asetzeko behar den energia guztia, eskualde arteko energia-mugimenduak eta existentzien bariazioak kontuan hartzen dituen). Eurostateko 2013ko datuen arabera, energia-iturri berriztagarriek EAEan duten pisua (% 6,9 2012an, EEEren arabera) EB-28ko batez bestekoa (% 15) baino apur bat txikiagoa da, eta baita Portugalekoa (% 25,7), Italiakoa (% 16,7), Espainiakoa (% 15,4) edo Frantziakoa (% 14,2) baino txikiagoa ere.

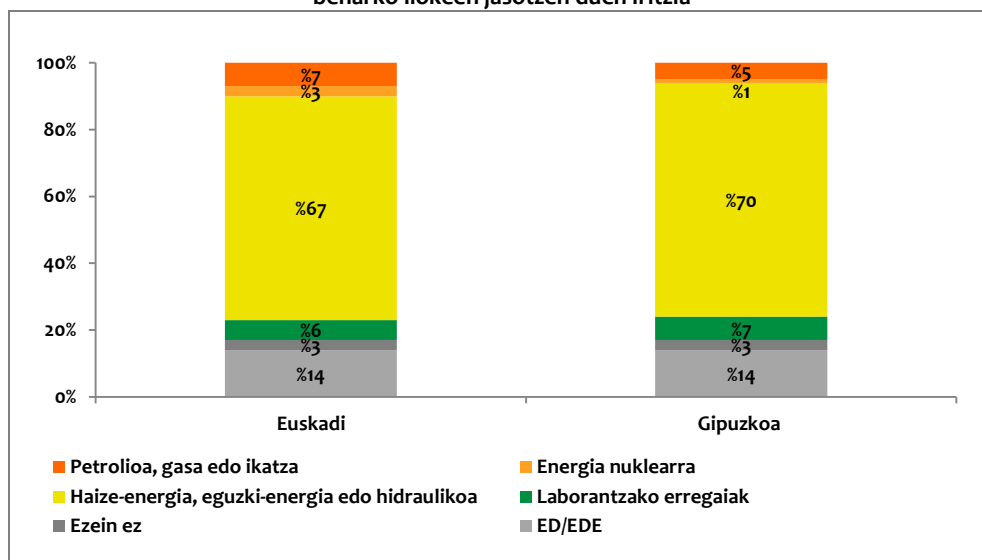
³² Etxebizitza-sektoreaz gain, hauek dira kontuan hartutako sektoreak: industria, garraioa, zerbitzuak eta lehen sektorea.

³³ Gipuzkoako etxebizitza-sektorean, azken energia berriztagarrien kontsumoak gora egin du: 9,5 ktep 2012an eta 10 ktep 2013an. 2010eko kontsumoa 8,5 ktep izan zen. EEEren Euskadi Energia 2013 urteko txostenean emandako datuen arabera, EAEko energia berriztagarrien azken kontsumoaren % 57,3 biomasari dagokio, % 23,2 bioerregaiei, % 11,2 energia hidroelektrikoari eta % 6,6 haize-energiari.

Gipuzkoa Energia Foru Planak (2012-2015) zazpi helburu finkatu ditu eta horietako bat energia-iturri berriztagarriak sustatzea da. Energia-iturri berriztagarriek hainbat onura dakartzate, besteak beste: kanpo-hornidurekiko energia-mendekotasuna murrizten³⁴ edo gutxi dibertsifikatutako horniduraren arriskua gutxitzen laguntzen dute; baina gainera, garapen teknologikorako eta enplegua sortzeko sustatzaile dira. Are gehiago, ikerlan batzuen arabera³⁵, energia sortzeko zenbat eta iturri berriztagarri gehiago erabili, are eta gutxiago ordaindu beharko du azken kontsumitzaileak; ta zenbat eta barneratuago energia berriztagarriak, are eta merkeago ordaindu beharreko prezioa.

- **...eta aldi berean askok uste du energia berriztagarriei lehentasuna eman beharko geniekela etorkizuneko energia-premiak asetu ahal izateko.** Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak 2013an egindako *Ingurumena eta Energiari* buruzko inkestak erakusten digu, askoren iritziz, premiazkoa dela, besteak beste, energia-iturri berriztagarriei lehentasuna ematea. Hala, datuek iradokitzen dutenez, Gipuzkoako gizartearen % 77k gutxi gorabehera uste du energia-iturri berriztagarriei lehentasuna eman beharko geniekela eta, bereziki, haize-energiari, eguzki-energiari eta energia hidraulikoari (%70).

9. Grafikoa. Energia-premiak asetzeko Euskadik zer energia-iturri lehentasuna eman beharko liokeen jasotzen duen iritzia

*Ondorengo galderari emandako erantzuna: *Etorkizuneko energia-premiak asetzeko, ondorengo hauetan, zer energia-iturri uste duzu eman beharko liokela lehentasuna Euskadik?*

Iturria: Prospekzio Soziologikoen Kabinetea, Eusko Jaurlaritzak. *Ingurumena eta energia*. 2013.

Hala ere, inkesta honek badu muga bat: erantzun-aukeren artean ez da biomasa agertzen -eta hori ere energia-iturri berriztagarritzat hartzen da-. Alde horretatik, ohartarazi behar dugu 2013an EAEko energia-iturri berriztagarrien ustiapenaren % 57,3 biomasa dagokiola³⁶ eta Gipuzkoan baso-biomasak aukera paregabeak ematen dituela bero-energia lortu ahal izateko.

³⁴EEEren *Euskadi Energia txosteneko datuen arabera*. *Energia-datuak 2013 txosteneko datuen arabera*, 2011n kanpotik ekarritako energiarekiko mendekotasuna % 94,5koa zen EAEn, EB-27ko herrialdeen batez bestekoa (%53,8) eta Espainiako estatukoa (% 76,4) baino askoz handiagoa.

³⁵ Abay Analistas Económicos y Sociales para Greenpeace (2014) [El impacto de las energías renovables en los hogares](#). Madrid: Greenpeace España.

³⁶ Energiaren Euskal Erakundea. Azterlanak eta Planifikaziorako Atala (2014) [Euskadi Energia. Datos energéticos = Energía datuak](#). Bilbo: Energiaren Euskal Erakundea.

3. POBREZIA ENERGETIKOAREN ERAGINA GIPUZKOAN

3.1. Pobrezia energetikoaren kontzeptuari buruzko hainbat ohar

Pobrezia energetikoa, oro har, etxeko premiak asetzeko nahikoa zerbitzu energetiko ordaintzeko ahalmena ez duten familiek bizi duten egoera da; edota diru-sarrerara guztiaren zati handiegia etxeko energia-gastuari aurre egiteko erabiltzen duten familien egoera.

Jatorrian, pobrezia energetikoa familiek etxean tenperatura egokia izateko ezintasuna definitzen zuen³⁷, baina gaur egun definizioa ez da berotasuna mantentzera soilik mugatzen. Berokuntza-sistemez gain, etxebizitzaren esparruko gainerako energia-zerbitzuak ere barne hartzen ditu, hala nola, argia, etxeko ur beroa, aire girotua, hozte sistemak eta sukaldea eta gainerako etxetresna elektrikoak. Telefonia- edo Internet-zerbitzuak eta ibilgailuetarako erregaiak ez dira oraingoz kontuan hartzen, ezta etxetik kanpo erabiltzeko beste ezein energia-kontsumo ere.

Pobrezia energetikoa asko hedatu den terminoa da eta ez da jada berria. Ondorioz, ezinbestekoa da kontzeptua berriro ere sakon aztertzea. Hala, kontzeptua ondo uler dadin, uste dugu ikerlan honetan komeni dela ohartaraztea pobrezia energetikoaren fenomeno ezin dela gure gizartean sortzen diren pobrezia eta gizarte-bazterketaren prozesu orokorretatik at ulertu. Alde horretatik, pobrezia energetikoa pobrezia eta gizarte-bazterketaren fenomeno multidimentsionalen dimentsiotako bat da eta halaxe aztertu beharko genuke. Hain zuzen, pobrezia aztertzen duten erakunde eta pertsona aditu asko ez dira pobrezia ikuspegi partzial batetik begiratzearen alde azaltzen –pobrezia energetikoa, haurren pobrezia, habitataren pobrezia, etab.-. Izan ere, ikuspegi partzial horiek pobrezia mota horien benetako sorburua zein den ezkututzen laguntzen dutela uste dute, alegia, pobrezia zentzurik zabalenean.

Hala ere, kritika horiek bere izateko arrazoiak badutela uste badugu ere, iruditzen zaigu pobrezia energetikoa, haurren pobrezia bezalaxe, fenomeno bereizitza aztertzeko arrazoiak ere badirela. Alde batetik, lantzen duen gizarte-errealitatea aztertzeko eta haren diagnostikoa egiteko beharrezkoa da. Bestetik, arazoari heltzen dioten berariazko politikak antolatzeko ere beharrezkoa da. Izan ere, kontuan izan behar dugu pobrezia energetikoa bizi duten pertsona guztiak ez direla pobreak ikuspuntu ekonomikotik; eta halaber, diruz pobreak diren pertsona guztiek ez dutela pobrezia energetikoa haien haragitan bizi. Beraz, bistan da pobrezia alderdi horietako bakoitzak modu batera eragiten diola biztanle-talde bakoitzari (prebalentzia-mailak eta ondorioak oso bestelakoak dira). Gainera, eta bereziki, kontuan izan behar dugu diru-pobrezia eta pobrezia energetikoaren kausak ez direla beti berberak eta, hortaz, pobrezia desagerrarazteko edo prebenitzeko politikak ez dutela zertan berdinak izan. Hala, pobrezia energetikoaren kausa batzuei –energiaren prezioa, kontsumo-ohiturak, etxebizitzetako eraginkortasun energetikoa– ezin zaie pobrezia aurkako ohiko politikekin aurre egin. Kausa horiei berariaz heldu behar zaie: hirigintzaren zein ingurumenaren politikan eta politika energetikoetan hainbat irizpide sartu behar dira.

³⁷ Pobrezia energetiko kontzeptuak (*fuel poverty* ingelesez) Erresuma Batuan du jatorria. Oso testuinguru zehatzean sortu zen, hirurogeita hamarreko hamarkadan, petrolioaren krisialdiarekin batera eta etxebizitzaren eraikin-parkeak oso eraginkortasun energetiko eskasekoak zirenean. Orduan azaleratu zen familia askoren arazoa: hain errenta txikiarekin ezin zioten aurre egin geroz eta garestiagoak ziren energia-gastuei.

Alde horretatik, pobrezia energetikoaren kontzeptua balio handikoa dela iruditzen zaigu, pobrezia bezalako egitura-arazo multidimentsionala energiaren sektorearen ikuspegitik aztertzeak aukera ematen duelako. Moneta-pobrezia aztertzeak, hau da, haren kausak eta irtenbideak aztertzeak, birbanaketa-politiken, gutxieneko diru-sarrerak bermatzeko sistemen edo lan-merkatuaren baldintzen gaiei heltzeko aukera ematen du. Era berean, pobrezia dimentsio bat aztertzeak, kasu honetan pobrezia energetikoarena, aukera ematen du (besteak beste) etxebizitza-parkeen eraginkortasun energetikoaren egoera edo energiaren prezioa finkatzeko mekanismoak zein diren hausnartzeko edo, ikuspegi zabalagotik, egungo energia-eredua birraztertzeak.

Hori guztia kontuan hartuta, pobrezia orokorraren eta pobrezia energetikoaren arteko lotura estua alde batera utzita, azken horrek oso egoera zehatza ukitzen duela iruditzen zaigu –eta gainera, kalte handiak sor ditzake ez soilik familien osasunean, bizi-kalitatean eta ongizatean, baita ingurumenean eta eraikinen baldintza-egoeretan ere³⁸-. Beraz, arazoa zehazteko eta hari irtenbideak bilatu ahal izateko, pobrezia energetikoaren kontzeptua ondo zehaztu behar dela uste dugu.

3.2. Pobrezia energetikoa nola neurtu

2012ko ikerlanean aipatzen zenez, ez da erraza pobrezia energetikoaren fenomenoak kuantifikatzea. Arlo honen ikerketak hogeita hamar urteko ibilbidea duen arren, oraindik ez dago arazoa pairatzen duten familiak zenbat diren neurtzeko fidagarritasun osoa duen sistemarik. Gaur egun, hiru ikuspegi metodologiko erabili ohi dira pobrezia energetikoaren tasa kalkulatzeko.

a) Familien etxeko gastuetan oinarritutako ikuspegia

Ikuspegi hau Erresuma Batuan eta Irlandan garatu da batez ere. Familiek energia-kontsumorako premietan izandako gastuaren eta diru-sarrera garbien arteko erlazioan oinarritzen da. Metodologia hau erabili ahal izateko beharrezkoa da diru-sarreretikiko gastu-atalasea finkatzea, horren arabera erabakiko baita zer familia dauden pobrezia energetikoaren egoeran.

Ikuspegi honen oinarri metodologikoak Clinch eta Healyk goeko hamarraldiaren amaieran Irlandan bizi zen pobrezia energetikoari buruz egindako azterlan batean aurki daitezke³⁹. Errenta-maila baxua zuten familiek proportzioan errenta altukoek baino hiru aldiz gehiago ordaintzen zutela ikusi zuten. Aurkikuntza hori abiapuntu hartuta, pobrezia energetikoaren atalasea finkatu eta familia batek pobrezia energetiko egoera bizi zuela esan zitekeen, familiaren energia-gastuak diru-sarreraren ehuneko jakin bat gainditzen bazuen. Beranduago, Erresuma Batuan egindako ikerlan bat oinarri hartuta⁴⁰, Brenda Boardmanek atalase edo muga hori diru-sarreraren % 10ean finkatzea proposatu zuen (aloramendu-gastuak alde batera). Ikerlan hori egin zen garaian, hemen ere tradizioz erabili izan dugun % 10eko atalasea familien energia-gastua medianoa baino bi aldiz handiagoa zen eta errentarik baxuena zuten familien % 30ek egiten zuen gastuari zegokion.

³⁸ Ikerlanaren 2. kapituluak, Gipuzkoako pobrezia energetikoa 2012an, pobrezia energetikoaren ondorio guztiak zehatz mehatz aipatzen dira.

³⁹ Clinch, J.P. eta Healy, J.D. (1999) *Housing standards and excess winter mortality in Ireland*. Environmental Studies Research Series (ESRS). Working paper 99/02. Dublin: Department of Environmental Studies. University College.

⁴⁰ Boardman B. (1991) *Fuel Poverty: From Cold Homes to Affordable Warmth*. London: Belhaven Press.

Askok ikuspegi hau, eta zehatzago esanda, ezarritako atalase hori kritikatu izan du esanez oinarri zientifikorik ez duela. Are gehiago, zenbait ikerlanek dio atalase mugiezin hori ez dela denboran egonkorra izan. Bestalde, ikuspegi honek badu beste muga bat: familiek egiten duten gastua kontuan hartzen duenez, ikuspegiak kalkulatik kanpo uzten ditu energiaren faktura ordaintzeko diru-sarreraren % 10etik gora ematen ez dutenak, besterik gabe, horretarako ordain-ahalmenik ez dutelako. Hala eta guztiz ere, neurketak nolabaiteko arbitrariotasuna izanagatik ere, adierazle hau oraindik ere oso erabilgarria da familiek energiaren faktura ordaintzeko egin behar izaten duten ahalegin ekonomikoa islatzeko gai delako. Halaber, adierazle honek familiek energiaren garestitzearen testuinguruan izan dezaketen kalteberatasuna neurtzeko balio du.

Hauxe izan da Erresuma Batuan pobrezia energetikoa neurtzeko tradizioz erabili izan den ikuspegia. Brenda Boardmanek 1991ean egindako proposamena abiapuntu hartuta eta 2001ean hasitako Pobrezia Energetikoaren aurkako Planaren baitan, herrialde horretako gobernuak pobrezia energetikoaren definizioa garatu zuen. Orain gutxi arte indarrean egon den definizio horren arabera, familia batek pobrezia energetikoa bizi zuen bere diru-sarreraren % 10 baino gehiago ordaindu behar zuenean etxean berotasun-maila egokia lortu ahal izateko. Ohartarazi behar dugu definizio honek ez zuela familien benetako gastua kontuan hartzen, etxea tenperatura egokian mantendu ahal izateko beharko luketen energia-gastu teorikoa baizik.

Definizioa berrikusi eta pobrezia energetikoaren beste definizio ofizial bat garatu dute berriki argitaratutako lan batean John Hills ikerlariak egindako ekarpenetan oinarrituta⁴¹. Definizio berri honen arabera, familia batek pobrezia energetikoa bizi du baldintza hauek betetzen baditu:

- Egin behar duen energia-gastua familiek, oro har hartuta, egiten duten gastu medianoa baino handiagoa da (beharrezko energia-gastu hori ez da familia guztietan berdina. Kalkulua eredu teoriko baten arabera da eta familia bakoitzaren energia premiekin eta prezioekin lotutako hainbat faktore hartzen ditu kontuan. Familiaren osaeraren arabera egokitutako neurria ere bada); eta
- halako gastua duen familiari geratzen zaion diru-sarrera pobrezia-atalasearen azpitik dago.

Jakina, gure asmoa ez da Erresuma Batuan pobrezia energetikoa neurtzeko modu bera erabiltzea, besteak beste, ikusi dugunez, horretarako energia-gastuaren eredu teoriko bat erabili behar delako eta ez da hori, inondik inora, ikerketa honen xedea. Dena dela, kapitulu honetan ikuspegi orokor horretan oinarritutako hainbat neurri proposatuko ditugu pobrezia energetikoak Gipuzkoako familiengan duen eragina kalkulatzeko.

b) Familien adierazpenetan eta pertzepzioetan oinarritutako ikuspegia

Ikuspegi honek familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako adierazleen arabera neurtzen du pobrezia energetikoa. Ikuspegi honen teoria Peter Townsend eta David Gordonek pobrezia eta gizarte-bazterketari buruz eginiko ekarpenetan oinarritzen da. Hala, familiek gizartearen beharrezkotzat jotzen diren zenbait ondasun eta zerbitzu eduki ahal ez izatearekin lotutako fenomeno da pobrezia energetikoa.

⁴¹ Hills, J. (2012) [“Getting the measure of fuel poverty”](#), Case Report, nº 72. London: Centre for Analysis of Social Exclusion.

Ikuspegi hau jatorrian John D. Healy eta Peter Clinch ikerlari irlandarrek⁴² proposatu zuten *Fuel poverty in Europe: A cross-country analysis using a new composite measure* ikerlanean. Europar Batasuneko Errentari eta Bizi-baldintzei buruzko Estatistikak (EU-SILC) erabiltzen ditu eta, zehatzago, bertako hiru aldagai hartzen ditu: hilabete hotzetan etxea tenperatura egokian mantentzeko ezintasuna; larritasun ekonomikoa dela medio, azken hamabi hilabeteetan etxebizitza nagusiaren mantentzearekin lotutako fakturak (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.) garaiz ordaindu ez izana; eta etxebizitzak itoginak izatea edota hormetan, zoruan, sapaian edo zimenduetan hezetasunak izatea edota zoruetan edota ateen zein leihoen markoetan usteldura izatea. Gaur egun, familien adierazpenetan eta pertzepzioetan oinarritutako ikuspegitik edo literatura anglosaxoian adostasunezko ikuspegi esaten diotenetik, horixe da pobrezia energetikoa neurtzeko erabiltzen dugun erreferentzia-adierazlea. Oro har, mota honetako ikuspegien doitasunaz hitz egiten denean, sarritan esan ohi da hein handi batean erantzun subjektiboetan oinarritutako ikuspegiak direla.

c) Tenperaturaren neurketan oinarritutako ikuspegia

Ikuspegi hau Erresuma Batuan laurogeiko hamarkadako lehen ikerlanetan hasi ziren erabiltzen. Garai hartan, pobrezia energetikoa familiek etxean tenperatura egokia lortzeko ezintasunarekin lotuta zegoen ezinbestean. Ikuspegi honek familien etxeetako batez besteko tenperatura neurtzen du eta horren arabera, aurrez finkatutako berotasun-atalase batean oinarrituta, familia batek pobrezia energetikoa pairatzen duen ala ez erabakitzen da. Itxuraz oso ikuspegi soila zirudien arren, berehala ohartu ziren hainbat arazo teoriko eta metodologiko zituela.

Gaur egun apenas erabiltzen da pobrezia energetikoari buruzko ikerlanetan eta beraz, ikuspegi horretan oinarritutako pobrezia energetikoaren tasaren kalkuluak ez dira ia inon aurkitzen.

---

⁴² Healy, J. D. eta Clinch, J.P. (2002) *Fuel poverty in Europe: A cross-country analysis using a new composite measure*. Environmental Studies Research Series. Dublin: University College.

3.3. Familien etxeko energia-gastuetan oinarritutako ikuspegia

3.3.1. Zenbatekoa da Gipuzkoako familien etxeko energia-gastua?

Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren arabera, 2014an Gipuzkoako familien urteko batez besteko elektrizitate-gastua 708 eurokoa izan zen eta gasaren edo beste erregaien gastua, aldiz, 531 eurokoa. Bi gastu horiek kontuan hartuta, Gipuzkoako familiek etxean izandako energiaren batez besteko urteko gastua 1.238 eurokoa izan zen 2014an⁴³.

5. Taula. Familien batez besteko urteko energia-gastua. Gipuzkoa, EAE eta Espainia. 2013/14

	GPGBI-2014	EEE-2013	FGE-2013	FAI-2013
	Gipuzkoa	EAE	EAE	Espainia
Elektrizitatea	708	--	--	745
Gas edo beste edozein erregai	531	--	--	428
Guztira	1.238	1.058	1.164	1173

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta (GPGBI-2014); Eustat. Familia Gastuen Estatistika (FGE); EIN. Familia Aurrekontuen Inkesta (FAI-2013); EEE. Euskadi Energia. 2013ko energia-datuak.

Energia-gastua zenbatekoa den zehatz jakiteko, gastu hau etxearen baitako ondasun eta zerbitzuen kontsumoarekin lotutako beste gastu batzuekin alderatzen da⁴⁴. Hori eginik, energiaren fakturaren gastua janari eta alkoholik gabeko edarien gastuen % 27 (urtean 4.636 euro) dela esan dezakegu; jantzi eta oinetakoetan ordaintzen dugunaren % 71 (1.746) eta baita aisian, ikuskizunetan eta kulturaren ordaintzen dugunaren % 71 (1.745) ere.

Konparaketa eginez, Gipuzkoako emaitzak (1.238 euro urtean) EAerako EEEk emandako emaitzak baino altuxeagoak dira (1.058 euro) eta Eustateko Familia Gastuen Estatistikak EAerako emandakoaren berdintsuak (1.164 euro) –hala ere, kontuan izan behar dugu konparaketa metodologia desberdina darabilten estatistiken artekoa dela eta aztertutako urteak ere ez direla berdinak–.

6. Taula. Familien batez besteko urteko energia-gastuaren bilakaera. Gipuzkoa, EAE eta Espainia. 2013/14

	2012	2013/14	Bilakaera	
			Δ (%)	Desb.
Gipuzkoa (GPGBI)	1.300	1.238	-4,8%	-62
EAE (EEE)	1.115	1.058	-5,1%	-57
EAE (FGE)	1.145	1.164	1,7%	19
Espainia (FAI)	1.198	1.173	-2,1%	-25

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta (GPGBI); Eustat. Familia Gastuen Estatistika (FGE); EIN. Familia Aurrekontuen Inkesta (FAI-2013); EEE. Euskadi Energia. 2013ko energia-datuak

Bilakaerari dagokionez, emaitzek erakusten digute, bestalde, Gipuzkoako familien batez besteko energiaren faktura zertxobait merkatu dela 2012koarekin alderatuta: orduan 1.300 eurokoa zen eta orain 1.238 eurokoa. Orobat, emaitzek erakusten dute Gipuzkoako familiek elektrizitatearen urteko batez besteko gastua % 5,6 murriztu dutela (750 eurotik 708ra) eta gasaren eta beste erregai batzuen

⁴³ Galdetegian (1. Eranskina) bi galdera sartu ziren familia bakoitzak energiaren fakturan zenbat ordaintzen duen zehazteko asmoz: "Esango zenidake zein den azken hamabi hilabeteotan zure etxebizitzan izandako elektrizitate-gastua?" eta "Esango zenidake azken hamabi hilabeteotan zure etxebizitzan zenbat ordaindu behar izan duzuen gasa edo erabiltzen duzuen beste edozein erregai?"

⁴⁴Eustat (2013) *Familia Gastuen Estatistika (FGE)*. Vitoria-Gasteiz: Eustat. Datuak EAEn 2013an familia bakoitzak batez beste egindako gastuari buruzkoak dira.

gastua % 3,5 (550 eurotik 531 eurora 2014an). Printzipioz, aipatutako ezein eragiketa estatistikok ez du adierazten familiek ordaindu behar duten energiaren fakturaren zenbatekoan aldaketa handirik izan denik. Aitzitik, emaitzen arabera, familien etxeko energia-gastua apur bat jaitsi da eta, kontuan hartuta energiaren prezioa urteotan ez dela merkatu, ondoriozta genezake familiak energia-kontsumoa murrizten ari direla.

3.3.2. Energiaren fakturaren pisua familien aurrekontuetan

Gipuzkoako familiek, batez beste, diru-sarrera garbien % 5,1 behar dute etxebizitzako energia-premiak asetzeko elektrizitatearen, gasaren edo beste erregai batzuen fakturak ordaintzeko. Oro har, familia gipuzkoar gehienek, hamarretik seik, diru-sarreraren proportzio txiki bat erabiltzen dute energiaren fakturari aurre egiteko –% 60,8k aurrekontuaren % 5 edo gutxiago erabiltzen du horretarako–. Horien artean, gainera, erdiak baino apur bat gutxiagok, familia guztien % 26,9k hain zuzen, diru-sarreraren % 3 edo gutxiago gastatzen du horretan. Dena dela, datuek beste kontu bat ere azalartzen digute: Gipuzkoako familien % 7ren energia-gastuak haien diru-sarreraren % 10 baino gehiago hartzen du. Horren arabera, 20.000 etxek –eta ia 40.000 pertsonak–, haien diru-sarrerak kontuan izanik, neurritz kanpoko edo altuegia den gastuari ari diote aurre egiten.

7. Taula. Familien etxeko energia-gastuaren eta diru-sarrera guztien arteko erlazioa. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakitan	Tasa (%)	Zenbat
Energia-gastua diru-sarrera guztien % 3 edo gutxiago	26,9	76.763	30,8	219.729
Energia-gastua diru-sarrera guztien % 5 edo gutxiago	60,8	173.375	66,5	475.042
Energia-gastua diru-sarrera guztien % 10 edo gutxiago	93,0	265.341	94,5	675.014
Energia-gastua diru-sarrera guztien % 10 baino gehiago	7,0	19.944	5,5	38.979
Gastuaren batez besteko % diru-sarrera guztiak kontuan hartuta	5,1	--	--	--
Gastuaren % medianoa diru-sarrera guztiak kontuan hartuta	4,2	--	--	--
Energia-gastua gastu guztien % medianoaren bikoitza baino handiagoa	12,3	35.072	9,9	70.430

*Balio hau energia-gastu medianoaren portzentaiaren bikoitzari dagokio.
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Gastuaren atalasea % 10ean finkatu beharrean, Brenda Boardmanek⁴⁵ –pobrezia energetikoaren gain eta haren neurketan ikerlaririk adituenetakoa– Europarako atalasea energia-gastuaren portzentaia medianoaren bikoitza izatea proposatzen du. Pobrezia energetikoa definitzeko neurri hori erabiliko bagenu, Gipuzkoako pobrezia energetikoaren eragina apur bat altuagoa dela ikusiko genuke. Hain zuzen, kontuan izanik 2014an familien energia-gastuaren portzentaia medianoa % 4,24 dela (horren bikoitza, hortaz, % 8,48), familien % 12,3 dira portzentaia medianoaren bikoitza baino gehiago gordetzen dutenak energia ordaintzeko. Hala neurtuta, 35.000 familiak bizi dute pobrezia energetikoaren eragina.

Datuok hainbat gauza erakusten digute: ezin dugu esan pobrezia energetikoa, hala neurtuta, gure lurraldean zabal eta luze hedatuta dagoenik. Hala ere, egia da arazoak prebalentzia nabarmena

⁴⁵ Boardman, B. (2014) [Definitions and dimensions of fuel poverty in Europe](#). Focus – Ljubljana 24.04.14.

duela. Izan ere, hamar pertsonatik bat etxeko energia-gastu handiegia duen familia batean bizi da eta horren ondorioak pairatzen ditu.

Aztertutako adierazle nagusien bilakaerari dagokionez, azken bi urteotan, batez besteko energia-gastuak beheranzko joera txikia izan duela erakusten dute datuek. Eta ez hori bakarrik: energiaren faktura ordaintzeko diru-sarreraren % 10 baino gehiago gorde behar duten familien kopurua ere txikitu egin da (2012an familien % 9,5 ziren eta 2014an % 7). Emaidza hauek, halere, zuhur interpretatu behar ditugu. Hala, atalasea % 10eko gastuan finkatu beharrean, gastu medianoaren portzentaiaren bikoitzean jartzen badugu, datu horiek egoerak 2012tik hona bere horretan iraun duela iradokitzen dute.

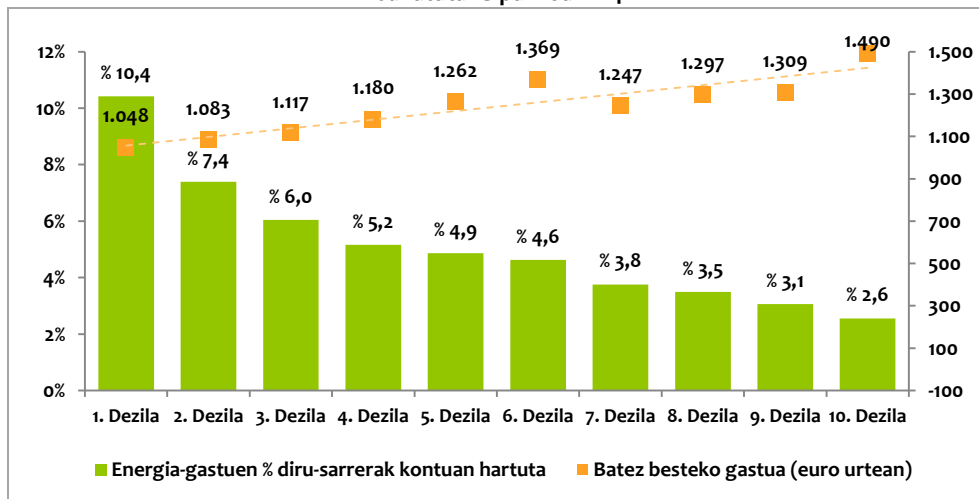
8. Taula. Familien etxeko energia-gastuaren eta diru-sarrera guztien arteko erlazioaren bilakaera. Gipuzkoa 2012-2014

	Tasa (%) Familiak		Tasa (%) Pertsonak	
	2012	2014	2012	2014
Energia-gastua diru-sarreraren ≤% 3	25,5	26,9	28,4	30,8
Energia-gastua diru-sarreraren ≤% 5	59,8	60,8	65,8	66,5
Energia-gastua diru-sarreraren ≤% 10	90,5	93,0	93,0	94,5
Energia-gastua diru-sarreraren >% 10	9,5	7,0	7,0	5,5
Energia-gastua gastu guztien % medianoaren bikoitza baino handiagoa	12,5	12,3	9,4	9,9

*Balio hau, familien diru-sarrerak kontuan hartuta, energia-gastu medianoaren portzentaiaren bikoitzari dagokio.
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Nola daude lotuta Gipuzkoan diru-sarrera apalak eta energiaren fakturari aurre egiteko familiek egin behar dituzten ahalegin handiak? Ondorengo grafikoak argi erakusten du bi faktore horiek alderantzizkoa erlazioa dutela: zenbat eta apalagoak familiaren diru-sarrerak, are eta handiagoa elektrizitatearen eta gasaren gastuei aurre egiteko egin behar duten ahalegina.

10. Grafikoa. Diru-sarreraren arabera energia-gastuaren kopurua ehunekotan eta familiek batez beste energian gastatutakoa, familien diru-sarrera baliokideen arabera deziletan banatuta. Gipuzkoa 2014

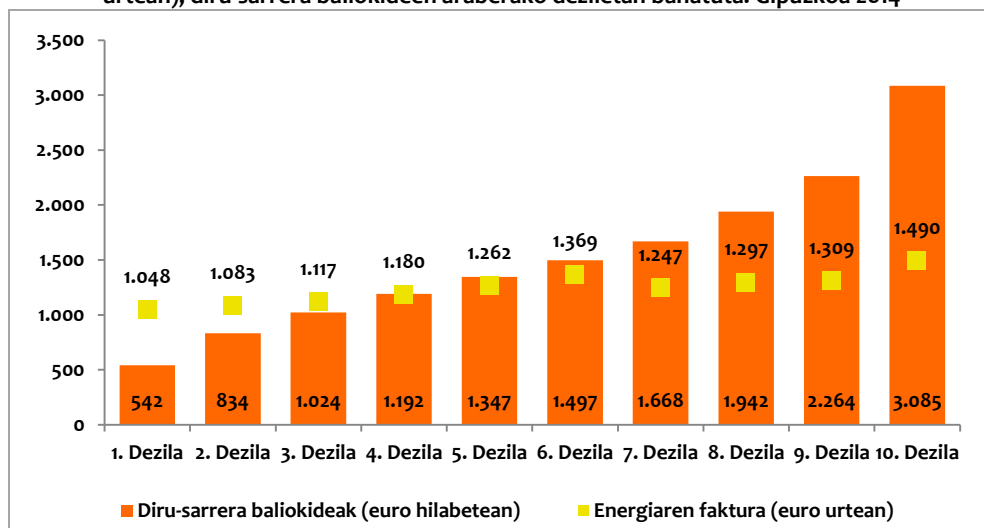

Oharra: Grafiko honetan familien diru-sarreraren arabera deziletan banatu ditugu. 1. dezilean, adibidez, diru-sarrera baliokide baxuenak dituzten familien % 10 daude. Familia-talde bakoitzerako bi datu ematen ditugu. Alde batetik, energiaren faktura ordaintzeko gordetzen duten gastuaren ehunekoa (barren bitartez adierazita) eta, bestetik, energia-gastuari aurre egiteko urtean batez beste ordaintzen duten diru-kopurua.
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Hala, diru-sarrera apalenak dituzten familien % 10ak haien diru-sarrera guztien % 10,4 gorde behar izaten dute energiaren faktura ordaintzeko. Diru gehien duten familien % 10arentzat, aitzitik, energia-gastua % 2,6 baino ez da. Modu soilean esanda, familiarik aberatsenekin alderatuta, diru gutxien duten familien % 10ak energia ordaintzeko egin behar duen ahalegina lau aldiz handiagoa da.

Oso argi dago gizarte-desberdintasun ageriko horren arrazoia zein den: diru-sarrera apalak dituzten familien aurrekontua mugatuagoa da, baina gainera, energia-kontsumoa oinarritzeko premia izanik, haren gastuk ez du apenas malgutasunik. Hau da, ezin diogu energia kontsumitzeari utzi, gehienez ere kontsumoa murriz dezakegu eta gainera, ez modu drastikoan. Izan ere, bestela, bizi-kalitatearen galerari larri eragingo lioke horrek. Ondorengo grafiko honek argi erakusten du hori. Familiak diru-sarrera baliokideen arabera deziletan banatuta daude bertan (txikienetik handienera). Batez besteko diru-sarrerak nabarmen eta pixkanaka gora egin ahala, energia-gastuen hazkunde-erritmoa asko moteltzen da konparatiboki. Pobreenak diren familien % 10aren diru-sarrerak, adibidez, familiarik aberatsenen % 10arenak baino % 82 txikiagoak dira baina haien energiaren faktura, aldiz, % 30 txikiagoa baino ez da.

11. Grafikoa. Batez besteko diru-sarrera baliokideak (euro urtean) eta energia-gastua (euro urtean), diru-sarrera baliokideen arabera deziletan banatuta. Gipuzkoa 2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Pobrezia energetikoa ari garenean, diru-sarrera apalak izatea kalteberatasun edo arrisku handiko faktorea dela argi geratu da. Pentsatzekoa da, hortaz, diru-pobrezia duten familia eta pertsonen ezaugarriak eta pobrezia energetikoa bizi dutenenak ere, neurri handi batean, bat etorriko direla. Dena dela, translazio hori ez da erabatekoa. Hain zuzen, pobrezia energetikoa bizi duten familien % 35 ez da pobrea haien etxeetan sartzen den dirua kontuan hartzen badugu. Familia horien ezaugarriak eta haien etxebizitzaren baldintzak nolakoak diren aztertzea komeni dela iruditzen zaigu.

Energia-gastu handiegia duten familien ezaugarri soziodemografikoei dagokienez, ezaugarri nabarmenena da diru-sarrera apaleko familiak direla gehienak (pobrezia energetikoa pairatzen duten familia guztien % 73 diru-sarreraren lehen kintilaren baitan dago). Horrez gain, horien guztien erdia baino gehiago pertsona bakarreko familiak (% 55) eta emakume bat buru duten familiak dira (% 54). Gatozen orain arazo honek zer gizarte-taldetan eragiten duen gehien aztertzea. Aipatutako gizarte-

taldeez gain, pobrezia energetikoak bereziki eragiten die honako gizarte-multzo hauei: gizarte-bazterketa eta pobrezia egoeran dauden familiei –dela pobrezia larrian (% 68,8) dela erlatiboan (% 44,5)–, bizikide nagusia EBetik kanpo jaiotakoa den familiei (% 26), edo aktibo dauden pertsona guztiak langabezia dituzten familiei (% 40).

9. Taula. Diru-sarreraren % 8,5 baino gehiago energiaren faktura ordaintzeko gordetzen duten familia-kopurua, ehunekotan zein zenbakitan, hainbat ezaugarri soziodemografiko kontuan hartuta. Gipuzkoa

2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Arazoa duen familia-kopurua
			Arazoa duten familiak	Familiak guztira	
Bizikide nagusiaren sexua*	Gizonezkoa	8,0	45,6	70,1	15.975
	Emakumezkoa	22,4	54,4	29,9	19.096
Bizikide nagusiaren adina*	<45 urte	10,1	24,0	29,3	8.408
	45-64 urte	9,7	29,0	36,8	10.154
	65 urte edo gehiago	17,0	47,1	33,9	16.510
Bizikide nagusiaren jaioterria*	Euskal Herria	10,3	63,3	75,5	22.199
	EBeko gainerako herrialderen bat	16,7	27,3	20,1	9.582
	EBetik kanpoko herrialderen bat	26,0	9,4	4,4	3.290
Familia-taldea*	Pertsona bakarra	26,6	54,9	25,3	18.661
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	6,8	13,7	24,7	4.644
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	6,0	19,2	39,2	6.533
	Seme-alabadun ama edo aita	14,0	12,3	10,8	4.177
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	3,9	18,5	57,9	6.496
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	17,4	9,8	6,9	3.437
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezia	40,0	25,3	7,8	8.864
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	20,8	46,4	27,4	16.274
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	44,4	72,7	20,2	25.514
	2. kintila	9,9	16,8	20,9	5.890
	3. kintila	4,8	7,4	19,0	2.603
	4. kintila	0,9	1,4	19,2	504
	5. kintila	1,0	1,6	20,7	561
Pobrezia* (Eurostat)	Pobrezia larria	68,8	24,4	4,4	8.550
	Pobrezia erlatibo ez larria	44,5	40,6	11,2	14.247
	Pobrezia eza	5,1	35,0	84,4	12.274
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	32,4	35,6	13,5	12.485
	Gizarteratua	9,2	64,4	86,5	22.587
Energia-gastuak murriztea*	Bai	25,6	48,4	23,2	16.962
	Ez	8,3	51,6	76,8	18.110
Energiaren fakturak garaiz ez ordaintzea*	Bai	26,3	6,4	3,0	2.255
	Ez	11,9	93,6	97,0	32.816
14 urtetik beherakoak*	Badago	9,0	16,8	23,0	5.901
	Ez dago	13,3	83,2	77,0	29.170
80 urtekoak edo zaharragoak*	Badago	21,2	22,8	13,2	8.000
	Ez dago	10,9	77,2	86,8	27.071
Mendekotasuna duten pertsonak	Badago	14,3	10,9	9,4	3.831
	Ez dago	12,1	89,1	90,6	31.241
Gaixoak*	Badago	18,1	18,4	12,5	6.449
	Ez dago	11,5	81,6	87,5	28.623
Guztira		12,3	100,0	100,0	35.072

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Hain nabarmenki izan ez arren, arazo honek eragin handiagoa du, halaber, ondorengo ezaugarriak familia mota hauek: 65 urte edo gehiago duen bizikide bat buru duten familietan (% 17), familia gurasobakarretan (% 14) eta 80 urte edo gehiago duen bizikide bat duten familietan (% 21,2), edo gaixoren bat (% 18,1) edo 14 urtetik beherako pertsonaren bat duten familietan (% 13,3). Azkenik, datuek erakusten dutenez, energia-gastu handiegia izateak lotura estua du etxeko energia-gastua murriztu behar izanarekin edo fakturaren bat garaiz ordaindu ez izanarekin.

Familien ezaugarri soziodemografikoez gain, etxebizitzaren ezaugarriak ere azter daitezke. Kasu horretan, argi eta garbi ikusten da arazoak duen eraginaren larritasuna, hein handi batean, etxebizitzako bizilagun-kopuruaren arabera dela. Hala, bizikide bakarra duten etxebizitzek pobrezia energetikoa izateko arrisku handiagoa dute, 2,2 aldiz handiagoa. Orobat, pobrezia energetikoaren eta etxebizitzaren edukitza-erregimenaren arteko erlazioa estatistikoki adierazgarria da: etxebizitzaren edukitza-erregimena jabetza ez besteren bat denean, energia-gastu handiegia izateko arriskua Gipuzkoako familia guztiek dutena baino % 1,5 handiagoa da.

10. Taula. Diru-sarreraren % 8,5 baino gehiago energiaren faktura ordaintzeko gordetzen duten familia-kopurua, ehunekotan zein zenbakitan, etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Pobrezia energetikoa bizi duten familiak	Familiak guztira	
Etxebizitzako bizilagun-kopurua*	Pertsona 1	26,8	51,1	23,4	17.923
	2 pertsona	9,4	23,2	30,5	8.144
	3 pertsona	6,5	12,2	23,0	4.294
	Hirutik gora	7,2	13,4	23,1	4.710
Azalera erabilgarria	70 m ² -tik behera	14,2	28,9	25,1	10.149
	70 eta 89 m ² bitartean	13,0	38,6	36,6	13.545
	90 eta 119 m ² bitartean	11,2	21,8	23,9	7.633
	120 m ² edo gehiago	7,3	7,3	12,3	2.576
Eraiki zeneko urtea	1979 baino lehenago	13,2	64,7	60,3	22.674
	1979 eta 2005 bitartean	9,6	22,4	28,7	7.870
	2005 baino beranduago	14,4	12,9	11,0	4.527
Edukitza-erregimena*	Jabetzan	11,0	74,4	83,0	26.089
	Alokairuan eta gainerakoak	18,6	25,6	17,0	8.983
Etxebizitza-mota	Pisuak eta apartamentuak	12,7	95,0	91,8	33.319
	Familia bakarreko etxea	7,5	5,0	8,2	1.753
Berokuntza-instalazioa	Badu	12,3	83,4	83,5	29.254
	Ez du	12,4	16,6	16,5	5.817
Gas naturalaren instalazioa	Badu	12,6	71,6	70,0	25.106
	Ez du	11,6	28,4	30,0	9.966
Eskualdea	Kantaurialdea	11,5	71,5	76,3	25.071
	Barnealdea	14,8	28,5	23,7	10.001
Guztira		12,3	100,0	100,0	35.072

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

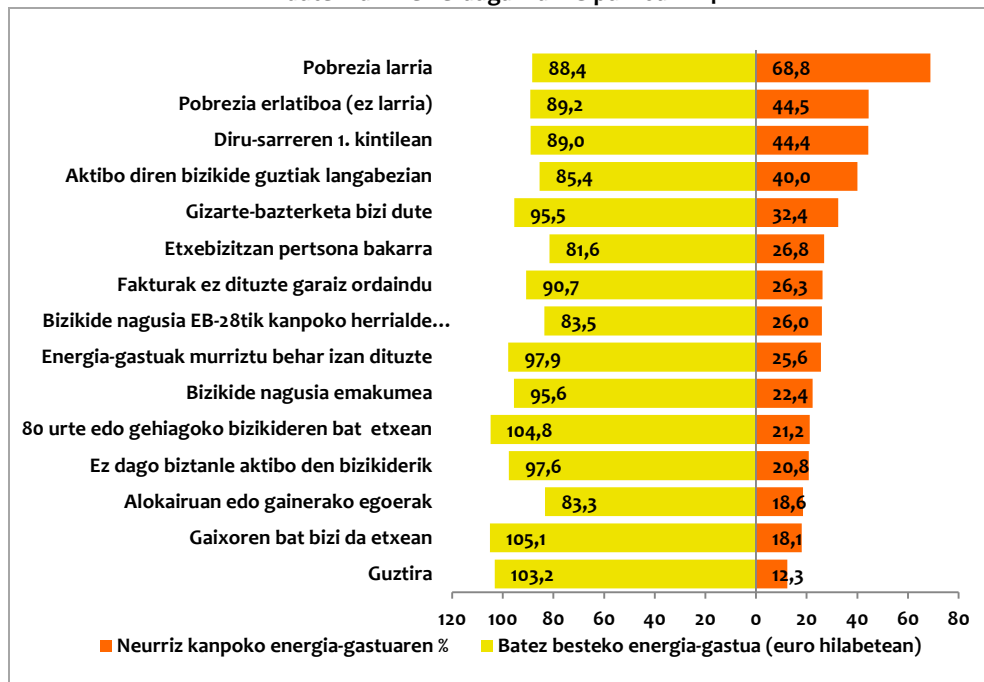
Familien etxebizitza guztiekin alderatuta (% 12,3), arazoa gainera nabarmenago bizi dute etxebizitza txikiek (% 14,2 70 m²-tik beherako etxebizitzetan), 2005 baino beranduago eraikitakoek (% 14,4), eta baita Gipuzkoa barnealdean dauden etxebizitzek ere. Pobrezia energetikoa maila txikienean bizi

duten etxebizitzak, aitzitik, 3 bizikide edo gehiagokoak, familia bakarreko etxeak (% 7,5) eta 120 metro koadro edo gehiago duten etxebizitzak dira (% 7,3).

Bestalde, etxebizitza-motaren arabera arazoak duen eraginaz gain, energia-gastu handiegia duten etxebizitzaren profil nagusiari ere begira diezaiokegu. Funtsean, bizikide bakarrekoak izan ohi dira (% 51,1), 1979. urtea baino lehenago eraikitakoak (% 64,7) eta batezbestekoa baino azalera erabilgarri txikiagoa dutenak (% 67,5).

12. Grafikoa. Diru-sarreraren % 8,5 baino gehiago energiaren faktura ordaintzeko gordetzen duten familien ezaugarriak. Gipuzkoa 2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.4. Familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegia

3.4.1. Konfort termikoari dagokionez, etxebizitza baldintza egokietan mantentzeko ezintasuna

Familiak eurek adierazitakoaren arabera, batzuek ez dute etxea bero mantentzeko ordain-ahalmenik. Adierazle horren berri izateko, ondorengo galdera erabiltzen da: "Adierazi familiak honako hauetarako ordain-ahalmenik baduen: (...) Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko". 2014an, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak agerian utzi zuenez, 24.300 familiak dio (guztien % 8,5ek) hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duela.

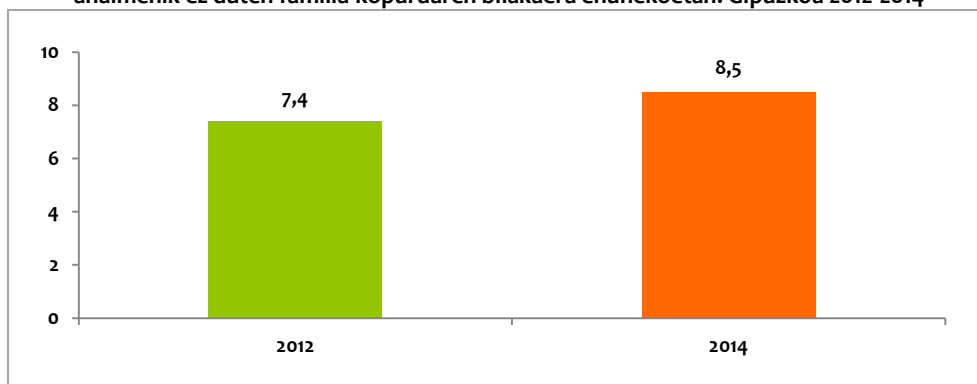
11. Taula. Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familiak. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakita n	Tasa (%)	Zenbakita n
Temperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik ez dute	8,5	24.273	8,4	59.894

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Emaitza hauek 2012koekin alderatzen baditugu, arazoa areagotu egin dela erakusten dute datuek. Izan ere, azken bi urteak hartuta, 2012an familien % 7,4k zioen etxean tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik ez zuela eta 2014an, aldiz, % 8,5k.

13. Grafikoa. Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familia-kopuruaren bilakaera ehunekoetan. Gipuzkoa 2012-2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Arazoaren eragina hainbat aldagai soziodemografiko eta ekonomiko jakinen arabera aztertuta, neguan etxea berotzeak duen gastuari aurre egiteko finantza-ezintasuna familien diru-sarrerekin oso lotuta dagoela erakusten dute datuek. Arazoa badutela dioten hamar familiatik ia bederatzir diru-sarrera txikiak dituzten familien % 40aren baitan daude –errenta kontuan hartuta, halako egoera bizi duten Gipuzkoako familien % 89,5 diru-sarreraren 1. edo 2. kintilean sartzen dira–. Gainera, familia horien % 60 pobrezia erlatiboan bizi da edo diru-sarrera apalak ditu.

2014ko datuen arabera, hauek dira arazoa modurik larrienean bizi duten familia-motak: aktibo diren bizikide guztiak langabezian dituztenak (% 36,2) eta EBetik kanpo jaiotako bizikideren bat buru dutenak (% 26,5). Arazoak batezbestekoak baino prebalentzia handiagoa du, halaber, familia gurasobakarretan (% 16,4), emakumea buru den familietan (% 13) eta osasun txarreko edo oso txarreko norbait bizikide duten familietan (% 12,9).

12. Taula. Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, familien hainbat ezaugarri soziodemografiko kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Arazoa duten familiak
			Arazoa duen familia-kopurua	Familiak guztira	
Bizikide nagusiaren sexua*	Gizonezkoa	6,6	54,2	70,1	13.156
	Emakumezkoa	13,0	45,8	29,9	11.117
Bizikide nagusiaren adina	<45 urte	9,5	32,6	29,3	7.909
	45-64 urte	8,9	38,6	36,8	9.357
	65 urte edo gehiago	7,2	28,9	33,9	7.007
Bizikide nagusiaren jaioterria*	Euskal Herria	6,6	59,0	75,5	14.313
	EBeko gainerako herrialderen bat	11,5	27,1	20,1	6.588
	EBetik kanpoko herrialderen bat	26,6	13,9	4,4	3.372
Familia-taldea*	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	11,4	32,8	24,6	7.970
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	4,9	13,7	24,0	3.334
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	6,2	27,8	38,1	6.744
	Seme-alabadun ama edo aita	16,4	20,1	10,5	4.888
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	4,7	32,3	57,9	7.846
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	14,5	11,8	6,9	2.867
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezia	36,2	33,1	7,8	8.026
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	7,1	22,8	27,4	5.534
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	27,8	65,9	20,2	15.996
	2. kintila	9,6	23,6	20,9	5.719
	3. kintila	2,8	6,2	19,0	1.497
	4. kintila	1,1	2,6	19,2	627
	5. kintila	0,7	1,8	20,7	434
Pobrezia* (Eurostat)	Pobrezia larria	63,0	32,3	4,4	7.832
	Pobrezia erlatibo ez larria	20,8	27,5	11,2	6.680
	Pobrezia eza	4,1	40,2	84,4	9.761
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	28,0	44,5	13,5	10.798
	Gizarteratua	5,5	55,5	86,5	13.476
Energia-gastuak murriztea*	Bai	27,9	76,2	23,2	18.488
	Ez	2,6	23,8	76,8	5.785
Energiaren fakturak garaiz ez ordaintzea*	Bai	56,1	19,8	3,0	4.809
	Ez	7,0	80,2	97,0	19.465
14 urtetik beherakoak	Badago	8,1	22,1	23,0	5.354
	Ez dago	8,6	77,9	77,0	18.919
80 urtekoak edo zaharragoak	Badago	6,9	10,7	13,2	2.592
	Ez dago	8,8	89,3	86,8	21.682
Mendekotasuna duten pertsonak	Badago	5,2	5,8	9,4	1.397
	Ez dago	8,9	94,2	90,6	22.876
Gaixoak*	Badago	12,9	19,0	12,5	4.611
	Ez dago	7,9	81,0	87,5	19.662
Guztira		8,5	100,0	100,0	24.273

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Hilabeterik hotzenetan etxebizitza bero mantentzeko zailtasuna –pobrezia energetikoa bizi duten familien adierazpenetan gehien nabarmentzen den alderdia– oso hertsiki lotuta dago etxebizitzaren zenbait ezaugarri eta hornidurarekin. Zehatzago, etxebizitza bero mantentzeko ezintasunaren eta

ondorengo aldagaien arteko erlazioa adierazgarria dela ikusi dugu: etxebizitzaren azalera erabilgarria, etxebizitza eraiki zeneko urtea, edukitza-erregimena eta etxebizitzak gas naturalaren eta berokuntza-instalazioak dituen ala ez. Hain zuzen, arazoa bereziki nabarmena da berokuntza-sistematik ez duten etxebizitzetan (% 27,4) –dela zentrala edo etxebizitza bakoitzaren barruan dagoen galdara baten bidezkoa–, gas naturalak helmenik ez duen etxebizitzetan (% 16,8), eta alokairuko erregimenean bizi diren familietan (% 24,4). Horietan guztietan, Gipuzkoako familien batezbestekoarekin alderatuta, etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko zailtasuna izateko arriskua gutxienez ere bi aldiz handiagoa da. Bestalde, datuek iradokitzen dutenez, arazoak erlazio estua du etxebizitzaren azalera erabilgarriarekin: konfort termikoari dagokionez estandar egokia mantentzeko zailtasunak izateko arriskuak gora egiten du etxebizitzaren azalera erabilgarriak behera egin ahala.

13. Taula. Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta.

Gipuzkoa 2014

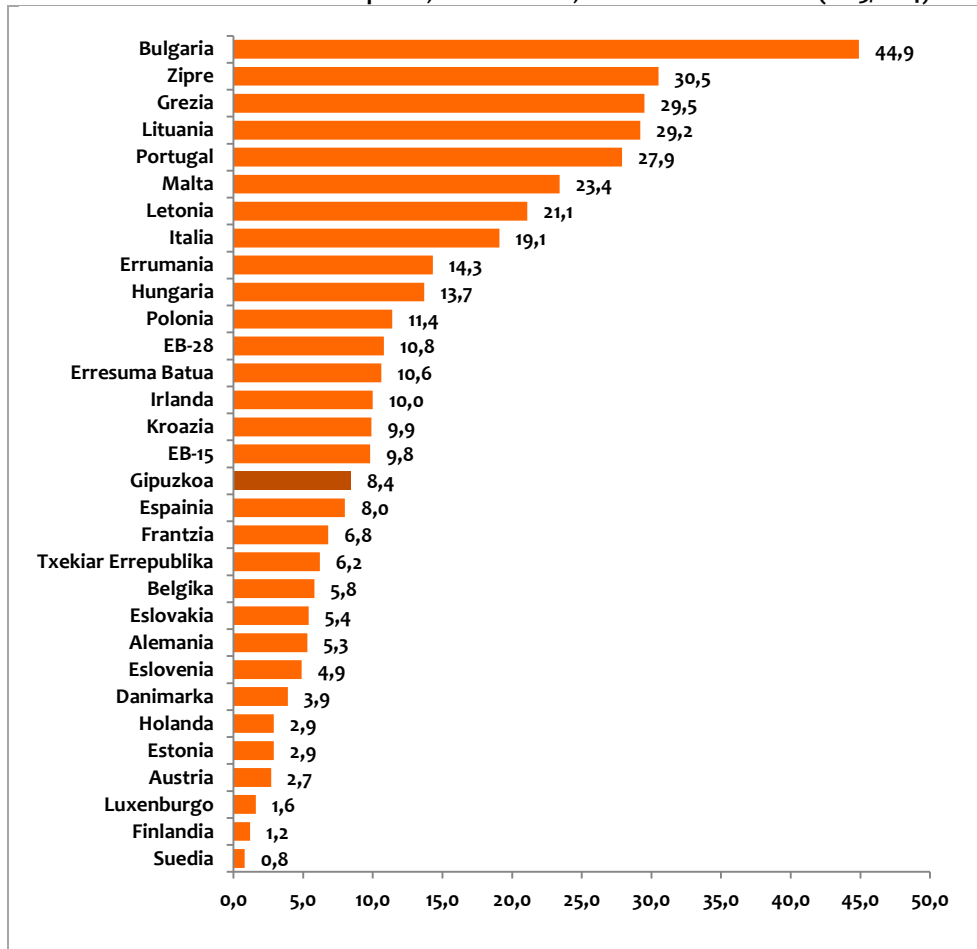
		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Pobrezia energetikoa bizi duten familiak	Familiak guztira	
Etxebizitzako bizilagun-kopurua	Pertsona 1	11,5	31,6	23,4	7.676
	2 pertsona	8,6	30,7	30,5	7.454
	3 pertsona	6,0	16,3	23,0	3.968
	Hirutik gora	7,9	21,3	23,1	5.175
Azalera erabilgarria*	70 m ² -tik behera	11,5	33,9	25,1	8.225
	70 eta 89 m ² bitartean	9,2	39,6	36,6	9.603
	90 eta 119 m ² bitartean	6,7	18,9	23,9	4.590
	120 m ² edo gehiago	2,7	3,9	12,3	944
Eraiki zeneko urtea*	1979 baino lehenago	10,3	73,2	60,3	17.759
	1979 eta 2005 bitartean	4,8	16,1	28,7	3.919
	2005 baino beranduago	8,3	10,7	11,0	2.596
Edukitza-erregimena*	Jabetzan	5,3	51,3	83,0	12.463
	Alokairuan eta gainerakoak	24,4	48,7	17,0	11.810
Etxebizitza-mota	Pisuak eta apartamentuak	8,9	95,7	91,8	23.223
	Familia bakarreko etxea	4,5	4,3	8,2	1.051
Berokuntza-instalazioa*	Badu	4,8	47,0	83,5	11.409
	Ez du	27,4	53,0	16,5	12.865
Gas naturalaren instalazioa*	Badu	5,0	40,8	70,0	9.900
	Ez du	16,8	59,2	30,0	14.373
Eskualdea	Kantaurialdea	8,7	78,3	76,3	18.998
	Barnealdea	7,8	21,7	23,7	5.276
Guztira		8,5	100,0	100,0	24.273

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Ikuspegi konparatibotik Gipuzkoan 2014rako lortutako datuak eskuragarri ditugun Europar Batasuneko beste herrialde batzuen azken datuekin alderatuta, ondoriozta dezakegu Gipuzkoan arazoaren eragina txikiagoa dela Europar Batasunean baino eta baita Erresuma Batuan baino ere. Erresuma Batuak, adibidez, pobrezia energetikoari aurre egiteko estrategiak ezarri ditu. Printzipioz, Gipuzkoan arazoak duen eragina Espainiako batezbestekoaren antzekoa da (% 8). Hala ere, Encuesta de Condiciones de Vida edo Bizi-baldintzei buruzko Inkestak 2014rako ematen dituen behin-behineko datuen arabera, adierazle honek goranzko joera bizi du. Izan ere, arazoa bizi duten familien kopuruak gora egin du, 2013ko % 8tik 2014ko % 11ra.

14. Grafikoa. Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordainahalmenik ez duen familia-kopurua, ehunekoetan, EB-28ko herrialdeetan (2013/2014)

Iturriak: Eurostat. EU-SILC (2013) eta Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.4.2. Energiaren fakturaren bat garaiz ez ordaintzeari buruz

Bada pobrezia energetikoaren eragina aztertzeko ohikoa den beste aldagai bat: garaiz ordaindu ahal izan ez den energiaren fakturaren bat dagoen ikustea. Ondorengo galdera honetan oinarrituta lortzen da: "Azken 12 hilabeteotan, arazo ekonomikoak medio, familia honek ezin izan du garaiz ordaindu etxebizitza nagusiaren mantentzearekin zerikusia duen fakturaren bat (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.)?". Galdera honek ez ditu soilik energia-gastuak aintzat hartzen eta horixe da galderaren mugetako bat. Halere, adierazlea erabilgarria dela uste dugu, kontsumoa ordaintzeko familiek dituzten finantza-arazoak neurtzeko balio duelako. Adierazle honen helburua ez da fakturak ordaindu gabe dituzten familiak identifikatzea, baizik eta, arazo ekonomikoak direla-eta, garaiz ordaindu ahal izan ez duten familiak zenbat diren zehaztea.

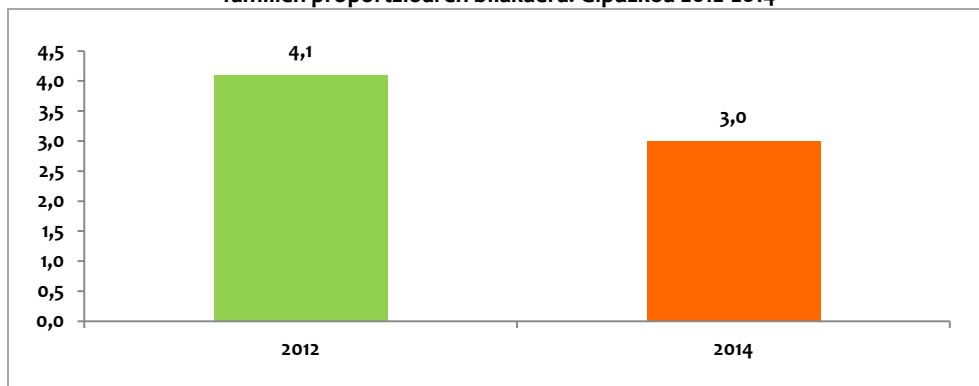
14. Taula. Azken urtebetean energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela dioten familiak. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakita n	Tasa (%)	Zenbakita n
Energiaren fakturaren bat ez da garaiz ordaindu	3,0	8.572	3,4	24.211

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

2014an, inkesta izan aurreko hamabi hilabeteetan uraren, gasaren, elektrizitatearen eta abarren fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela dioten familiak % 3 baino ez dira, hau da, 8.600 etxebizitza-familia baino apur bat gehiago. Orain dela bi urteko datuekin alderatuta, arazoak duen eragina murriztu egin dela erakusten dute emaitzek. Izan ere, 2012an familien % 4,1 ziren eta 2014an, berriz, % 3.

15. Grafikoa. Azken urtebetean energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela dioten familien proportzioaren bilakaera. Gipuzkoa 2012-2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

2012tik hona ordainketaren egoerak hobera egin duela erakusten dute datuek eta, aldi berean, hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantendu ezin duen familia-kopuruak gora egin du. Bi datu horiek koherentzia falta dutela dirudi, baina badu bere izateko arrazoia: diru-sarrera apalenak dituzten biztanleak energia-kontsumoa kudeatzeko moldakortasun-estrategiak erabiltzen dituztelako izan daiteke. Hala, 2012an pobrezia larrian zeuden familien % 60k zioen etxeko energia-gastuak murriztu behar izan zituela. 2014am, aldiz, familia-kopurua % 73ra igo da.

Etxean behar bezalako konfort termikoak duen gastuari aurre egiteko gai ez izatearen adierazlearekin gertatzen zen bezala, hau ere oso lotuta dago diru-sarrera apalekin eta, hortaz, baita diru-pobreziarekin eta halako egoera bizi duten etxebizitzaren ezaugarriekin ere. Fakturak garaiz ordaintzeko gai izan ez diren familia guztiak kontuan hartuta, ia % 64 diru-sarrera baliokideen lehenengo kintilean dago eta % 44,5 pobrezia erlatiboan edo larrian dago.

Horniduraren fakturak garaiz ordaintzeko gai ez izatearen arazoak nabarmenago eragiten die bizikide aktiborik lanean ez duten familiei (% 13,5), Europar Batasunetik kanpoko bizikideren bat buru duten familiei (% 10,8) eta etxeko energia-gastua murriztu behar izan dutela adierazi duten familiei (% 10,1). Elektrizitatearen, gasaren edo uraren kontsumoa ordaintzeko finantza-arazoak ere apur bat ohikoagoak izan ohi dira 45 urtetik beherako pertsonaren bat buru duten familietan (% 4,4), familia gurasobakarretan (% 5) eta 14 urtetik beherako pertsonaren bat bizi den familietan (% 5,3).

15. Taula. Azken urtebetean energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez duela dioen familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, familien hainbat ezaugarri soziodemografiko kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Arazoa duen familia-kopurua
			Arazoa duten familiak	Familiak guztira	
Bizikide nagusiaren sexua	Gizona	3,1	71,6	70,1	6.142
	Emakumezkoa	2,8	28,4	29,9	2.430
Bizikide nagusiaren adina*	<45 urte	4,4	43,3	29,3	3.710
	45-64 urte	3,5	42,6	36,8	3.655
	65 urte edo gehiago	1,2	14,1	33,9	1.207
Bizikide nagusiaren jaioterria*	Euskal Herria	2,5	61,8	75,5	5.296
	EBeko gainerako herrialderen bat	3,3	22,3	20,1	1.912
	EBetik kanpoko herrialderen bat	10,8	15,9	4,4	1.365
Familia-taldea*	Pertsona bakarra	1,5	12,4	24,6	1.061
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	1,1	8,9	24,0	765
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	4,2	52,8	38,1	4.524
	Seme-alabadun ama edo aita	5,0	17,4	10,5	1.496
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	2,0	38,3	57,9	3.281
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	8,2	18,9	6,9	1.619
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezian	13,5	35,0	7,8	2.997
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	0,9	7,9	27,4	676
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	9,5	63,8	20,2	5.468
	2. kintila	2,3	15,7	20,9	1.347
	3. kintila	1,5	9,2	19,0	789
	4. kintila	1,1	7,3	19,2	626
	5. kintila	0,6	4,0	20,7	342
Pobrezia* (Eurostat)	Pobrezia larria	18,9	27,4	4,4	2.351
	Pobrezia erlatibo ez larria	5,9	22,1	11,2	1.893
	Pobrezia eza	1,8	50,5	84,4	4.329
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	11,4	51,0	13,5	4.373
	Gizarteratua	1,7	49,0	86,5	4.199
Energia-gastuak murriztea*	Bai	10,1	78,3	23,2	6.714
	Ez	0,8	21,7	76,8	1.858
14 urtetik beherakoak*	Badago	5,3	40,7	23,0	3.488
	Ez dago	2,3	59,3	77,0	5.085
80 urtekoak edo zaharragoak*	Badago	0,0	0,0	13,2	0
	Ez dago	3,5	100,0	86,8	8.572
Mendekotasuna duten pertsonak	Badago	1,6	4,9	9,4	420
	Ez dago	3,2	95,1	90,6	8.152
Gaixoak	Badago	3,0	12,7	12,5	1.086
	Ez dago	3,0	87,3	87,5	7.486
Guztira		3,0	100,0	100,0	8.572

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Adierazle honen eragina –prezioen idazpurueta bezala– etxebizitzaren hainbat ezaugarriaren arabera aztertuta, adierazgarriak diren zenbait joera ageri da –nahiz eta, kasu honetan, emaitzen aldeak hain nabarmenak ez izan–. 2012an gertatzen zen bezalaxe, horniduren fakturaren bat garaiz ordaintzeko gai izan ez direla dioten familia asko alokairuan bizi da (% 6,9) eta ez dute berokuntza-sistemaren instalaziorik (% 7,9).

16. Taula. Azken urtebetean energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez duela dioen familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Pobrezia energetikoa bizi duten familiak	Familiak guztira	
Etxebizitzako bizilagun-kopurua	Pertsona 1	1,6	12,4	23,4	1.061
	2 pertsona	2,5	25,3	30,5	2.173
	3 pertsona	5,2	39,5	23,0	3.385
	Hirutik gora	3,0	22,8	23,1	1.954
Azalera erabilgarria*	70 m ² -tik behera	4,6	38,5	25,1	3.301
	70 eta 89 m ² bitartean	3,0	36,6	36,6	3.136
	90 eta 119 m ² bitartean	2,6	20,8	23,9	1.786
	120 m ² edo gehiago	0,0	0,0	12,3	0
Eraiki zeneko urtea	1979 baino lehenago	3,7	73,3	60,3	6.279
	1979 eta 2005 bitartean	1,3	12,7	28,7	1.087
	2005 baino beranduago	3,8	14,1	11,0	1.206
Edukitzarregimena*	Jabetzan	2,2	60,9	83,0	5.216
	Alokairuan eta gainerakoak	6,9	39,1	17,0	3.356
Etxebizitza-mota	Pisuak eta apartamentuak	3,1	94,0	91,8	8.057
	Familia bakarreko etxea	2,2	6,0	8,2	516
Berokuntza-instalazioa*	Badu	2,0	56,7	83,5	4.861
	Ez du	7,9	43,3	16,5	3.711
Gas naturalaren instalazioa	Badu	2,2	52,3	70,0	4.486
	Ez du	4,8	47,7	30,0	4.086
Eskualdea	Kantaurialdea	3,2	80,4	76,3	6.892
	Barnealdea	2,5	19,6	23,7	1.680
Guztira		3,0	100,0	100,0	8.572

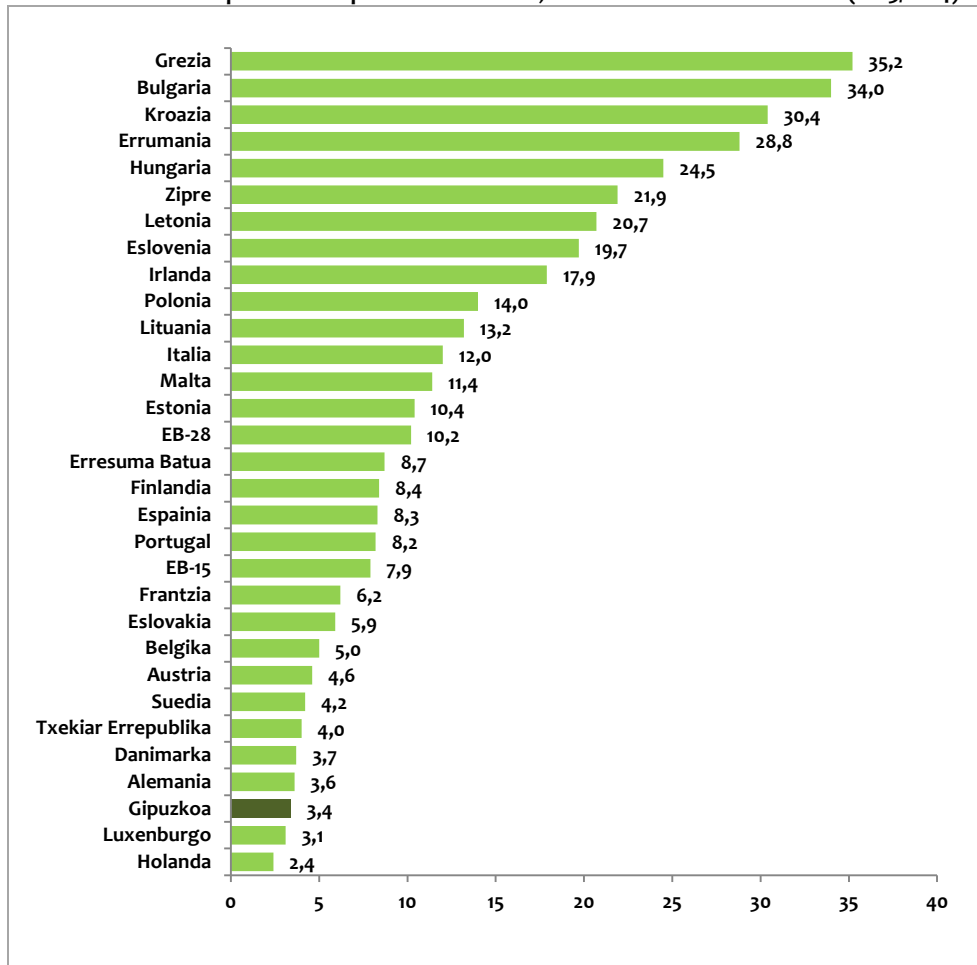
* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Gipuzkoako 2014ko datuen arabera, Europar Batasuneko beste herrialdeekin alderatuta, energiaren fakturaren bat garaiz ordaintzeko ezintasunaren arazoak eragin apala du gure lurraldean. Eskuragarri dauden azken datuak 2013 urteari dagozkien eta urte hartan, Holandan bakarrik –biztanleen % 2,4 bizi zen ordainketa garaiz egiteko arazoak zituela zioen familian– aurki zitekeen Gipuzkoakoa baino eragin apalagoa. EB-28 guztia kontuan hartuta, bertan arazoak duen eragina % 10,2koa zen.

16. Grafikoa. Azken urtebetean energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela dioten familietan bizi den pertsona-kopurua ehunekotan, EB-28ko herrialdeen arabera (2013/2014).

Iturriak: Eurostat. EU-SILC (2013) eta Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.4.3. Etxebizitzan hezetasunak, itoginak eta usteltasuna egoteari buruz

Etxebizitzako hezetasunak eta itoginak etxeak behar bezalako isolamendua ez izatearen ondorio izan ohi dira. Ondorio zuzenak oso deserosoak izaten dira (usain txarra, hezetasuna arropan, lizuna, etab.) eta etxeke bizikideen konfortean eta osasunean duen eragina, berriz, oso kaltegarria. Gainera, arazoari modu egokian aurre egiten ez bazaio, etxebizitza berehala hondatzen da.

Etxebizitzan agertzen diren halako elementuak pobrezia energetikoaren epe luzeko adierazle dira eta horiek neurtzeko ondorengo galdera hau erabiltzen da: "Zure etxebizitza ondorengo egoera hauetakoren batean dago? (...) Itoginak, hormetan, zoruan, sapaian edo zimenduetan hezetasunak, edo zoruetan edota ateen zein leihoen markoetan usteldura."

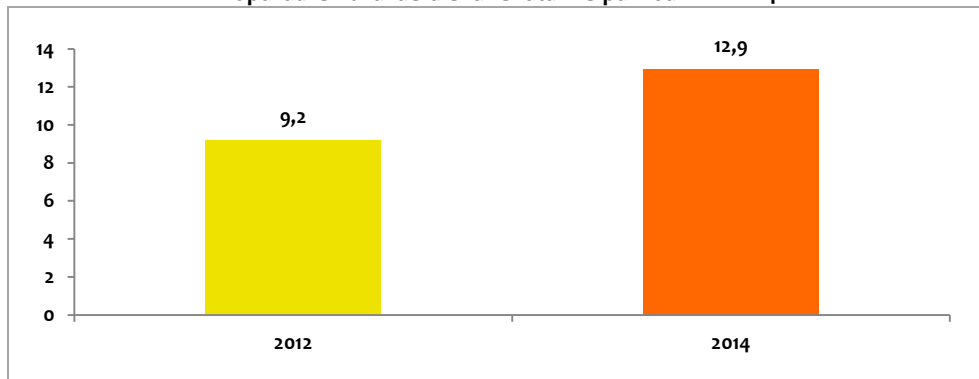
17. Taula. Hezetasun-arazoak dituen etxebizitza batean bizi direla dioten familiak. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakita n	Tasa (%)	Zenbakita n
Hezetasunak eta itoginak	12,9	36.715	13,2	94.522

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan Gipuzkoarako lortutako emaitzek erakusten dutenez, 2014qn familien % 12,9k –hau da, 36.700 etxebizitzak eta 94.500 pertsonak– hezetasunak eta itoginak dituzte etxean. Bilakaerari dagokionez, 2012 eta 2014 urte bitartean arazoa hedatu egin dela erakusten dute datuek. Izan ere, 2012an Gipuzkoako etxebizitzaren % 9,2k zuen arazoa eta 2014an, berriz, % 12,9k.

17. Grafikoa. Hezetasun-arazoak dituen etxebizitza batean bizi direla dioten familia-kopuruaren bilakaera ehunekotan. Gipuzkoa 2012-2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Etxebizitzan konfort termiko egokia lortzeko ezintasunarekin eta energia-horniduren fakturak garaiz ordaintzeko ezintasunarekin gertatzen zen bezalaxe, etxebizitzetako hezetasunak ohikoagoak dira diru-sarrera apalak dituzten familietan. Hala eta guztiz ere, aurreko bi adierazleekin ez bezala, halako arazoak dituzten familia gehienak ez dira pobreak, haien diru-sarrerak kontuan hartzen baditugu. Hala, etxean hezetasunak dituzten familien % 25 baino ez dago pobrezia erlatiboan. Edo, bestela esanda, diru-sarrera handiagoak dituzten pertsonen artean ere arazo honen eragina nabarmena da.

Hori alde batera utzita, argi eta garbi, halako arazoak nabarmenagoak dira (oraingoan ere) ondorengo familia-mota hauetan: Europar Batasunetik kanpo jaiotako bizikideren bat buru duten familietan (% 28,1); 45 urtetik beherako bizikideren bat buru duten familietan (% 17,4); lan-intentsitate baxua duten edo lan-intentsitaterik gabeko familietan edota gizartean baztertuta dauden familietan (% 20,7); eta etxean bizikide gaixoren bat duten familietan (% 18,8).

18. Taula. Etxean hezetasun-arazoak dituela dioen familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, familien hainbat ezaugarri soziodemografiko kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Arazoa duen familia-kopurua
			Arazoa duten familiak	Familiak guztira	
Bizikide nagusiaren sexua	Gizonezkoa	13,7	74,5	70,1	27.357
	Emakumezkoa	11,0	25,5	29,9	9.358
Bizikide nagusiaren adina*	<45 urte	17,4	39,7	29,3	14.559
	45-64 urte	11,8	33,6	36,8	12.328
	65 urte edo gehiago	10,1	26,8	33,9	9.828
Bizikide nagusiaren jaioterria.	Euskal Herria	12,3	72,1	75,5	26.488
	EBeko gainerako herrialderen bat	11,7	18,2	20,1	6.670
	EBetik kanpoko herrialderen bat	28,1	9,7	4,4	3.557
Familia-taldea	Pertsona bakarra	11,9	22,7	24,6	8.317
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	12,7	23,6	24,0	8.660
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	14,0	41,4	38,1	15.212
	Seme-alabadun ama edo aita	10,0	8,1	10,5	2.990
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	12,1	54,5	57,9	20.018
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	21,8	11,7	6,9	4.289
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezian	20,4	12,3	7,8	4.521
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	10,1	21,5	27,4	7.886
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	18,8	29,5	20,2	10.815
	2. kintila	13,8	22,4	20,9	8.221
	3. kintila	14,4	21,3	19,0	7.803
	4. kintila	8,8	13,1	19,2	4.823
	5. kintila	8,6	13,8	20,7	5.053
Pobrezia* (Eurostat)	Pobrezia larria	22,4	7,6	4,4	2.777
	Pobrezia erlatibo ez larria	19,1	16,7	11,2	6.126
	Pobrezia eza	11,5	75,7	84,4	27.811
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	20,7	21,8	13,5	7.990
	Gizarteratua	11,6	78,2	86,5	28.725
14 urtetik beherakoak	Badago	17,6	31,4	23,0	11.545
	Ez dago	11,5	68,6	77,0	25.170
80 urtekoak edo zaharragoak	Badago	12,3	12,6	13,2	4.627
	Ez dago	13,0	87,4	86,8	32.088
Mendekotasuna duten pertsonak	Badago	14,1	10,3	9,4	3.795
	Ez dago	12,7	89,7	90,6	32.919
Gaixoak*	Badago	18,8	18,3	12,5	6.719
	Ez dago	12,0	81,7	87,5	29.996
Guztira		12,9	100,0	100,0	36.715

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Hezetasunak, itoginak eta beste kalte batzuk izateak etxebizitzaren eta horniduren hainbat ezaugarriekin duen erlazioa aztertzen badugu, ikusiko dugu halako arazoak dituzten familien etxebizitzak zaharragoak direla eta ez dituztela izaten Gipuzkoako gainerako etxebizitza gehienek dituzten instalazioak –berokuntza-sistemak eta gas naturala–.

19. Taula. Etxean hezetan-arazoak dituela dioten familia-kopurua, ehunekotan eta zenbakitan, etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

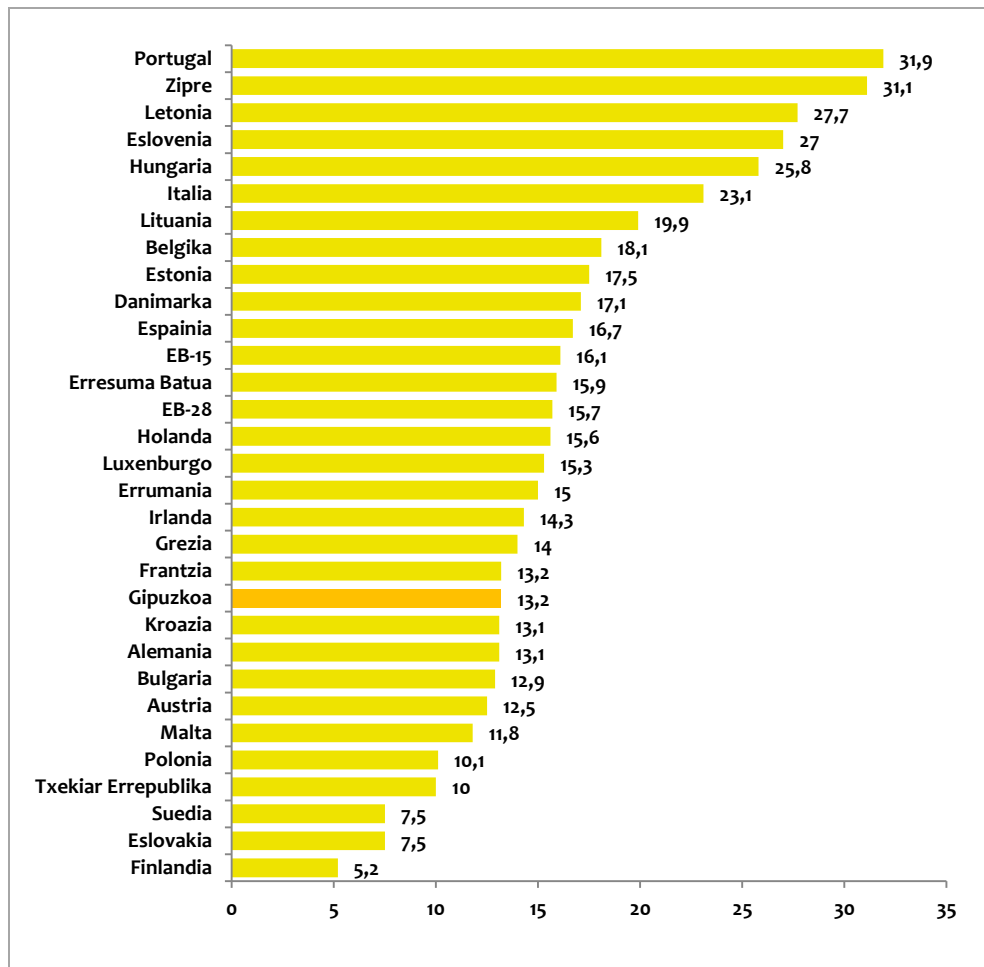
		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Pobrezia energetikoa bizi duten familiak	Familiak guztira	
Etxebizitzako bizilagun-kopurua	Pertsona 1	10,9	19,7	23,4	7.250
	2 pertsona	13,6	32,2	30,5	11.837
	3 pertsona	13,7	24,4	23,0	8.966
	Hirutik gora	13,2	23,6	23,1	8.662
Azalera erabilgarria	70 m ² -tik behera	16,4	32,0	25,1	11.760
	70 eta 89 m ² bitartean	12,8	36,3	36,6	13.319
	90 eta 119 m ² bitartean	10,9	20,3	23,9	7.444
	120 m ² edo gehiago	11,4	10,9	12,3	3.997
Eraiki zeneko urtea*	1979 baino lehenago	16,1	75,2	60,3	27.622
	1979 eta 2005 bitartean	7,0	15,7	28,7	5.766
	2005 baino beranduago	10,6	9,1	11,0	3.326
Edukitzaren erregimena	Jabetzan	12,2	78,7	83,0	28.902
	Alokairuan eta gainerakoak	16,1	21,3	17,0	7.813
Etxebizitza-mota	Pisuak eta apartamentuak	12,9	92,1	91,8	33.810
	Familia bakarreko etxea	12,4	7,9	8,2	2.905
Berokuntza-instalazioa*	Badu	11,6	75,4	83,5	27.693
	Ez du	19,2	24,6	16,5	9.022
Gas naturalaren instalazioa*	Badu	11,1	60,6	70,0	22.252
	Ez du	16,9	39,4	30,0	14.463
Eskualdea	Kantaurialdea	12,7	75,1	76,3	27.569
	Barnealdea	13,5	24,9	23,7	9.146
Guztira		12,9	100,0	100,0	36.715

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Eskuragarri dauden Europar Batasuneko azken datuak 2013koak dira. Haien arabera, Europar Batasuneko herrialde gehienekin alderatuta, etxebizitzaren hezetan-arazoak dituzten familia-kopurua 2014an konparatiboki txikiagoa da Gipuzkoan. Arazoa hedatu egin da antza Gipuzkoan eta, gaur egun, biztanleen % 13,2k du arazo hori (familien % 12,9k). Hala ere, portzentaia horiek Espainiako estatukoa (% 16,7) eta EB-28ko batezbestekoa (% 15,7) baino askoz baxuagoak dira.

18. Grafikoa. Etxean hezetasun-arazoak dituela dioen familia-kopurua, ehunekotan, EB-28ko herrialdeen arabera (2013-2014)

Iturria: Eurostat. EU-SILC (2013) eta Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.4.4. Pobrezia energetikoaren adierazle sintetikoaren emaitzak

Labur-labur azalduta, familien pertzepzio eta adierazpenen ikuspegian oinarrituz neurtutako pobrezia energetikoaren emaitzek honako hau erakutsi digute: 2014an, 24.300 bat familiak (guztien % 8,5ek) dio hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duela eta ia 8.600 familiak (% 3k) ezin izan du gas-horniduraren edo elektrizitatearen fakturaren bat garaiz ordaindu. Horrez gain, Gipuzkoako 36.700 familiak (% 12,9k) dio etxebizitzak hezetasunak eragindako kalteak dituela hormetan, zoruan edo sapaian. Aipatutako hiru arazoak Gipuzkoako familien %1ean baino ez dira gertatzen aldi berean. Hala ere, hamar familiatik bik hiru item horietako bat gutxienez bizi dute.

Horrek ez du esan nahi, hargatik, pobrezia energetikoak gaur egun familien % 20ri eragiten dionik. Hiru adierazleen artean hedatuena etxebizitzako hezetasunena da. Haatik, familien eta etxebizitzaren ezaugarriak kontuan hartzen direnean, haren eragina ez da beste biena bezain desberdina. Hori horrela izanik, aztertutako hiru faktoreen artean hauxe da pobrezia energetikoa azaltzeko botere

argitzaile txikiena duena. Izan ere, beste ikerlan batzuetan aipatu izan dutenez⁴⁶, etxebizitza batean lizuna eta hezetasunak agertzearen arrazoiak anitzak izan daitezke (kondentsazioak, infiltrazioak, euri-jasak edota eurite luzeak, eraikitze-akatsak, etab.). Horregatik, zenbaitetan, ez ditu pobrezia energetikoaren egoerak modu egokian identifikatzen.

20. Taula. Pobrezia energetikoaren eragina familiengan eta biztanleengan, familien pertzepzio eta adierazpenen ikuspegiaren arabera. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakita n	Tasa (%)	Zenbakita n
[1] Ez dute tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik	8,5	24.273	8,4	59.894
[2] Ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu	3,0	8.572	3,4	24.211
[3] Hezetasunak	12,9	36.715	13,2	94.522
Hiru itemak aldi berean	0,6	1.668	0,6	4.224
Gutxienez bi item aldi berean	2,4	6.910	2,6	18.490
Gutxienez item bat	20,8	59.314	21,2	151.687
[1] edo [2] itemak	9,8	28.037	10,0	71.345
Hiru itemetako bat ere ez	79,2	225.971	78,8	562.306
■ Pobrezia energetikoaren indize sintetikoa	16,4		16,7	

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Ondorengo taulan argi ikus daiteke hirutik gutxienez item bat betetzen duten familien erdiak baino apur bat gehiagok hezetasun-arazoak baino ez dituela. Halakoetan, hau da, hezetasun-arazoak bai baina etxebizitza bero mantentzeko arazorik ez duten eta faktura guztiak garaiz ordaindu dituzten familien kasuan, hezetasunak etxebizitza eraiki zeneko urtearekin lotuta daude –1979 baino lehenagoko eraikinak dira arazo handienak dituztenak– eta ez, ordea, diru-sarreraren mailari edo pobrezia-egoerei lotuta.

21. Taula. Familien pertzepzioen eta adierazpenen ikuspegiari oinarrituta, aztertutako itemak betetzen dituzten familien banaketa. Gipuzkoa 2014

	% familia guztiak kontuan hartuta	% itemen bat duten familiak kontuan hartuta	Familia-kopurua
[1] soilik: ez dute tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik	5,8	27,9	16.557
[2] soilik: ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu	1,0	4,9	2.902
[3] soilik: hezetasunak	11,0	52,7	31.276
[1] eta [2] itemak	1,1	5,3	3.140
[2] eta [3] itemak	0,3	1,5	862
[1] eta [3] itemak	1,0	4,9	2.908
Hiru itemak aldi berean	0,6	2,8	1.668
Guztira	20,8	100,0	59.314

Oharra: taula honetan ematen diren datuak ikuspegi subjektiboan gutxienez ere aztertutako hiru itemetako bat duten familiei soilik dagozkie. Familia horiek Gipuzkoako familia guztien % 20,8 dira (ikus lehen zutabeko azken balioa). Haatik, horien guztien erdiak baino apur bat gehiagok (ikus bigarren zutabeko hirugarren balioa) hezetasun-arazoak baino ez ditu.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

⁴⁶ Tirado Herrero, S., Jiménez Meneses, L., López Fernández, J.L., Martín García, J. (2014) *Pobreza energética en España. Análisis de tendencias*. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales.

Ohar horiek egin ostean, familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegitik pobrezia energetikoak duen eragina zenbatesteko, erabil daitezkeen neurri sintetikoen bi proposamen azaltzen ditugu atal honetan.

Alde batetik, pobrezia energetikoaren definizioan oinarrituta, energia-premiei aurre egin ahal izateko finantza-arazoak dituzten familien egoera soilik kontuan hartzea proposatzen dugu. Bertan sartzen dira, konfort termikoari dagokionez, etxea tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familiak edo energia-kontsumoak dituen gastuei uneren batean aurre egiteko arazoak dituztenak. Eragina zenbaterainokoa den kalkulatzeko, aipatutako hiru faktoreak hartuko dira kontuan baina pobrezia energetikoaren eragin orokorretik at utziko ditugu etxean hezetasunak bakarrik dituzten familiak. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak emandako emaitzekin irizpide horiek erabiltzen ditugunean, 2014an familien % 9,8k pobrezia energetikoa bizi duela ikus dezakegu. Izan ere, familia-portzentaia horrek dio ez duela etxea ongi berotzeko ordain-ahalmenik edota, arazo ekonomikoak medio, ezin izan duela energia-horniduren fakturaren bat garaiz ordaindu.

Bestalde, 2013ko ikerlanean proposatutakoaren bide beretik⁴⁷, aipatutako hiru faktoreen portzentaieen batura haztatuan oinarritzen den pobrezia energetikoaren adierazle konposatua hartzea proposatzen dugu. Adierazle honek badu berezitasun bat, ez baita hiru faktoreen batura soil. Emaitzan, etxebizitzan tenperatura egokia lortzeko ezintasunak beste bi adierazleek baino bi aldiz gehiago balio du.

$$\text{Pobrezia energetikoa} = (X + 0,5*Y + 0,5*Z) * 100$$

Hala definituta:

X=Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familien edo pertsonen proportzioa.

Y=Arazo-ekonomikoak medio, uraren, gasaren, elektrizitatearen, komunitatearen eta abarren fakturaren bat garaiz ordaindu ezin izan duten familien edo pertsonen proportzioa.

Z=Etxebizitzetan itoginak, hormetan, zoruan, sapaian edo zimenduetan hezetasunak, edo zoruatan edota ateen zein leihoen markoetan usteldurak dituzten familien edo pertsonen proportzioa.

Pobrezia energetikoa neurtzeko modu berezi honek normalean erabili ohi diren hiru aldagaietan oinarritutako adierazle sintetiko bat erabiltzen du. Adierazle sintetiko hau bera erabiltzen du Sergio Tiradok ere Espainiako Pobrezia Energetikoari buruzko 2012ko ikerlanean⁴⁸ eta bat dator, orobat, Harriet Thomson eta Carolyn Snellek⁴⁹ azken lanean pobrezia energetikoa neurtzeko proposatzen duten lau egoeretako batekin. Hautu horrek badu justifikaziorik. Sinetsita gaude hiru aldagaietan

⁴⁷ SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2013) [La pobreza energética en Gipuzkoa = Pobrezia energetikoa Gipuzkoan](#). Donostia-San Sebastián: Ingurumeneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua.

⁴⁸ TIRADO HERRERO, S. (zuz.) (2012) Pobrezia Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales.

⁴⁹ Thomson, H. eta Snell, C. (2013) "[Quantifying the prevalence of fuel poverty across the European Union](#)". *Energy Policy*, 52. zenb., 563-572 or.

garrantzitsuena neguan etxebizitza bero mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familiekin zerikusia duena dela, horixe baita pobrezia energetikoa argien erakusten duen aldagaia.

Hiru aldagai horien batura haztatuan eta erantsian oinarrituta, pobrezia energetikoaren adierazle konposatuak 16,4ko balioa ematen du Gipuzkoarako familiak aintzat hartzen baditugu, eta 16,7 pertsonak hartuta. 2012ko datuekin alderatuta, balioek gora egin dute 2 eta 3 puntu bitartean, proposatutako hiru aldagaien artean bi hazi egin baitira urtetik urtera.

22. Taula. Pobrezia energetikoaren familiengan eta biztanleengan duen eraginaren bilakaera, familien pertzepzio eta adierazpenen ikuspegiaren arabera. Gipuzkoa 2012-2014

	Familiak		Pertsonak	
	2012	2014	2012	2014
[1] Ez dute tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik	7,4	8,5	6,1	8,4
[2] Ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu	4,1	3,0	4,5	3,4
[3] Hezetasunak	9,2	12,9	9,1	13,2
Hiru itemak aldi berean	0,5	0,6	0,4	0,6
Gutxienez bi item aldi berean	3,0	2,4	3,5	2,6
Gutxienez item bat	17,2	20,8	16,0	21,2
[1] edo [2] itemak	9,5	9,8	8,4	10,0
Hiru itemetako bat ere ez	82,8	79,2	84,0	78,8
■ Pobrezia energetikoaren indize sintetikoa	14,0	16,4	13,0	16,7

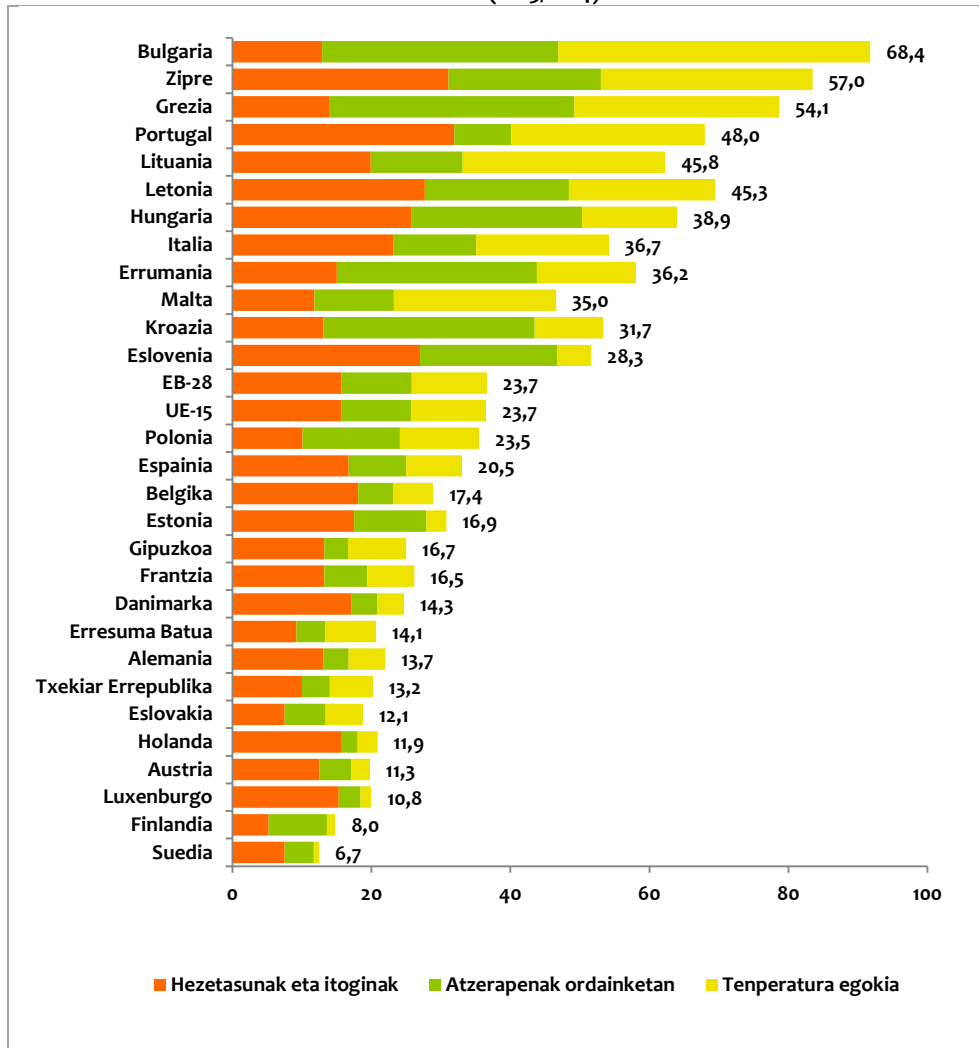
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta.

Adierazle honen abantaila nagusia bere ahalmen konparatiboan datza, baina esan behar dugu, haatik, adierazle hau ez dela erabilgarritasun handikoa. Izan ere, ematen duen emaitza ezin da ehunekotan adierazi, hau da, adierazle honek ez du pobrezia energetikoa neurtzen familietan ematen diren egoera jakin batzuetan oinarrituta. Horren ordean, hainbat egoeraren eragina termino erantsietan batzen du eta, beraz, emaitzak ez du tasa edo prebalentzia adierazten, beste lurraldeekin konparagarria den batez besteko balio bat baizik.

Errentari eta Bizi-baldintzei buruz Europar Batasuneko Estatistikek (EU-SILC) Europar Batasun osorako ematen duten datuekin alderatuta, non kokatzen da Gipuzkoa? Eskuragarri ditugun azken datuak 2013koak dira eta haien arabera, Gipuzkoako pertsonentzako adierazle konposatu honek ematen duen balioa (16,7) EB-28ko herrialdeek orotara lortzen duten balioa (23,7) eta Espainiako estatukoa (20,5) baino txikiagoa da eta Frantziakoaren (16,5), Estoniakoaren (16,9) eta Belgikakoaren (17,4) balioaren oso antzekoa.

19. Grafikoa. Pobrezia energetikoaren indizearen emaitzak, EB-28ko herrialdeen arabera banatuta (2013/2014).

Iturriak: Eurostat. EU-SILC (2013); Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Oro har, emaitzek adierazten dutenez, Ekialdeko eta Hego Europako herrialdeetan dago pobrezia energetikoa hedatuen. Ekialdeko Europan Bulgaria nabarmentzen da batez ere. Bertako biztanleen % 45 hilabete hotzetan etxea tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duela dioten familiaren batean bizi da. Dena dela, Ekialdeko Europako beste herrialde batzuen balioa Europar Batasuneko batezbestekoaren gainetik dago, hala nola: Lituania, Letonia, Hungaria, Errumania edo Eslovenia. Hego Europako herrialdeei dagokienez, nabarmentzekoak dira, besteak beste, Zipre, Grezia edo Portugal. Ondorengo taulan ikus daitekeenez, okerrerranzko bilakaera izan berri duten herrialdeen artean daude horiek. Grezia, adibidez, krisialdi ekonomikoak gogorren zigortu duen herrialdeetako bat da eta, 2011 eta 2013 bitartean, etxea bero mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familietan bizi den pertsona-kopuruak gora egin du, % 18,6tik % 29,5era. Fakturaren bat garaiz ordaindu ezin izan duten familia-kopuru handiena duen herrialdea izatera igaro da gainera.

23. Taula. Pobrezia energetikoaren indize sintetikoaren bilakaera. Gipuzkoa eta EB-28 (2011/2012-2013/2014)

	[1] Bero mantentzeko ezintasuna		[2] Energiaren fakturak atzerapenez		[3] Hezetasunak		Indize sintetikoa		
	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013	Desb.
Bulgaria	46,3	44,9	28,6	34	14,9	12,9	68,1	68,4	+0,3
Zipre	26,6	30,5	16,9	21,9	29,8	31,1	50,0	57,0	+7,1
Grezia	18,6	29,5	23,3	35,2	15,3	14	37,9	54,1	+16,2
Portugal	26,8	27,9	6,7	8,2	21,3	31,9	40,8	48,0	+7,2
Lituania	36,2	29,2	11,8	13,2	19	19,9	51,6	45,8	-5,9
Letonia	22,5	21,1	23,4	20,7	26	27,7	47,2	45,3	-1,9
Hungaria	11,7	13,7	23	24,5	21,8	25,8	34,1	38,9	+4,8
Italia	18	19,1	12,1	12	23,2	23,1	35,7	36,7	+1,0
Errumania	15,7	14,3	27,2	28,8	18	15	38,3	36,2	-2,1
Malta	17,6	23,4	8,6	11,4	10,2	11,8	27,0	35,0	+8,0
Kroazia	9,8	9,9	27,5	30,4	15,2	13,1	31,2	31,7	+0,5
Eslovenia	5,4	4,9	17,3	19,7	34,7	27	31,4	28,3	-3,2
Irlanda	6,8	10	14,8	17,9	11,1	14,3	19,8	26,1	+6,4
EB-28	9,8	10,8	9,1	10,2	15,5	15,7	22,1	23,8	+1,7
Polonia	13,6	11,4	12,9	14	11,5	10,1	25,8	23,5	-2,4
Erresuma Batua	6,5	10,6	5	8,7	15,9	15,9	17,0	22,9	+6,0
EB-15	8,3	9,8	6,8	7,9	15,6	16,1	19,5	21,8	+2,3
Espainia	6,5	8	5,7	8,3	16,1	16,7	17,4	20,5	+3,1
Belgika	7,1	5,8	6	5	21,2	18,1	20,7	17,4	-3,4
Estonia	3	2,9	11,8	10,4	19,2	17,5	18,5	16,9	-1,7
Gipuzkoa	6,1	8,4	4,5	3,4	9,1	13,2	13,0	16,7	+3,7
Frantzia	6	6,8	7,1	6,2	10,9	13,2	15,0	16,5	+1,5
Danimarka	2,6	3,9	3,9	3,7	16	17,1	12,6	14,3	+1,8
Alemania	5,2	5,3	3,9	3,6	13,7	13,1	14,0	13,7	-0,4
Txekiar Errepublika	6,4	6,2	4,3	4	11,9	10	14,5	13,2	-1,3
Eslovakia	4,3	5,4	6,4	5,9	7,8	7,5	11,4	12,1	+0,7
Holanda	1,6	2,9	2,4	2,4	14,6	15,6	10,1	11,9	+1,8
Austria	2,7	2,7	4	4,6	13,9	12,5	11,7	11,3	-0,4
Luxenburgo	0,9	1,6	2,2	3,1	15,5	15,3	9,8	10,8	+1,1
Finlandia	1,8	1,2	7,8	8,4	5,7	5,2	8,6	8,0	-0,6
Suedia	1,6	0,8	4,1	4,2	8,4	7,5	7,9	6,7	-1,2

Iturriak: Eurostat. EU-SILC (2013); Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.5. Pobrezia energetikoarekin lotutako beste zenbait adierazle

Orain arte aztertu ditugun aldagaiez gain, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak (GPGBI) beste galdera batzuk aztertzeko bidea ere ematen du. Galderok, ikuspegi subjektibo honetatik, oso interesgarriak dira gure lurraldeko pobrezia energetikoaren arazoari heltzeko. Orain dela bi urte idatzitako txostenean egin zen bezala, atal honetan ere bi gairi buruzko azterketa egingo dugu. Lehenengoa arazo ekonomikoen ondorioz etxeko energia-gastuak murriztu behar izatearekin lotuta dago. Bestea, berriz, konfort termikoari dagokion kontsumo-ohitura batekin lotuta dago; zehatzago, familiek berogailuak zenbat gradutan jartzen dituzten aztertuko dugu.

3.5.1. Arazo ekonomikoen ondorioz familiek etxeko energia-gastua murriztu behar izateari buruz

Atal honetan aztergai dugun gaiak ez du zertan modu automatikoan edo zuzenean lotuta egon pobrezia energetikoaren egoera errealekin. Dena dela, argi eta garbi, krisialdi ekonomikoak eta energiaren prezioaren gorakadak eragin nabarmena izan dute familien energiaren kontsumo-ohituretan eta horren erakusgarri da energia-gastuen murrizketa. Hala, zentzu zabalean, pobrezia energetikoarekiko arrisku edo kalteberatasun handiagoaren adierazle izan daiteke.

Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren emaitzek erakusten dute etxeko energia-gastua murriztea⁵⁰ Gipuzkoako familia askok darabilten estrategia aski hedatua dela. 2014an, familien % 23,2k zioen, arazo ekonomikoak zituztela-eta, elektrizitatearen, uraren, gasaren edo berokuntzaren gastuak murriztu behar izan zituztela. Beste gastu-mota batzuek ari bagara, familia guztien % 6,9k zioen jakien oinarrizko gastuak murriztu behar izan zituela; bosten batek baino apur bat gutxiagok (% 18,8k), berriz, jantzi eta oinetakoei zegozkien gastuak murriztu zituela; eta ia % 40k, aisiari dagozkionak.

24. Taula. Arazo ekonomikoen ondorioz, azken 12 hilabeteetan oinarrizko gastuak murriztearekin lotutako hainbat egoerak duen eragina. Gipuzkoa 2014

	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakitan	Tasa (%)	Zenbakitan
Jakien oinarrizko gastuak	6,9	19.689	6,6	46.874
Jantzien eta oinetakoen oinarrizko gastuak	18,8	53.689	19,0	135.651
Aisiaren oinarrizko gastuak	38,1	108.716	39,2	280.166
Etxeko energia-gastuak	23,2	66.204	24,0	171.410
- eta jakien oinarrizko gastuak*	5,9	16.894	5,8	41.113
- eta jantzien eta oinetakoen oinarrizko gastuak*	13,9	39.729	14,6	104.515
- eta aisiaren oinarrizko gastuak*	20,7	59.082	22,0	156.786

* Hiru idazpuru hauek, etxeko energia-gastuez gain, beste gastu batzuk ere murriztu behar izan dituela dioten familia-kopurua jasotzen dute.

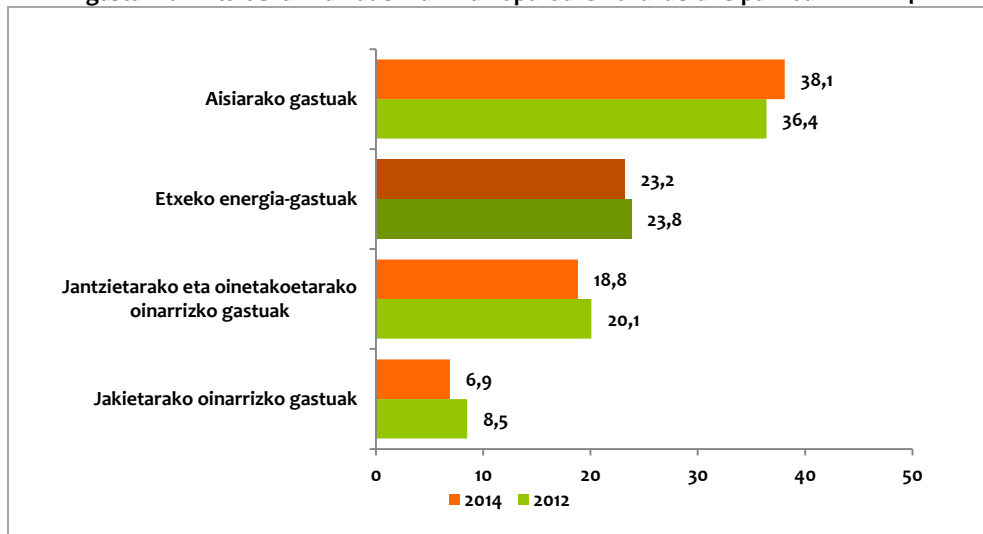
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Familiek lehentasunen hierarkia bat dute zer oinarrizko gastu murriztu lehenengo eta zer beranduago. Hierarkia horrek ere badu bere isla energiaren fakturan aurreztu beharrean izan direla dioten familien artean: hori esan duten familia guztien artean -66.200 gutxi gorabehera-, % 89,2k aisiaren gastua ere murriztu duela dio (Gipuzkoako familia guztien % 38,1ekin alderatuta); % 60k eta % 25,5ek dio, energia-gastuez gain, jantzien eta jakien gastuak murriztu behar izan dituztela, hurrenez hurren.

Nola aldatu dituzte familia gipuzkoarrek azken bi urteotan gastua arrazionalizatzeko estrategiak? Ondorengo grafiko honek erakusten duenez, oro har, proportzioa mantendu egin da 2012tik hona eta, beraz, familiak orotara hartuta behintzat, ezin dugu esan aurrezteko estrategia-mota hauek gehiago hedatu direnik. Aitzitik, jakien eta oinetakoen oinarrizko gastuak murriztu behar izan dituen familia-kopuruak pixka bat behera egin duela ikusi dugu. Apur bat gora egin du, ordea, aisiarako gastuak murriztu behar izan dituen familia-kopurua.

⁵⁰Idazpuru honetan ondorengo galdera honi emandako erantzunak aztertzen ditugu: "Adierazi ea, arazo ekonomikoak direla medio, azken urtean honako arazo hauetakoren bati aurre egin behar izan diozuen: (...) Etxebizitzako energia-gastuak (elektrizitatea, ura, gasa edo berokuntza) murriztu behar izan ditugu"

20. Grafikoa. Arazo ekonomikoak direla-eta, azken hamabi hilabeteetan zenbait oinarritzko gastu murriztu behar izan duen familia-kopuruaren bilakaera. Gipuzkoa 2012-2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Emaitza orokor hauek etxeko gastuak arrazionalizatzeko estrategiak apenas aldatu direla pentsatzera eraman gaitzakete. Dena dela, datuok pobrezia erlatiboaren arabera aztertuta, 2012an eta 2014an estrategiak desberdinak izan direla ikusten dugu. Diru-sarrera mediano baliokidearen % 60tik gorako diru-sarrerak dituzten familiak kontuan hartuta, energia-gastua murrizteko estrategiak erabiltzen dituzten familien proportzioa ez da apenas aldatu. Horien ordez familia pobreak hartzen baditugu aintzat, ordea, proportzioak gora egin du 2012ko % 49,4tik 2014ko % 56,3ra.

25. Taula. Arazo ekonomikoak direla-eta, azken hamabi hilabeteetan zenbait gastu murriztu behar izan duen familia-kopuruaren bilakaera, pobrezia erlatiboa bizi dutenak eta ez dutenak bereizita. Gipuzkoa 2014

	Ez daude pobrezia erlatiboan		Pobrezia erlatiboan daude	
	2012	2014	2012	2014
Jakien oinarritzko gastuak	4,4	3,4	27,7	26,1
Jantzien eta oinetakoaren oinarritzko gastuak	15,0	13,8	44,2	45,9
Etxeko energia-gastuak	18,3	17,1	49,4	56,3
Aisiaren oinarritzko gastuak	30,7	31,7	63,3	73,0

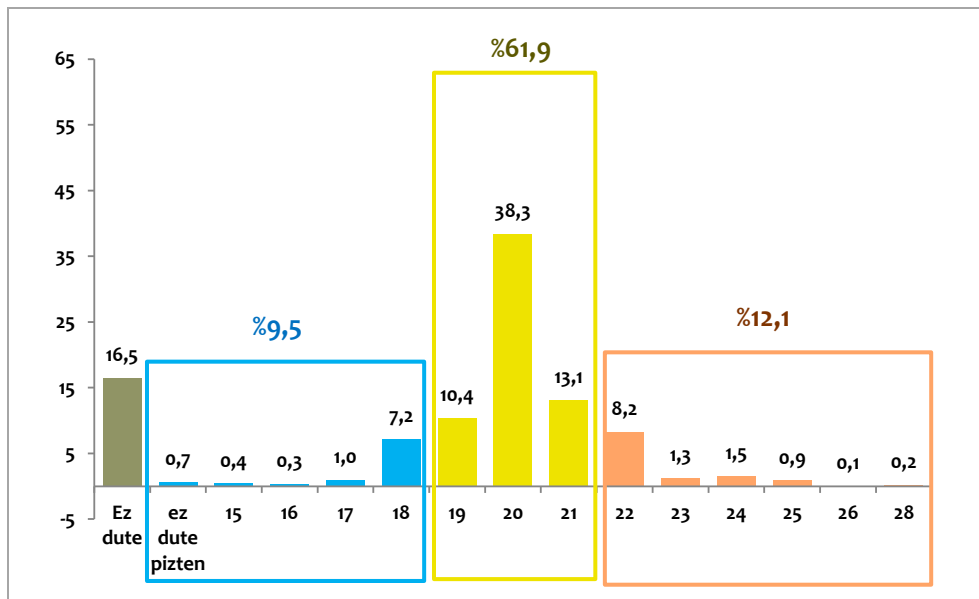
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

3.5.2. Berogailuak egunez piztuta daudenean etxebizitzak lortzen duen temperatura

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko galdetegiko⁵¹ galdera batek familia gipuzkoarrei berogailuen bidez etxeak zer temperatura hartzen zuen adierazteko eskatzen zien. Idazpuru honetan labur-zehatz aztertzen ditugu erantzun horietan oinarritutako emaitzak. Galdera honek dituen mugak agerikoak dira –temperaturaren neurketan oinarritutako ikuspegiak iradokitzen duen bezala, jasotako erantzunak familiek adierazitakoan oinarritzen dira eta ez dira, hortaz, etxebizitzetako temperaturaren neurketa zehatzen ondorio-. Dena dela, erakusgarritasunagatik bakarrik bada ere, lortutako datuak oso interesgarriak dira familiak konfort termikoaren eskalan kokatzeko balio dutelako.

2014an, Gipuzkoako emaitzek agerian uzten dutenez, familien % 16,5ek dio ez duela etxean berokuntza-instalaziorik. Berokuntza-sistemaren bat duten familien artean, batez besteko temperatura 20,1°C da egunez. Halaber, lortutako datuen arabera, familien ia herenak (% 61,9) dio temperatura 19 eta 21°C bitartekoa dela. Konfort termikoari dagokionez, familia horiek temperatura egokia dute⁵². Horiez gain, familien % 9,5ek gutxieneko atalasea den 19º gradu baino temperatura hotzagoa jartzen dute. Beste % 12,1ek, aldiz, 21º gradu baino temperatura beroagoa jartzen duela dio.

21. Grafikoa. Familien banaketa, egunez berogailuekin lortzen den temperaturaren arabera. Gipuzkoa 2012

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Egoera ahulagoan dagoen familia-kopuruaren hazkundeari dagokionez, 2012 eta 2014 urteetako bilakaeraren emaitzek ez dute aldaketa handirik erakusten. Hala, Gipuzkoako familien laurdenak dio berokuntza-sistemarik ez duela edo, izanagatik ere, ez duela 18º gradutik gorako temperatura jartzen; bi urte horietan halako familien proportzioa ez da aldatu.

⁵¹ Galdera 2008an Familiak eta Ingurumenari buruzko Inkestan erabilitakoa da. Halaxe dio: "Egunez, berogailuak piztuta dituzuenean, zer temperaturan izan ohi duzue etxebizitza bertan zaretenean?".

Ez dago argi etxebizitzetako temperatura egokia zein den, askotariko iritziak baitaude. Osasunaren Mundu Erakundearen arabera, konfort temperatura lortzeko nahikoa dira egongelan 21°C eta gainerako geletan 18°C izatea. Definizio hori abiapuntu hartuta eta kontuan izanik etxebizitzako batez besteko temperaturaz soilik galdetu diegula, 19°C-21°C bitarteko temperatura jo dugu temperatura onenatzat. Osasunaren arloan, tarte horretako batez besteko temperatura (20°C) gomendatzen dute, gainera, etxekeko temperatura onenatzat.

Nola daude lotuta, alde batetik, berokuntza-sistematik ez izatea edo izanagatik ere ez piztea eta, bestetik, familien edo etxebizitzaren zenbait ezaugarri? Aztertutako beste adierazle batzuek emandako datuen bide beretik, emaitzek adierazten dute erlazio adierazgarria dagoela bi faktore horien artean: berokuntza-sistematik ez izatea edo izanagatik ere konfort termiko maila egokia ez lortzea diru-sarrerekin eta pobreziarekin lotutako aldagaiekin eta gizarte-bazterketa egoerekin ere lotzen da. Gainera, ondorengo taulak aldagai honekin erlazio estatistikoki adierazgarria duten aldagai guztien emaitzak ematen ditu. Halako baldintza bereziki nabarmena da familia gurasobakarretan (% 34,5) eta aktibo diren bizikide guztiak langabezia dituztenetan (% 43,6).

26. Taula. Berokuntza-sistematik ez duten familien kopurua edo izanagatik ere 19° gradutik beherako temperatura jartzen dutenena, ehunekotan eta zenbakitan, familien eta etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Arazoa duten familiak	Familiak guztira	
Familia-taldea*	Pertsona bakarra	28,1	26,5	24,6	19.657
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	22,8	21,0	24,0	15.601
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	23,4	34,2	38,1	25.376
	Seme-alabadun ama edo aita	34,5	13,9	10,5	10.291
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	24,6	54,9	57,9	40.725
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	23,9	6,4	6,9	4.711
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezia	43,6	13,0	7,8	9.668
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	24,4	25,7	27,4	19.083
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	39,4	30,5	20,2	22.645
	2. kintila	29,3	23,6	20,9	17.511
	3. kintila	25,9	18,9	19,0	14.037
	4. kintila	19,4	14,3	19,2	10.623
	5. kintila	15,9	12,6	20,7	9.372
Pobrezia* (Eurostat)	Pobrezia larria	59,8	10,0	4,4	7.427
	Pobrezia erlatibo ez larria	36,8	15,9	11,2	11.780
	Pobrezia eza	22,8	74,1	84,4	54.981
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	41,2	21,4	13,5	15.867
	Gizareratua	23,6	78,6	86,5	58.321
Azalera Erabilgarria*	70 m ² -tik behera	33,6	32,4	25,1	24.069
	70 eta 89 m ² bitartean	24,5	34,5	36,6	25.563
	90 eta 119 m ² bitartean	20,0	18,4	23,9	13.660
	120 m ² edo gehiago	26,2	12,4	12,3	9.187
Eraiki zeneko urtea*	1979 baino lehenago	31,7	73,4	60,3	54.435
	1979 eta 2005 bitartean	17,9	19,8	28,7	14.714
	2005 baino beranduago	16,1	6,8	11,0	5.039
Edukitzaren erregimena*	Jabetzan	24,1	77,0	83,0	57.149
	Alokairuan eta gainerakoak	35,2	23,0	17,0	17.039
Etxebizitza-mota*	Pisuak eta apartamentuak	24,8	87,5	91,8	64.938
	Familia bakarreko etxea	39,6	12,5	8,2	9.250
Gas naturalaren instalazioa*	Badu	14,3	38,4	70,0	28.513
	Ez du	53,4	61,6	30,0	45.675
Eskualdea*	Kantaurialdea	24,6	72,1	76,3	53.519
	Barnealdea	30,6	27,9	23,7	20.669
Guztira		26,0	100,0	100,0	74.188

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Etxebizitzaren ezaugarriei erreparatu badiogu, egoera honek nabarmenago eragiten die 70 metro koadrotik beherako etxebizitzei (% 33,6), 1979. urtea baino lehenago eraikitakoei (% 31,7) eta alokairuko erregimenean daudenei (% 35,2). Halaber, berokuntza-sistematik ez duten edo izanagatik ere etxean 19° gradu baino tenperatura baxuagoa jartzen duten familiak ugariagoak dira Gipuzkoa barnealdean (% 30,6) eta baita pertsona bakarra bizi den familia-etxebizitzetan ere (% 39,6).

3.6. Kalkulurako bi ikuspegi nagusiek emandako pobrezia energetikoaren tasen arteko konparazioa eta egokitzapena

Kapitulu hau arazoa neurtzeko erabili ohi diren ikuspegi nagusien adierazleetan oinarritzen da pobrezia energetikoa Gipuzkoan duen eragina aztertzeko.

Alde batetik, elektrizitatearen, gasaren eta beste erregai batzuen gastuek etxeko ekonomian duten pisu erlatiboaren ikuspegitik, energia-gastuaren atalasea diru-sarreraren % 8,5ean finkatzea erabaki dugu. Hala, atalasea gaitzen duten familiek etxean neurritik kanpoko energia-gastua dutela –eta, beraz, pobrezia energetikoa bizi dutela– esango dugu. Balio hori Gipuzkoako familien energia-gastu medianoaren portzentaia bider bi eginez lortzen da. Kalkulua Brenda Boardman ikerlariak⁵³ proposatu du orain dela gutxi Europa mailan pobrezia energetikoaren definizio bat eta bakarra egon dadin. Pobrezia energetikoaren eragina kalkulatzeko % 10eko atalasea ere erabili dugu ikerlan honetan –Erresuma Batuan atalase hori zerabilten 2012ra arte (baina haien kasuan, kalkulua egiteko berotasun egokia bermatzeko beharrezko gastu teorikoa erabiltzen zuten)–. Hala eta guztiz ere, gaur egun Erresuma Batuan pobrezia energetikorako erabiltzen duten neurketaren ildo beretik, atalasea neurri erlatibo bat izatea erabaki dugu. Atalase hori EU-SILCek diru-pobrezia neurtzeko proposatzen duen metodologiarekin bat dator gainera. Pobrezia energetikoaren gastuaren neurketa batek edo besteak izan dezakeen izaera arbitrarioa alde batera, ikuspegi honi egotz dakiokeen arazo nagusia da neurketak neurritik kanpoko gastua hartzen duela kontuan eta horren ondorioz, neurketatik kanpo gera daitezkeela pobrezia energetikoaren adierazgarri diren zenbait egoera. Adibidez, arazo ekonomikoak direla-eta, familia batzuen energia-gastua oso txikia izango da, gehiago gastatzeko ordain-ahalmenik ez dutelako edo beste gastu batzuei lehentasuna eman behar izan dietelako.

Beste alde batetik, familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegitik, Europa mailan alderaketak egiteko erabili ohi diren hiru adierazleak aztertu ditugu. Adierazle horiek Errentari eta Bizi-baldintzei buruzko Europar Batasuneko Estatistiketatik (EU-SILC) hartuak dira eta pobrezia energetikoa erakusten duten hiru adierazle zehatzi egiten diote erreferentzia: hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez dutela dioten familiak; azken urtebetean uraren, gasaren edo elektrizitatearen fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela dioten familiak; eta, azkenik, etxean hezetasunak dituztela adierazten dutenak. Ikuspegi honen arazo nagusia erantzunen izaera subjektiboan datza. Alde horretatik, arrazoizkoa da pentsatzea, tenperatura egokia zein den erabakitzeke ordain, familia guztiak ez direla zertan bat etorriko eta, gastu jakin bat izateko ordain-ahalmena duten ala ez erabiltzeko ordain, ez dituztela guztiak elementu berberak kontuan hartuko. Aipatzekoa da, gainera, ikuspegi honek aztertzen dituen hiru adierazleen artean, badela beste biak baino ahulagoa den bat, benetako pobrezia energetikoa ezaugarritzeko edo definitzeko indar txikiagoa duelako. Izan ere, beste ikerlan batzuetan aipatu izan dutenez, etxebizitza batean lizuna eta hezetasunak agertzeak askotariko arrazoiak izan ditzake

⁵³ Boardman, B. (2014) [Definitions and dimensions of fuel poverty in Europe](#). Focus – Ljubljana 24.04.14.

(kondentsazioak, infiltrazioak, euri-jasak edota eurite luzeak, eraikitze-akatsak, etab.). Horregatik, zenbaitetan, ez ditu pobrezia energetikoaren egoerak modu egokian identifikatzen. Hori horrela, energia-premiei aurre egin ahal izateko finantza-arazoak dituzten familien egoera soilik kontuan hartzea erabaki dugu. Bertan sartzen dira, konfort termikoari dagokionez, etxea tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familiak edo energia-kontsumoak dituen gastuei uneren batean aurre egiteko arazoak dituztenak.

Ohar horiek egin ostean eta 2013ko ikerlanean hasitako metodologiaren ildotik, hartutako pobrezia bi adierazleek 2014rako emandako emaitzak aurkezten ditugu jarraian: batetik, diru-sarrerak kontuan hartuta, etxeko energia ordaintzeko energia-gastu medianoaren bikoitza baino gehiago gastatzen duten familien portzentaia; eta bestetik, hilabete hotzetan etxea bero mantentzeko ordain-ahalmenik ez dutela dioten edota azken 12 hilabeteetan, arazo ekonomikoak medio, energia-hornidurako fakturaren bat garaiz ordaindu ezin izan dutela dioten familien portzentaia.

Pobrezia energetikoa neurtzeko proposamena

Familia batek pobrezia energetikoa bizi duela diogu ondorengo bi arazo hauetakoren bat badu:

[a] Diru-sarrerei dagokienez, bere energia-gastua Gipuzkoako familia guztien energia-gastu medianoaren bikoitza baino handiagoa bada → Gastuetan oinarritutako ikuspegia

[b] Hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duela dio edo, arazo ekonomikoak direla-eta, uraren, gasaren, elektrizitatearen eta abarren fakturaren bat ezin izan duela garaiz ordaindu adierazi du. → Familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegia.

Hona hemen bi ikuspegietako emaitzek Gipuzkoarako ematen dituzten tasak: Alde batetik, familia gipuzkoarren % 12,3k –hau da, 70.400 bat pertsonak– neurriz kanpoko gastua duela ikusi dugu. Izan ere, diru-sarreraren % 8,5 baino gehiago behar du etxeko energiaren gastuei aurre egiteko. Bestetik, ikuspegi subjektiboaren emaitzei erreparatzen badiegu, Gipuzkoako datuek adierazten dute familien % 9,8k –hau da, 71.400 bat pertsonak– ez duela hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik edota ezin izan duela azken urtebetean energiarekin lotutako fakturaren bat garaiz ordaindu.

Pobrezia energetikoaren neurketak bi ikuspegiak barne har ditzan bi adierazleak elkartuko bagenu, emaitzek erakutsiko ligukete Gipuzkoan ia 54.800 familiak (guztien % 19,2) edo 117.000 pertsonak bizi dutela pobrezia energetikoaren adierazletzat hautatu ditugun adierazleetako bat bederen: [a] energia-gastua diru-sarreraren % 8,5 baino altuagoa da, eta [b] hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez du edo ezin izan du, arazo ekonomikoak direla-eta, azken 12 hilabeteetan energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu.

27. Taula. Pobrezia energetikoaren adierazleak konbinatzearen emaitzak. Gipuzkoa 2012

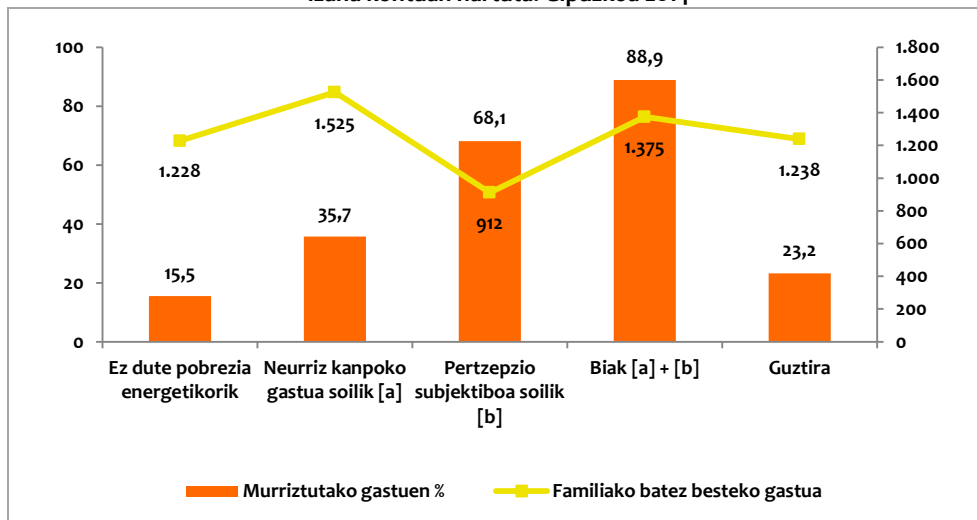
	Familiak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Zenbakitan	Tasa (%)	Zenbakitan
[a] Energia-gastua gastu medianoaren bikoitza baino handiagoa	12,3	35.072	9,9	70.430
[b] Tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik ez dute edota ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu	9,8	28.037	10,0	71.345
Neurriz kanpoko gastua bakarrik [a]	9,4	26.725	6,4	45.699
Pertzepzio subjektiboa bakarrik [b]	6,9	19.690	6,5	46.615
Bi ikuspegiak [a] eta [b] ageri dira	2,9	8.347	3,5	24.730
Bi adierazleetako bat behintzat ageri da [a] edo [b]	19,2	54.762	16,4	117.045
Ez da hiru adierazleetako bat bera ere ageri	80,8	230.523	83,6	596.948

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Emaitza hauek iradokitzen dute, 2012ko emaitzen bide beretik, bi adierazleak ez direla elkarrekin uste bezain ondo egokitzen, adierazle sintetiko honen bidez identifikatutako familia gehienetan (Gipuzkoako familia guztien % 19,2k) ezarritako bi baldintzetako bakarra azaltzen delako eta % 15ean bakarrik gertatzen direlako bi arazoak aldi berean. Bestela esanda, emaitzen arabera, energian neurritz kanpoko gastua duten familien % 23,8k baino ez du adierazten etxea bero mantentzeko ordain-ahalmenik ez duela edo argiaren eta gasaren fakturaren bat garaiz ordaintzeko gai izan ez dela. Horien artean, 10 familiatik 3k bakarrik (% 29,8k) erabiltzen du aurrekontuaren % 8,5 baino gehiago energia-gastuak ordaintzeko. Bi aldagaiak askoz hobeto egoki daitezkeen arren, datu hauek iradokitzen dute bi ikuspegi horiek pobrezia energetikoaren bi alderdi edo adierazpenen erakusgarri direla: batetik, diru-sarrera guztia kontuan hartuta, energiaren gastua neurritz kanpoko izatearena eta, bestetik, zenbait premia eta beharrei aurre egin ahal izateko arazo ekonomikoak izatearena.

Bi neurketa-ikuspegi horien arteko aldea oso agerikoa da, esaterako, familien batez besteko energia-gastuaren aldagaia edo, arazo ekonomikoak direla-eta, energia-gastuak murriztu beharrendako aldagaia aztertzen ditugunean. Ikuspegi subjektiboaren arabera pobrezia energetikoa bizi duten familien batez besteko energia-gastua (921 euro urtean) neurritz kanpoko energia-gastua (1.525) bakarrik duten familiena baino % 40 txikiagoa da. Era berean, azken horien artean, ikuspegi subjektibotik soilik pobrezia energetikoa bizi dutela identifikatutako familiekin alderatuta, arazo ekonomikoak dituztelako etxeko energia-gastuak murriztu beharrean izan diren familien proportzioa ia erdia da.

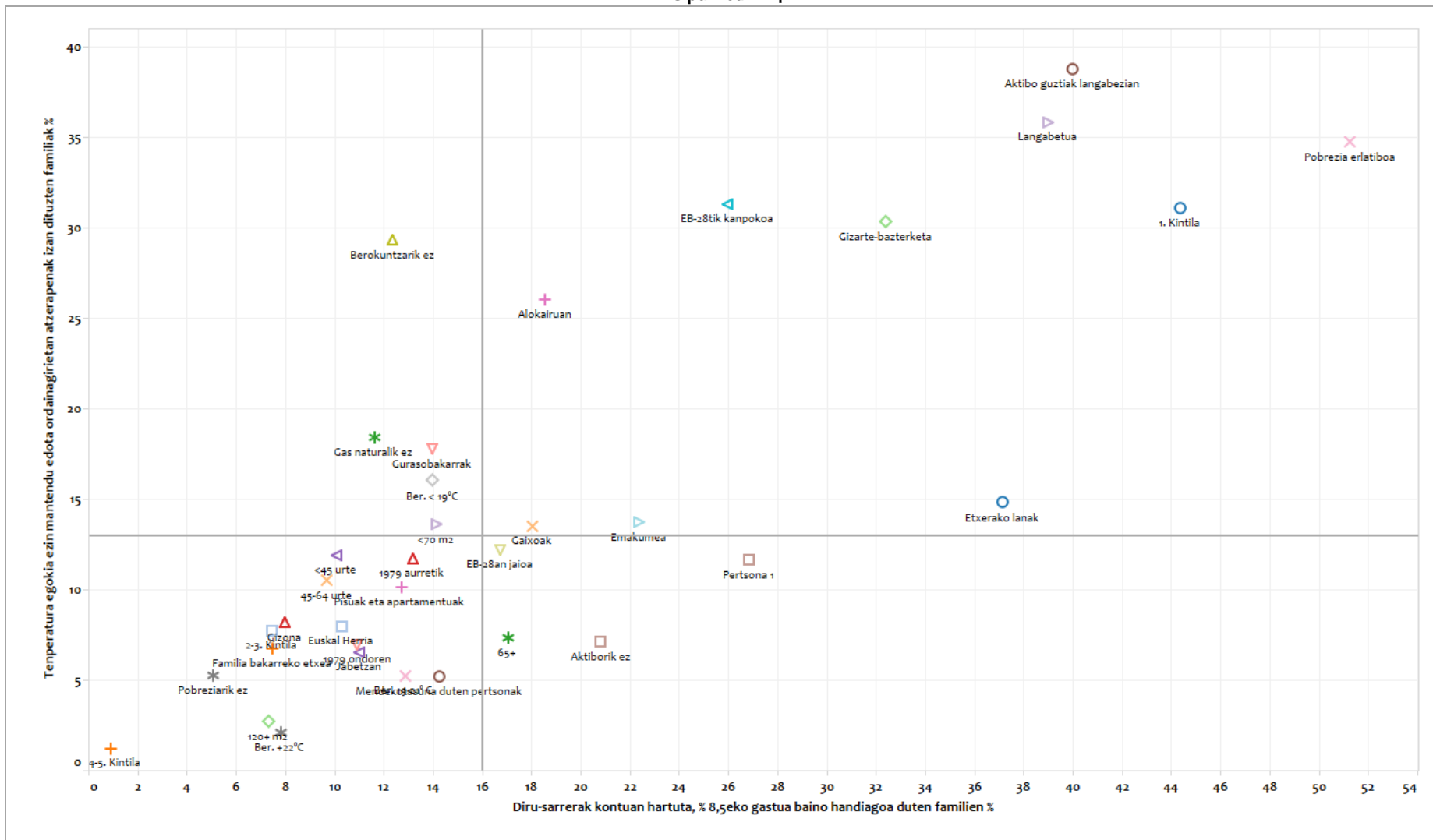
22. Grafikoa. Pobrezia energetikoaren adierazleren bati erantzuten dieten familiak, haien batez besteko energia-gastuak (euro urtean) eta etxeko energia-gastuak murriztu behar izana kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Erabilitako bi ikuspegiei dagozkien adierazleen emaitzek gaia argitzen laguntzen dute hainbat aldagai soziodemografikoren arabera aztertzen ditugunean. Aztertu ditugun bi ikuspegietako bakoitzak familia-multzo bakoitzerako emandako emaitza erantsiak agertzen dira ondorengo grafikoan. Hona hemen, bertan ikus daitekeenez, bi dimentsioen eragin nabarmenena jasotzen duten familia motak: oso diru-sarrera baliokide baxuak dituztenak, diru-pobrezia edo gizarte-bazterketa bizi dutenak, eta, lan-merkatuatzeari dagokionez, bizikide nagusizat langabetu bat duten familiak edo bizikide aktibo guztiak langabezian dituzten familiak. Era berean, pentsa liteke, energia-gastuei aurre egin ezin dietelako pertzepzio subjektiboa baino harago, funtsean neurritz kanpoko gastuak nagusitzen diren familiek honako ezaugarri hauek dituztela: adineko pertsonak, emakumeak edota etxeko lanak egiten jarduten duten pertsonak buru dituzten familiak izan ohi dira, eta baita pertsona bakarra bizi diren familiak. Aitzitik, batzuek, aurrekoek baino energia-gastu txikiagoa izanik ere, etxea konfort termiko egokian mantendu ahal izateko gastuei aurre egiteko zailtasunak dituztelako uste subjektibo hedatuagoa dute. Halako familiak gabezia-adierazleekin lotzen dira batez ere, besteak beste: etxebizitzan berokuntza-sistematik ez izatearekin –edo izanagatik ere ez piztearekin– edo gas naturalaren instalaziorik ez izatearekin. Familia gurasobakarrak ere maiz aurkitzen dira halako familietan. Azkenik, bi adierazleen eragina apenas antzematen duten familien artean, diru-sarrera altuak eta, oro har, pobrezia erlatiboaren atalasearen gainetik kokatzen diren familiak daude.

23. Grafikoa. Erabilitako bi ikuspegien arabera, pobrezia energetikoarekin lotutako baldintzak betetzen dituzten familien portzentaia, familien hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Hurbilketa orokor honen ostean, lehenago proposatutako adierazle sintetikoaren arabera pobrezia energetikoa bizi duten familien ezaugarri soziodemografikoei buruzko zenbait alderdi zehaztea komeni da.

- **Pobrezia energetikoa bizi dutela identifikatutako familia guztien % 56,3 pobreak dira: pobrezia larria bizi duten hamar familiatik 9k pairatzen dute arazoa eta pobrezia erlatiboa bizi duten hamar familiatik 7k.** Diru-pobrezia eta pobrezia energetikoaren arteko erlazioa oso argia da. Gipuzkoako familia guztiak kontuan hartzen baditugu, % 15,6 bakarrik da pobrea –haien diru-sarrerak diru-sarreren medianaren % 60 baino txikiagoak direlako–. Pobrezia energetikoa duten familiak kontuan hartuta, aldiz, familien %56,3 da pobrea.
- **pobrezia energetikoa bizi duten hamar familiatik 4 baino apur bat gehiago ezin ditugu pobretzat jo haien diru-sarrerei erreparatuta. Dena dela, zenbat eta altuagoak familien diru-sarrerak, are eta txikiagoa pobrezia energetikoren eragina.** Diru-sarrerei erreparatuta pobreenak diren familien % 20a hartuta, pobrezia energetikoaren eragina % 62,4koa da tarte horretan. Diru-sarreren arabera 2. kintilean sartzen diren familien artean, proportzioa % 19,3ra jaisten da eta, laugarren eta bosgarren kintilean sartzen diren diru-sarrerak dituzten familien artean, berriz, proportzioa % 2 baino ez da. Bide beretik, etxebizitzaren baitako lan-intentsitateak gora egin ahala, pobrezia energetikoaren eragina txikitu egiten dela ikusi dugu.
- **Pobrezia energetikoa bizi duten familien erdiak emakume bat du etxebizitzako bizikide nagusi eta hamar familiatik 4k 65 urteko edo gehiagoko pertsona bat.** Emakume bat buru duten familien artean⁵⁴, pobrezia energetikoaren eragina (%32,4) gizonezko bat buru duten familietan aurkitzen dena baino 2,4 aldiz handiagoa da. Eragina nabarmenagoa da, gainera, bizikide nagusia adineko pertsona bat denean (% 23) eta tasa % 38ra iristen da bi kategoriak aldi berean ematen direnean (emakumea eta 65 urtetik gorakoa).
- **Europar Batasunetik kanpoko herrialderen batean jaiotako pertsona bat buru duten familien % 46i pobrezia energetikoa bizi dute. Proportzio hori % 16ra jaisten da, ordea, bizikideak Euskal Herrian jaiotakoak badira.** Familiako bizikide nagusiaren jaioterriak eta pobrezia energetikoaren eraginak duten erlazioa estatistikoki adierazgarria da, pobrezia orokorraren eraginarekin duenaren oso antzekoa. Bizikide nagusia Euskal Herrian jaiotakoa den familiekin alderatuta, Estatu espainoletik kanpo edo Europar Batasunean jaiotako bizikideak dituzten familiek eta, batez ere, Europar Batasunetik kanpo jaiotakoak dituztenek arrisku handiagoa dute arazoa pairatzeko eta desberdintasun hori estatistikoki adierazgarria da.
- **Pobrezia energetikoak nabarmenago eragiten die pertsona bakarreko familiei eta familia gurasobakarrei.** Familien osaerari erreparatuta, 2014ko datuek agerian uzten dute pobrezia energetikoa nabarmenen bizi duten familiak gurasobakarrak (% 26,6) eta, bereziki, pertsona bakarrekoak (% 43,3) direla.
- **Orobat, pobrezia energetikoaren eragina handiagoa da kolektiborik ahulenekoak diren bizikideak dituzten familietan, hala nola, 80 urteko bizikideak edo zaharragoak edota gaixoak dituzten familietan.** Bizikideen artean gaixoren bat duten familien % 28,6k eta adineko pertsona zaharren bat duten % 26,1ek pobrezia energetikoa pairatzen du.

⁵⁴ Pertsona bat familia bateko buru edo etxebizitza bateko bizikide nagusia dela diogu, alderdi ekonomikoei edota etxebizitzaren titulartasunari dagokionez, gainerako bizikideei nagusia dela iruditzen zaienean.

28. Taula. pobrezia energetikoa bizi duten familien proportzioa¹, familien hainbat ezaugarri soziodemografiko kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Arazoa duen familia-kopurua
			Arazoa duten familiak	Familiak guztira	
Bizikide nagusiaren sexua*	Gizonezkoa	13,6	49,6	70,1	27.139
	Emakumezkoa	32,4	50,4	29,9	27.622
Bizikide nagusiaren adina*	<45 urte	17,8	27,2	29,3	14.889
	45-64 urte	16,7	32,1	36,8	17.553
	65 urte edo gehiago	23,0	40,8	33,9	22.319
Bizikide nagusiaren jaioterria*	Euskal Herria	15,9	62,3	75,5	34.141
	EBeko gainerako herrialderen bat	25,9	27,1	20,1	14.813
	EBetik kanpoko herrialderen bat	45,9	10,6	4,4	5.807
Familia-taldea*	Pertsona bakarra	34,3	43,8	24,6	24.007
	Seme-alabarik gabeko ezkontide edo bikotea	10,4	13,0	24,0	7.112
	Seme-alabadun ezkontide edo bikotea	12,4	24,6	38,1	13.444
	Seme-alabadun ama edo aita	26,6	14,5	10,5	7.935
Lan-merkaturatzea*	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak lanean	8,8	26,6	57,9	14.560
	Biztanle aktibo den bizikideren bat lanean	30,2	10,9	6,9	5.961
	Biztanle aktibo diren bizikide guztiak langabezian	61,4	24,9	7,8	13.619
	Ez dago biztanle aktibo den bizikiderik	26,4	37,7	27,4	20.622
Diru-sarrera baliokideen kintila*	1. kintila	62,4	65,5	20,2	35.888
	2. kintila	19,3	21,1	20,9	11.543
	3. kintila	9,0	8,9	19,0	4.889
	4. kintila	2,2	2,3	19,2	1.234
	5. kintila	2,1	2,2	20,7	1.208
Pobrezia* (Eurostat)	- Pobrezia larria	90,9	20,6	4,4	11.297
	- Pobrezia erlatibo ez larria	60,9	35,7	11,2	19.531
	Pobrezia	69,3	56,3	15,6	30.829
	Pobrezia eza	9,9	43,7	84,4	23.933
Gizarte-bazterketa* (FOESSA)	Baztertua	48,7	34,3	13,5	18.760
	Gizarteratua	14,6	65,7	86,5	36.002
14 urtetik beherakoak	Badago	17,0	20,3	23,0	11.138
	Ez dago	19,9	79,7	77,0	43.624
80 urtekoak edo zaharragoak*	Badago	26,1	18,0	13,2	9.859
	Ez dago	18,1	82,0	86,8	44.902
Mendekotasuna duten pertsonak	Badago	18,7	9,2	9,4	5.032
	Ez dago	19,2	90,8	90,6	49.730
Gaixoak*	Badago	28,6	18,6	12,5	10.207
	Ez dago	17,9	81,4	87,5	44.555
Guztira		19,2	100,0	100,0	54.762

1. Familia batek pobrezia energetikoa bizi duela diogu gutxienez ere ondorengo baldintza hauetako bat betetzen duenean: [a] familiaren energia-gastua diru-sarreren % 8,5 baino altuagoa da eta [b] hilabete hotzetan familiak ez du etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik edota ezin izan du garaiz ordaindu, arazo ekonomikoak direla-eta, energiarekin lotutako fakturaren bat.

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Etxebizitzen ezaugarri eta hornidurei dagokienez, aldagai batzuek garrantzi handiagoa dute familia batzuei pobrezia energetikoak nabarmenago zergatik eragiten dien azaltzeko orduan.

- **Pobrezia energetikoaren eragina nabarmenagoa da, etxebizitzako bizilagun-kopuruak behera egin ahala.** Beste oinarriko gastu batzuen zenbatekoak, jakien edo jantzien gastuenak esaterako, erlazio zuzena izan ohi du familia osatzen duten bizilagun-kopuruarekin. Horiek ez bezala, ordea, energia-gastuen zenbatekoa zurrunagoa izan ohi da. Faktore horri pertsona bakarra bizi den etxebizitza gehienetan adineko pertsonak eta emakumeak bizi direla gehitzen badiogu, horrek azaltzen du zergatik bizi den pobrezia energetikoan pertsona bakarra bizi den familien herena baino gehiago.
- **Ñabardurak ñabardura, zenbat eta handiagoa azalera erabilgarria, are eta txikiagoa pobrezia eragina.** Etxebizitza txikietan bizi diren familietan pobrezia energetikoaren eragina handiagoa da, etxebizitza handiagoa duten familiekin alderatuta. Hala ere, horretan zerikusirik badute, seguraski, beste faktore batzuk, hala nola, etxebizitza txikietan diru-sarrera apalak dituzten familiak bizi ohi direla (70 m²tik beherako etxebizitzetan bizi diren familien diru-sarrera mediano baliokidea 120 metro koadro edo gehiagoko etxebizitzetan bizi direnena baino % 30 txikiagoa da).
- **Pobrezia energetikoaren eragina zertxobait handiagoa da 1979. urtea baino lehen eraikitako etxebizitzetan bizi diren familietan.** Pobrezia energetikoaren eragina % 15 da 1979tik aurrera eraikitako familia-etxebizitzetan eta ia % 22 1979 baino lehen eraikitakoetan.
- **Pobrezia energetikoak gogorrago zigortzen ditu berokuntza-sistematik ez duten etxebizitzak – dela berokuntza zentrala edo dela banakako galdara baten bidezkoa– edo gas naturalaren instalaziorik ez dutenak.** Gas naturalaren instalaziorik ez duten familiek (% 25,1) eta, batez ere, berokuntza-sistematik ez dutenek (% 34,8) batezbestekoa baino askoz nabarmenago bizi dute pobrezia energetikoa.
- **Pobrezia energetikoak alokairuan bizi diren familien %35,5i eragiten dio eta etxebizitza jabetzan duten familien %15,9ri.** Pobrezia energetikoa bizi duten familia guztien %30ek baino gehiago alokairuan bizi da. Gipuzkoako familia guztiak kontuan hartuta, alokairuan bizi diren proportzioa asko murrizten da. Halako familietan pobrezia erlatiboa agerikoagoa delako eta alokairuan dauden etxebizitzetako egoera kaskarragoa izan ohi delako gerta daiteke hori.
- **Beste etxebizitza-mota batzuekin alderatuta, pisuetan eta apartamentuetan maizago ematen da pobrezia energetikoa.** Elkarren arteko aldeak oso nabarmenak ez badira ere, etxebizitza-motak eta pobrezia energetikoak adierazgarria den erlazioa dute. Pisuetan bizi diren familiekin alderatuta (% 19,7), pobrezia energetikoaren eragina txikiagoa da familia bakarreko etxebizitzetan (% 13,2).

29. Taula. Pobrezia energetikoa bizi duten familien proportzioa¹, etxebizitzaren hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2014

		Tasa (%)	Banaketa bertikala (%)		Zenbakitan
			Pobrezia energetikoa bizi duten familiak	Familiak guztira	
Etxebizitzako bizilagun-kopurua*	Pertsona 1	34,4	42,0	23,4	22.975
	2 pertsona	16,3	26,0	30,5	14.227
	3 pertsona	14,7	17,6	23,0	9.637
	Hirutik gora	12,0	14,5	23,1	7.923
Azalera erabilgarria*	70 m ² -tik behera	23,6	31,0	25,1	16.950
	70 eta 89 m ² bitartean	20,8	39,6	36,6	21.709
	90 eta 119 m ² bitartean	15,9	19,8	23,9	10.852
	120 m ² edo gehiago	9,8	6,3	12,3	3.449
Eraiki zeneko urtea*	1979 baino lehenago	21,9	68,9	60,3	37.712
	1979 baino beranduago	15,0	31,1	39,7	17.050
Edukitzaren erregimena*	Jabetzan	15,9	68,7	83,0	37.605
	Alokairuan eta gainerakoak	35,5	31,3	17,0	17.156
Etxebizitza-mota*	Pisuak eta apartamentuak	19,7	94,4	91,8	51.675
	Familia bakarreko etxea	13,2	5,6	8,2	3.087
Berokuntza-instalazioa*	Badu	16,1	70,1	83,5	38.408
	Ez du	34,8	29,9	16,5	16.354
Gas naturalaren instalazioa*	Badu	16,7	60,8	70,0	33.306
	Ez du	25,1	39,2	30,0	21.456
Eskualdea	Kantaurialdea	19,1	75,7	76,3	41.481
	Barnealdea	19,7	24,3	23,7	13.281
Guztira		19,2	100,0	100,0	54.762

1. Familia batek pobrezia energetikoa bizi duela diogu gutxienez ere ondorengo baldintza hauetako bat betetzen duenean: [a] familiaren energia-gastua diru-sarreraren % 8,5 baino altuagoa da eta [b] hilabete hotzetan familiak ez du etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik edota ezin izan du garaz ordaindu, arazo ekonomikoak direla-eta, energiarekin lotutako fakturaren bat.

* Desberdintasun estatistikoki desberdinak Khi karratu probaren arabera $p < 0,05$ izanik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2014.

Bilakaerari dagokionez, emaitzek ez dute aldaketa nabarmenik agertzen 2012 eta 2014 urte bitartean. Etxeko gastuetan oinarritutako adierazlea egonkortu egin dela esan dezakegu. Izan ere, denbora-tarte horretan apenas aldatu da eta % 12 inguru izaten jarraitu du. Ikuspegi subjektiboarekin lotutako adierazleei dagokienez, elkarren arteko berregokitzapena ematen ari da: gehixeago dira etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez dutela iruditzen zaien familiak baina gutxiago, ordea, energiaren fakturaren bat garaz ordaindu ez dutela diotenak. Ondorioz, hiru adierazleak orotara hartuta, gutxienez ere neurtutako baldintzaren bat betetzen duten Gipuzkoako familien kopurua orain dela bi urtekoaren oso antzekoa da.

30. Taula. Pobrezia energetikoaren adierazleak konbinatzeak emandako emaitzen bilakaera. Gipuzkoa 2012-2014

	Familiak Tasa (%)		Pertsonak Tasa (%)	
	2012	2014	2012	2014
[a] Energia-gastua gastu medianoaren bikoitza baino handiagoa*	12,5	12,3	9,5	9,9
[b] Tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik ez dute edota ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaz ordaindu	9,5	9,8	8,4	10,0
- [b ¹] Ez dute tenperatura egokia mantentzeko ordain-ahalmenik	7,4	8,5	6,1	8,4
- [b ²] Ezin izan dute energiaren fakturaren bat garaz ordaindu	4,1	3,0	4,5	3,4
Neurriz kanpoko gastua bakarrik [a]	9,8	9,4	7,5	6,4
Pertzepzio subjektiboa bakarrik [b]	6,7	6,9	6,5	6,5
Bi ikuspegiak [a] eta [b] ageri dira	2,7	2,9	2,0	3,5
Bi adierazleetako bat behintzat ageri da [a] edo [b]	19,2	19,2	15,9	16,4
Ez da hiru adierazleetako bat bera ere ageri	80,8	80,8	84,1	83,6

% 8,8 2012an eta % 8,5 2014an.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta.

4. LABURPENA ETA ONDORIOAK

Ikerlan honek pobrezia energetikoak Gipuzkoan duen eragina aztertzen du eta horretarako, 2014ko Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan (GPGBI) oinarritzen da.

- Gipuzkoako pobrezia energetikoari buruz 2012an egindako ikerlanaren datuak eguneratzen ditu. Hona hemen helburu nagusiak: gure lurraldean pobrezia energetikoak duen eragina eta ezaugarriak ezagutzea eta, orobat, pobrezia energetikoa bizi duten familien osaera soziodemografikoaren berri izatea eta arazoa modu larriagoan pairatzen duten familien berezitasunak zein diren jakitea. Halaber, pobrezia energetikoak duen eraginean erabakigarriak diren faktore nagusiek (etxebizitzaren diru-sarrerara txikiak, etxebizitzaren eraginkortasun energetikoa txikia eta energiaren prezio altuak) azken urteotan gure lurraldean izan duten bilakaera aztertu nahi du ikerlan honek.
- Ikerlan honetan aurkezten ditugun emaitzek, neurri handi batean, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan (GPGBI-2014) dute jatorria. GPGBIa 2014ko iraila-azaroa bitartean egin zuten eta horretarako 1.507 familia-etxebizitzaz osatutako lagin adierazgarria erabili zuten.
- Diagnostiko-lan zabalago baten baitan dagoen ikerketa da hau, eta bere helburua da Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumena eta Obra Hidraulikoen Departamentuak bultzatzen duen Gipuzkoako pobrezia energetikorako prebentzio-estrategia prestatzeko gidalerro batzuek identifikatzea.

Pobrezia energetikoaren eraginean eta bilakaeran erabakigarriak diren funtsezko kausak (familien diru-sarrerak, etxebizitzaren eraginkortasun energetikoa eta energiaren prezioa) lehengo berdinak dira gutxi gorabehera. Haatik, zenbait joera antzeman ditzakegu:

- ***Datu batzuek hobekuntza txikiak izan direla erakusten duten arren, krisialdi ekonomikoak familia-ekonomiaren gainbeheran izandako ondorioak nabarmenak dira oraindik.***

- **Gipuzkoan ia 38.800 familia bizi dira pobrezia larrian.** Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren arabera, 2014an Gipuzkoako biztanleen % 15,6k -111.000 pertsona baino gehixeagok- bizi zuten pobrezia erlatiboa edota diru-sarrerara txikia; % 5,4, hau da, pobrezia erlatiboa bizi zutenen herena gutxi gorabehera -38.800 pertsona ia-, pobrezia larrian bizi zen. Bilakaeraren datuek agerian uzten dutenez, 2012koarekin alderatuta (% 16,8) diru-sarrerara txikiaren tasa 1,2 puntu murriztu den arren, pobrezia larrian bizi diren gipuzkoarren tasak gora egin du: 2012an % 4,3 zen eta 2014an, ordea, % 5,4. Emaitza horiez gain, GPGBIa erakusten du beste adierazle batzuen egoera zertxobait hobetu dela, hala nola: lanean dagoen biztanleen diru-sarrerara txikiaren tasa (% 7 2012an eta % 6,2 2014an), Gini indizea (27,2 lehen eta 26,3 orain) edo pobreziarako edo gizarte-bazterketarako arriskuaren tasa (% 22,7tik % 19,5era). Beste adierazle batzuek, berriz, bere horretan jarraitu dute, gabezia material larriari dagokiona adibidez (% 5,2). Badirudi, beraz, familien egoera ekonomikoa hobera doala edo ez doala okerrera bederen. Dena dela, esan behar dugu gaur egungo egoera 2008an genuenetik oso urrun dagoela oraindik, pobrezia-tasak askoz baxuagoak baitziren orduan.

- **Pobreziaren kontrako prestazio-sistemen eta diru-laguntzen onuradun-kopuruak gora egin du Gipuzkoan.** Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaz (PGDI) geroztik egindako azterlan guztiek erakutsi dutenez, indarrean dagoen diru-sarrerak bermatzeko euskal sistemak (DBE, DBA Gipuzkoan eta GLLak) funtzio erabakigarria du pobrezia heda ez dadin. Hori horrela, pentsa genezake familien oinarrizko premia guztiak asetzeko prestazio horiek gure lurraldean ere, hein batean, pobrezia energetikoa murrizteko lagungarriak izaten ari direla. Gizarte Larrialdietarako Laguntzak aldizkakoak ez diren diru-laguntzak dira eta gastu jakinei aurre egiteko nahiko baliabide ekonomikorik ez dutenentzako dira. Zehatzago esanda, 18/2008 Legearen arabera, abenduaren 23koa, Gizarteratzeko eta Diru-sarrerak bermatzekoa, gizarte-larrialdietarako laguntzek hainbat gastu diruz laguntzen dituzte eta, horien artean, energia-gastuak adibidez. 2014an guztira 16.701ek jaso zuten DBE (15.314) edo DBL (1.387). Gainera, 7.092 familiek jaso zituzten Gizarte Larrialdietarako Laguntzak 2014 urtean. Energiaren, uraren, estolderiaren, zakarren eta OHZren fakturak ordaindu ahal izateko guztira 4.033 laguntza eman ziren, bakoitza batez beste 516,8 eurokoa. GLLen bilakaerari begiratuta, laguntza horiek % 52,6 hazi ziren 2011 eta 2014 bitartean.
- **Energiaren fakturak familien gastu osoetan duen pisu erlatiboak gora egiten jarraitzen du.** 2008 eta 2013 urte bitartean Euskal Herriko familiek elektrizitatea, gasa eta beste erregai batzuk ordaintzeko behar zuten batez besteko diru-kopurua handitu egin da: 2008an ondasun eta zerbitzuen azken kontsumoko gastu osoen % 2,5 ematen zioten horri eta 2013an, berriz, % 3,6. Gorakada horren arrazoia ez da soilik energiaren faktura ordaintzeko batez besteko gastua areagotu dela. Familia bakoitzaren batez besteko gastuak behera egin duelako ere gertatu da hori. Esan behar dugu, halere, energia-gastuaren hazkundera, hein handi batean, krisialdi ekonomikoaren lehen urteetan gertatu zela. Are zehatzago, 2008 eta 2013 urte bitartean familien batez besteko energia-gastuaren hazkundera 2008 eta 2011 urte bitartean gertatutako energia-gastuaren hazkunderari egotzi behar diogu.
- **Krisialdia hasi zenetik etxeko gastuaren kategoriak egokitu egin dira.** Bi partida baino ez dira izan erosketa-saskian pisu erlatiboa areagotu dutenak eta horien artean, energia-horniduren gastua dago, % 20,7ko hazkunderarekin. Zenbait gastu-kategoria murriztu egin dira, baina neurri txikiago batean, hala nola: edari alkoholduen eta tabakoaren erosketa (% -4), etxebizitza alokatzearen edo erostearen ondorioz eta mantentzearen ondorioz sortutako gastuak (% -4,8) eta elikagaien erosketa (% -10,4). Familiek garraioetan (% -33,1) eta aisialdian (% -25,5) egiten duten gastua ere nabarmen murriztu da.

• **Premiazkoa da eraginkortasun energetikoa hobetzeko aurrerapausoak ematen jarraitzea**

- **Gipuzkoako hamar familiatik sei eraikinen eraginkortasun energetikoari buruzko lehen araudia ezarri baino lehenago eraikitako etxebizitzetan bizi dira.** Gipuzkoako familien etxeen batez besteko antzintasuna 40,9 urtekoa da. Gaur egun, Gipuzkoako familien % 60 1979. urtea baino lehenago eraikitako etxeetan bizi da, hau da, eraikinen eraginkortasun energetikoari buruzko lehen araudia onartu baino lehenago eraikitakoetan. Hala, eraikingintzari dagokionez, etxebizitza horien eskakizunak oso lasaiak dira. Kalkuluen arabera, 1979a baino lehenago eraikitako eta eraberritu ez den eraikin bat berotzeko 2007a baino beranduago eraikitako batek baino 2,8 aldiz handiagoa den berokuntza behar du –izan ere, eraikinaren estalkitik, fatxadatik, ateetatik eta leihoetatik beroa galtzen da–.

- **Gipuzkoako familien ia % 10ek uste du etxea berritzeko lanei ekin beharko liokela.** Etxebizitzen Beharren eta Eskariaren Inkestaren arabera, 2013an familia gipuzkoarren % 9,8k –27.500 familiak gutxi gorabehera– etxearen barnealdea edo eraikinean denek erabiltzeko diren guneen berritzearekin lotutako lanen bat egiteko beharra ikusten zuen. Eraberritze-lan ugari egiteke zituzten familien erdiak ia (% 46,6) zioen 4 urte baik;no gehiago zeramala behar horiek asetu ezinik eta % 18,9k soilik uste zuen lan horiei hurrengo urtean ekin ahal izango zela. Datu horietan oinarrituta ezin dugu zehaztu zenbat familia gipuzkoar bizi den eraginkortasun energetiko eskasa duten etxebizitzetan. Hala ere, datuok argi erakusten dute etxebizitza askok eraberritze-lanak behar dituztela eta, beraz, etxebizitza askoren eraginkortasun energetikoa nabarmen hobete litekeela.
- **Energia-kontsumoaren % 40 inguru Gipuzkoako etxebizitza gehienetan dauden berokuntza-sistemek sortzen dituzte.Oro har, esan genezake familiek nahiko modu eraginkorrean erabiltzen dituztela.** Gaur egun, familien energia-kontsumoaren % 40 berokuntza-sistemek sortutakoa dela kalkulatzen dute. Gipuzkoan, Biztanleria eta Etxebizitzen 2011ko Erroldaren azken datuen arabera, familien % 79,4k berokuntza-sistemaren bat du etxean instalatuta, dela banakakoa (% 67,7) edo zentrala (% 11,7). Aitzitik, % 20,6k ez du inolako berokuntza-sistemaren instalaziorik etxean, nahiz eta % 17,6k badu etxea edo gelaren bat berotzeko aukera ematen dien berogailuren bat. Eustatek 2008an eginiko Ingurumenari buruzko azken Inkestaren arabera, beroa erregulatzeko termostatoa duten familia gipuzkoarrek (% 73,3) etxeak batez beste 19,9 gradutan izaten dituzte egunez. Beraz, esan genezake etxe horiek tenperatura aproposa dutela. Aitzitik, Gipuzkoako familien % 3,1ek 23°C edo goragoko tenperatura ezartzen du eta jakin badakigu etxebizitza bateko tenperatura egokia 20°C eta 21°C bitartean kokatzen dela. Kalkuluen arabera, beharrezkoa ez den gradu bakoitzeko kontsumoa % 7 hazten da. Bestalde, GPGBIK ematen dituen 2014ko datuek berokuntza-erabileraren joera-aldaketa bat iradokitzen dute. 2014an etxean berokuntza-sistema duten familien % 86k dio gaez itzali egiten dutela; 2012ko datuen arabera, % 78k bakarrik itzaltzen zuen. Alde horretatik, esan genezake familia gehienek kontsumo-jokabide egokia jarraitzen dutela.
- **Ikusmira zabalgotik begiratuta, pentsa genezake, orobat, gizartea jabetuago dagoela energia aurrezteko premiarekin.** GPGBIren emaitzek erakusten dute kontsumo txikiko bonbillak hamar etxetatik zortzitan daudela eta Gipuzkoako familien erdiak baino gehiagok gailuaren energia-etiketari erreparatu diola etxetresna elektrikoak erostean. Era berean, hamar etxetatik lauk baino gehixeagok aldatu dituzte leihoak energia aurrezteko eta hamar etxetatik hiruk instalatu dituzte ura aurrezteko gailuak. Bestalde, familien % 14k bakarrik du elektrizitatea aurrezteko gailuren bat etxean, adibidez, argiaren intentsitatearen kontrolagailuak edo presentzia-detektagailuak.
- **Ikusi dugu Gipuzkoako familiek ez dituztela ongi ezagutzen etxean energia aurrezteko dauden diru-laguntzak.** Azken urteotan Administrazioek eraikinen eta etxebizitzaren eraginkortasun energetikoa hobetzeko laguntzak eta diru-laguntzak sustatu dituzte. Haatik, familia gipuzkoar askok ez dituzte ongi ezagutzen. Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko 2014ko Inkestaren arabera, familien % 18,1ek ez du sekula haien berri entzun eta ia % 29k dio horiei buruzko ezagutza maila txarra edo oso txarra dela.

• **Energiaren prezioaren hazkundera mantsotu egin da, baina oso garestia da oraindik**

- **Krisialdi ekonomikoaren urterik latzenetan gora egin eta gero, badirudi energiaren prezioaren gorakada moteldu egin dela.** Eurostateko Energiari buruzko Estatistikek emandako datuen arabera, azken bi urteotan etxebizitzetako gas naturalaren eta, batez ere, elektrizitatearen prezioa mantsuago hazten ari da estatu-mailan. Elektrizitateari dagokionez, 2008 eta 2012 bitartean etxeko kontsumitzaileentzako prezioa batez beste % 46,1% igo zen. Beraz, elektrizitatearen prezioaren urtez urteko batez besteko hazkundera % 9,9 izan zen. 2012 eta 2014 urte bitartean, ordea, urtez urteko batez besteko hazkunde-eritimoa % 2,2 izan da. Gas naturalari dagokionez, ikus dezakegu 2012an igoera nabarmena izan zuela –prezioa % 60 igo zen– eta ondoz ondoko urteetan, aldiz, urtez urteko batez besteko igoera konparatiboki askoz txikiagoa izan zela (% 3,4 eta % 7,5 hurrenez hurren). Gipuzkoan etxebizitza-sektoreari dagokion azken energia-kontsumoaren % 81,2 gas naturalaren kontsumotik (% 41,5) eta elektrizitatearen kontsumotik (% 39,7) dator.
- **2014an Espainiako estatua EB-27an elektrizitaterik garestiena zuen laugarren herrialdea zen eta gas naturalaren preziorik garestiena zuen bigarrena.** EB-28ko herrialdeetan etxebizitza-sektoreko prezioak alderatzen baditugu EAParen (erosteko ahalmenaren parekotasuna) arabera, ikusiko dugu, elektrizitateari dagokionez, Espainiako estatua elektrizitaterik garestiena zuen laugarren herrialdea zela 2014an. Gas naturalaren prezioari dagokionez, 2014ko bigarren hiruhilekoaren datuek erakusten dute EB-28ren baitan Portugalen bakarrik dela gas naturala garestiagoa.
- **Energiaren faktura lehendabizikoz merkatu da 2002az geroztik Euskal Herriko etxebizitza-sektorean.** 2006an hasi eta batez ere 2008az geroztik, etxebizitza-sektoreko energiaren faktura etengabe garestiagotu da urtez urte EAEn. Hargatik, 2013ko datuek erakusten dute, 2002az geroztik lehendabiziko urtez, energiaren fakturaren gastu osoa etxebizitza-sektorean merkatu egin dela (% 4,9). Hori, hein handi batean, oro har kontsumoa gutxitu izanaren ondorioz gertatu da eta, neurri txikiago batean, urtez urte asko igo ostean, prezioak moteltearen ondorioz.
- **Gipuzkoako etxebizitza-sektorean gero eta familia gehiagok erabiltzen dituzte energia-iturri berriztagarriak...** Energia-iturri berriztagarrien kontsumoa txikia da oraindik –Gipuzkoan etxebizitza-sektorearen azken kontsumoaren % 5,1 bakarrik da eta % 6,6 sektore guztiak kontuan hartzen baditugu–. Dena dela, etxebizitza-sektorean 2012ano baino % 5,3 gehiago erabiltzen dira eta 2010ean baino % 20,5 gehiago. Energia-iturri berriztagarriak sustatzea hainbat onura dakartza, besteak beste: kanpo-hornidurekiko energia-mendekotasuna murrizten edo gutxi dibertsifikatutako horniduraren arriskua gutxitzen laguntzen dute; baina gainera, garapen teknologikorako eta enplegua sortzeko sustatzaile dira. Ikerlan batzuen arabera, energia sortzeko zenbat eta iturri berriztagarri gehiago erabili, are eta gutxiago ordaindu beharko du azken kontsumitzaileak; ta zenbat eta barneratuago energia berriztagarriak, are eta merkeago ordaindu beharreko prezioa.
- **...eta aldi berean askok uste du energia berriztagarriei lehentasuna eman beharko geniekela etorkizuneko energia-premiak asetu ahal izateko.** Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak 2013an egindako Ingurumena eta Energiari buruzko inkestak erakusten digu, askoren iritziz, premiazkoa dela, besteak beste, energia-iturri berriztagarriei lehentasuna ematea. Hala, datuek iradokitzen dutenez, Gipuzkoako gizartearen % 77k gutxi gorabehera uste du energia-iturri berriztagarriei lehentasuna eman beharko geniekela eta, bereziki, haize-energiari, eguzki-energiari eta energia hidraulikoari (%70).

Pobrezia energetikoa asko hedatu den terminoa da eta ez da jada berria. Ondorioz, ezinbestekoa da kontzeptua berriro ere sakon aztertzea.

- Ikerlan honetan pobrezia energetikoa etxeko premiak asetzeko nahikoa zerbitzu energetiko ordaintzeko ahalmena ez duten familiek bizi duten egoera da; edota diru-sarrera guztiaren zati handiegia etxeko energia-gastuari aurre egiteko erabiltzen duten familien egoera.
- Jatorrian, pobrezia energetikoa familiek etxean temperatura egokia izateko ezintasuna definitzen zuen. Gaur egun, ordea, definizioa ez da berotasuna mantentzera soilik mugatzen. Berokuntza-sistemez gain, etxebizitzaren esparruko gainerako energia-zerbitzuak ere barne hartzen ditu, hala nola, argia, etxeko ur beroa, aire girotua, hozte sistemak eta sukaldea eta gainerako etxetresna elektrikoak. Telefonía- edo Internet-zerbitzuak eta ibilgailuetarako erregaiak ez dira oraingoz kontuan hartzen, ezta etxetik kanpo erabiltzeko beste ezein energia-kontsumo ere.
- Uste dugu ikerlan honen baitan komeni dela ohartaraztea pobrezia energetikoaren fenomenoak ezin dela gure gizartean sortzen diren pobrezia eta gizarte-bazterketaren prozesu orokorretatik at ulertu. Hain zuzen, pobrezia aztertzen duten erakunde eta pertsona aditu asko ez dira pobrezia ikuspegi partzial batetik begiratzearen alde azaltzen –pobrezia energetikoa, haurren pobrezia, habitataren pobrezia, etab.-. Izan ere, ikuspegi partzial horiek pobrezia mota horien benetako sorburua zein den ezkututzen laguntzen dutela uste dute, alegia, pobrezia zentzurik zabalenean.
- Hala ere, kritika horiek bere izateko arrazoia badutela uste badugu ere, iruditzen zaigu pobrezia energetikoa, haurren pobrezia bezalaxe, fenomeno bereizitatzat aztertzeko
- arrazoiak ere badirela. Alde batetik, lantzen duen gizarte-errealitatea aztertzeko eta haren diagnostikoa egiteko beharrezkoa da. Bestetik, arazoiak heltzen dioten berariazko politikak antolatzeko ere beharrezkoa da. Izan ere, kontuan izan behar dugu pobrezia energetikoa bizi duten pertsona guztiak ez direla pobreak ikuspuntu ekonomikotik; eta halaber, diruz pobreak diren pertsona guztiak ez dutela pobrezia energetikoa haien haragitan bizi. Beraz, bistan da pobrezia alderdi horietako bakoitzak modu batera eragiten diola biztanle-talde bakoitzari (prebalentzia-mailak eta ondorioak oso bestelakoak dira). Gainera, eta bereziki, kontuan izan behar dugu diru-pobrezia eta pobrezia energetikoaren kausak ez direla beti berberak eta, hortaz, pobrezia desagerrarazteko edo prebenitzeko politikak ez dutela zertan berdinak izan. Hala, pobrezia energetikoaren kausa batzuei –energiaren prezioa, kontsumo-ohiturak, etxebizitzetako eraginkortasun energetikoa– ezin zaie pobrezia aurkako ohiko politikekin aurre egin. Kausa horiei berariaz heldu behar zaie: hirigintza zein ingurumenaren politiketan eta politika energetikoetan hainbat irizpide sartu behar dira.
- Alde horretatik, pobrezia energetikoaren kontzeptua balio handikoa dela iruditzen zaigu, pobrezia bezalako egitura-arazo multidimentsionala energiaren sektorearen ikuspegitik aztertzeko aukera ematen duelako. Moneta-pobrezia aztertzeak, hau da, haren kausak eta irtenbideak aztertzeak, birbanaketa-politiken, gutxieneko diru-sarrerak bermatzeko sistemen edo lan-merkatuaren baldintzen gaiei heltzeko aukera ematen du. Era berean, pobrezia dimentsio bat aztertzeak, kasu honetan pobrezia energetikoarena, aukera ematen du (besteak beste) etxebizitza-parkeen eraginkortasun energetikoaren egoera edo energiaren prezioa finkatzeko mekanismoak zein diren hausnartzeko edo, ikuspegi zabalagotik, egungo energia-eredua biraztertzeko.

- Horregatik guztiagatik, pobrezia orokorraren eta pobrezia energetikoaren arteko lotura estua alde batera utzita, pobrezia energetikoak oso egoera zehatza ukitzen duela iruditzen zaigu –eta gainera, kalte handiak sor ditzake ez soilik familien osasunean, bizi-kalitatean eta ongizatean, baita ingurumenean eta eraikinen baldintza-egoeretan ere-. Beraz, arazoa zehazteko eta hari irtenbideak bilatu ahal izateko, pobrezia energetikoaren kontzeptua ondo zehaztu behar dela uste dugu.

Pobrezia energetikoa neurtzeko erabiltzen diren bi ikuspegiak aplikatu ostean –etxeko energia-gastuetan oinarritutako ikuspegia eta familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegia–, pobrezia energetikoa Gipuzkoako familia askotan bizi dutela esan dezakegu: familia gipuzkoar guztien % 12,3k "neurritz kanpoko" energia-gastua du eta % 8,5ek dio ez duela hilabete hotzetan etxea behar bezain bero mantentzeko ordain-ahalmenik

- Ikerlan honek gure lurraldean pobrezia energetikoak duen eragina aztertu du eta horretarako neurketan erabili ohi diren bi ikuspegi ezagunenak erabili ditugu: etxeko energia-gastuetan oinarritutako ikuspegia eta familien pertzepzioetan eta adierazpenetan oinarritutako ikuspegia.
- **Familiaren energia-gastuetan oinarritutako ikuspegia** honako premisa honetatik abiatzen da: familia batek pobrezia energetikoa bizi du etxebizitzako energia-premiei aurre egiteko "neurritz kanpoko" ahalegin ekonomikoa egin behar duenean. Ikuspegi hau, beraz, familiek energia-kontsumorako premietan izandako gastuaren eta diru-sarrera garbien arteko erlazioan oinarritzen da. Brenda Boardmanek proposatutakoaren bidetik, adierazlearen kalkulua egiteko, familiaren diru-sarrera guztian energia-gastuak duen portzentaia medianoaren bikoitza hartu dugu atalasetzat (kasu honetan, % 8,5).
  - Gipuzkoan adierazle hori aplikatzearen emaitzek erakusten dute familien % 12,3ren kasuan –hau da, biztanleria osoaren ia %10–, energia-gastuak diru-sarreraren % 8,5 baino handiagoak direla.
  - Horrekin lotutako beste datu batzuen arabera, familia gipuzkoarren batez besteko energia-gastua 1.238 eurokoa da urtean eta, batez beste, Gipuzkoako familiek diru-sarrera garbi guztien % 5,1 gorde behar izaten dute elektrizitatearen, gas naturalaren eta beste erregai batzuen fakturak ordaintzeko.
  - 2012 eta 2014 bitartean, batez besteko energia-gastua % 4,8ra jaitsi da. Hala ere, diru-sarrera osoaren % 8,5 baino gehiago energia-gastuak ordaintzeko erabiltzen duten familien proportzioak ez du apenak aldaketarik izan (% 12,5 2012an).
- **Familiaren pertzepzioetan oinarritutako ikuspegiak** pobrezia energetikoa neurtzeko familiek egiten dituzten hainbat adierazpenen adierazleetan oinarritzen da. Adierazle horien helburua arazoaren ezaugarriarik edo ondorioarik deigarrienak islatzea da. Hona hemen gehien erabiltzen diren hiru adierazleak: neguan etxea bero mantentzeko ordain-ahalmenik eza, energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ezin izana eta etxebizitzan hezetetasunak, itoginak eta beste zenbait kalte izatea.
  - 2014an, Gipuzkoan lortutako emaitzen arabera, 24.300 familia inguruk (guztien % 8,5ek) adierazi dute ez dutela hilabete hotzetan etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik. Halaber, 8.600 familia inguruk (% 3k) esan du azken urtebetean

energiaren fakturaren bat ezin izan duela garaiz ordaindu ahal. Horrez gain, Gipuzkoako 36.700 familiak (familia guztien % 12,9k) dio etxebizitzak hezetasunek edo itoginek eragindako kalteak dituela hormetan, zoruan edo sapaian.

- 2012 eta 2014 bitartean, etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez duten familien proportzioa apur bat handitu da (% 7,4 2012an eta % 8,5 2014an). Hazi egin da, orobat, hezetasun-arazoak dituztela dioten familien proportzioa (2012ko % 9,2tik 2014ko %12,9ra). Energiaren fakturak garaiz ordaintzeko arazoak dituztela dioten familien proportzioa, ordea, gutxitu egin da (2012ko %4,1etik 2014ko %3ra)
- Hiru aldagai horiek adierazle konposatu batean orotara bilduta, Gipuzkoako pertsonentzako adierazle konposatu honek ematen duen balioa (16,7) EB-28ko herrialdeek orotara lortzen duten balioa (23,7) eta Espainiako estatukoa (20,5) baino txikiagoa dela ikus daiteke eta Frantziakoaren (16,5), Estoniakoaren (16,9) eta Belgikakoaren (17,4) balioaren oso antzekoa.
- Pobrezia energetikoarekin modu ez hain zuzenean lotutako beste datuek agerian uzten dute, Gipuzkoako familien % 23,2k, adierazitakoaren arabera, etxeko energia-gastuak murriztu behar izan dituztela arazo-ekonomikoak zirela-eta. Gainera, familien % 26 inguruk ez du berokuntza-sistematik etxean edo, izanagatik ere, ez du pizten edo 19°C baino tenperatura baxuagoan jartzen du.

Bi ikuspegiak elkarren ondoan jarrita, 2014an pobrezia energetikoak Gipuzkoan hamar familiatik biri eragiten diola esan dezakegu.

- Metodologikoki, familia batek pobrezia energetikoa bizi duela esango dugu gutxienez ere ondorengo hiru baldintzetrako bat betetzen badu: familiaren energia-gastua neurritz kanpokoa da diru-sarrerak kontuan hartuta (% 8,5 baino altuagoa); hilabete hotzetan familiak dio ez duela etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik; edota ezin izan du garaiz ordaindu, arazo ekonomikoak direla-eta, elektrizitatearekin edo gasarekin lotutako fakturaren bat. Definizio horren arabera, 2014an familia gipuzkoarren % 19,2 inguruk, modu batera edo bestera, pobrezia energetikoa bizi dutela esan dezakegu.
- Pobrezia energetikoa bizi duten familien ezaugarri soziodemografiko nagusiak deskribatuko ditugu jarraian:
  - **Pobrezia energetikoa bizi dutela identifikatutako familia guztien % 56,3 pobeak dira: pobrezia larria bizi duten hamar familiatik 9k pairatzen dute arazoa eta pobrezia erlatiboa bizi duten hamar familiatik 7k.** Diru-pobrezia eta pobrezia energetikoaren arteko erlazioa oso argia da. Gipuzkoako familia guztiak kontuan hartzen baditugu, % 15,6 bakarrik da pobeak –haien diru-sarrerak diru-sarreraren medianaren % 60 baino txikiagoak direlako–. Pobrezia energetikoa duten familiak kontuan hartuta, aldiz, familien %56,3 da pobeak.
  - **pobrezia energetikoa bizi duten hamar familiatik 4 baino apur bat gehiago ezin ditugu pobretzat jo haien diru-sarreei erreparatuta. Dena dela, zenbat eta altuagoak familien diru-sarrerak, are eta txikiagoa pobrezia energetikoren eragina.** Diru-sarreei erreparatuta pobeak diren familien % 20a hartuta, pobrezia energetikoaren eragina % 62,4koa da tarte horretan. Diru-sarreraren arabera 2. kintilean sartzen diren familien artean,

proportzioa % 19,3ra jaisten da eta, laugarren eta bosgarren kintilean sartzen diren diru-sarrerak dituzten familien artean, berriz, proportzioa % 2 baino ez da. Bide beretik, etxebizitzaren baitako lan-intentsitateak gora egin ahala, pobrezia energetikoaren eragina txikitu egiten dela ikusi dugu.

- **Pobrezia energetikoa bizi duten familien erdiak emakume bat du etxebizitzako bizikide nagusi eta hamar familiatik 4k 65 urteko edo gehiagoko pertsona bat.** Emakume bat buru duten familien artean, pobrezia energetikoaren eragina (%32,4) gizonezko bat buru duten familietan aurkitzen dena baino 2,4 aldiz handiagoa da. Eragina nabarmenagoa da, gainera, bizikide nagusia adineko pertsona bat denean (% 23) eta tasa % 38ra iristen da bi kategoriak aldi berean ematen direnean (emakumea eta 65 urtetik gorakoa).
- **Europar Batasunetik kanpoko herrialderen batean jaiotako pertsona bat buru duten familien % 46l pobrezia energetikoa bizi dute. Proportzio hori % 16ra jaisten da, ordea, bizikideak Euskal Herrian jaiotakoak badira.** Familiako bizikide nagusiaren jaioterriak eta pobrezia energetikoaren eraginak duten erlazioa estatistikoki adierazgarria da, pobrezia orokorraren eraginarekin duenaren oso antzekoa. Bizikide nagusia Euskal Herrian jaiotakoa den familiekin alderatuta, Estatu espainoletik kanpo edo Europar Batasunean jaiotako bizikideak dituzten familiekin eta, batez ere, Europar Batasunetik kanpo jaiotakoak dituztenek arrisku handiagoa dute arazoa pairatzeko eta desberdintasun hori estatistikoki adierazgarria da.
- **Pobrezia energetikoak nabarmenago eragiten die pertsona bakarreko familiei eta familia gurasobakarrei.** Familien osakerari erreparatuta, 2014ko datuek agerian uzten dute pobrezia energetikoa nabarmenen bizi duten familiak gurasobakarrak (% 26,6) eta, bereziki, pertsona bakarrekoak (% 43,3) direla.
- **Orobat, pobrezia energetikoaren eragina handiagoa da kolektiborik ahulenekoak diren bizikideak dituzten familietan, hala nola, 80 urteko bizikideak edo zaharragoak edota gaixoak dituzten familietan.** Bizikideen artean gaixoren bat duten familien % 28,6k eta adineko pertsona zaharren bat duten % 26,1ek pobrezia energetikoa pairatzen du.
- **Pobrezia energetikoaren eragina nabarmenagoa da, etxebizitzako bizilagun-kopuruak behera egin ahala.** Beste oinarritzko gastu batzuen zenbatekoak, jakien edo jantzien gastuenak esaterako, erlazio zuzena izan ohi du familia osatzen duten bizilagun-kopuruarekin. Horiek ez bezala, ordea, energia-gastuen zenbatekoa zurrunagoa izan ohi da. Faktore horri pertsona bakarra bizi den etxebizitza gehienetan adineko pertsonak eta emakumeak bizi direla gehitzen badiogu, horrek azaltzen du zergatik bizi den pobrezia energetikoan pertsona bakarra bizi den familien herena baino gehiago.
- **Ñabardurak ñabardura, zenbat eta handiagoa azalera erabilgarria, are eta txikiagoa pobeziaren eragina.** Etxebizitza txikietan bizi diren familietan pobrezia energetikoaren eragina handiagoa da, etxebizitza handiagoa duten familiekin alderatuta. Hala ere, horretan zerikusirik badute, seguraski, beste faktore batzuk, hala nola, etxebizitza txikietan diru-sarrera apalak dituzten familiak bizi ohi direla (70 m²tik beherako etxebizitzetan bizi diren familien diru-sarrera mediano baliokidea 120 metro koadro edo gehiagoko etxebizitzetan bizi direnena baino % 30 txikiagoa da).
- **Pobrezia energetikoaren eragina zertxobait handiagoa da 1979. urtea baino lehen eraikitako etxebizitzetan bizi diren familietan.** Pobrezia energetikoaren eragina % 15 da

1979tik aurrera eraikitako familia-etxebizitzetan eta ia % 22 1979 baino lehen eraikitakoetan.

- **Pobrezia energetikoak gogorrago zigortzen ditu berokuntza-sistematik ez duten etxebizitzak –dela berokuntza zentrala edo dela banakako galdara baten bidezkoa– edo gas naturalaren instalaziorik ez dutenak.** Gas naturalaren instalaziorik ez duten familiek (% 25,1) eta, batez ere, berokuntza-sistematik ez dutenek (% 34,8) batezbestekoa baino askoz nabarmenago bizi dute pobrezia energetikoa.
  - **Pobrezia energetikoak alokairuan bizi diren familien %35,5i eragiten dio eta etxebizitza jabetzan duten familien %15,9ri.** Pobrezia energetikoa bizi duten familia guztien %30ek baino gehiago alokairuan bizi da. Gipuzkoako familia guztiak kontuan hartuta, alokairuan bizi direnen proportzioa asko murrizten da. Halako familietan pobrezia erlatiboa agerikoagoa delako eta alokairuan dauden etxebizitzaren egoera kaskarragoa izan ohi delako gerta daiteke hori.
  - **Beste etxebizitza-mota batzuekin alderatuta, pisuetan eta apartamentuetan maizago ematen da pobrezia energetikoa.** Elkarren arteko aldeak oso nabarmenak ez badira ere, etxebizitza-motak eta pobrezia energetikoak adierazgarria den erlazioa dute. Pisuetan bizi diren familiekin alderatuta (% 19,7), pobrezia energetikoaren eragina txikiagoa da familia bakarreko etxebizitzetan (% 13,2).
- Bilakaerari dagokionez, emaitzek ez dute aldaketa nabarmenik agertzen 2012 eta 2014 urte bitartean. Etxeko gastuetan oinarritutako adierazlea egonkortu egin dela esan dezakegu. Izan ere, denbora-tarte horretan apenas aldatu da eta % 12 inguru izaten jarraitu du. Ikuspegi subjektiboarekin lotutako adierazleei dagokienez, elkarren arteko berregokitzapena ematen ari da: gehixeago dira etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ordain-ahalmenik ez dutela iruditzen zaien familiak baina gutxiago, ordea, energiaren fakturaren bat garaiz ordaindu ez dutela diotenak. Ondorioz, hiru adierazleak orotara hartuta, gutxienez ere neurtutako baldintzaren bat betetzen duten Gipuzkoako familien kopurua orain dela bi urtekoaren oso antzekoa da.

5. ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Abay Analistas Económicos y Sociales para Greenpeace (2014). *El impacto de las energías renovables en la economía con el horizonte 2030*. Madrid: Greenpace España.
<http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/2014/Report/cambio-climatico/Informe%20ER%20Economi%CC%81a.pdf>
- Abay Analistas Económicos y Sociales para Greenpeace (2014) *El impacto de las energías renovables en los hogares*. Madrid: Greenpeace España.
<http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/2014/Report/cambio-climatico/Informe%20ER%20Hogares.pdf>
- Boardman B. (1991) *Fuel Poverty: From Cold Homes to Affordable Warmth*. London: Belhaven Press.
- Boardman, B. (2014) *Definitions and dimensions of fuel poverty in Europe*. Focus – Ljubljana 24.04.14.
http://www.focus.si/files/razno/Boardman_Definitions_and_dimensions_of_fuel_poverty_in_Europe.pdf
- Clinch, J. P. and Healy, J. D. (1999) *Housing standards and excess winter mortality in Ireland*. Environmental Studies Research Series (ESRS). Working paper 99/02. Dublin: Department of Environmental Studies. University College.
- Department of Energy & Climate Change (2014) *Annual Fuel Poverty Statistics Report, 2014*. Londres: Department of Energy & Climate Change.
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/319280/Fuel_Poverty_Report_Final.pdf
- Departamento de Planificación y Estudios (2011) *Proyecto SECH-SPAHOUSEC. Análisis del consumo energético del sector residencial en España. Informe Final*. Madrid: Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía.
http://www.idae.es/uploads/documentos/documentos_Informe_SPAHOUSEC_ACC_f68291a3.pdf
- Energiaren Euskal Erakundea (2007) *Energía Etxean*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritz-Gobierno Vasco.
<http://www.eve.es/CMSPages/GetFile.aspx?guid=2dd7f3c0-0669-415f-a591-c46c73e3bcbb>
- Energiaren Euskal Erakundea (2013) *Euskadiko etxeko sektorearen energia-gakoak*. Bilbao: Energiaren Euskal Erakundea .
<http://www.eve.es/CMSPages/GetFile.aspx?guid=c2ee64c3-055a-4207-b24f-42e46f723c48>
- Energiaren Euskal Erakundea (2014) *Euskadi Energia. Datos energéticos = Energía datuak*. Bilbao: Energiaren Euskal Erakundea .
<http://www.eve.es/CMSPages/GetFile.aspx?guid=bfd24854-318f-499b-9080-87330afa6412>
- Eurostat (2013). *European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)*. Bruselas: Eurostat.
- Eurostat (2014) *Energy statistics*. Bruselas: Eurostat.
- Eustat (2008). *Ingurumenari eta familiei buruzko inkesta*. Vitoria-Gasteiz: Eustat.
- Eustat (2013) *Familia gastuaren estatistika (FGE)*. Vitoria-Gasteiz: Eustat.
- Eustat (2013) *Etxebizitzari Buruzko Udal*. Vitoria-Gasteiz: Eustat.
- Prospekzio Soziologikoen Kabinetea (2013) *Ingurumena eta energía = Medio ambiente y energía*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritz-Gobierno Vasco.
https://www.euskadi.eus/contenidos/informe_estudio/o_13tef3_medioambiente/es_13tef3_adjuntos/13tef3.pdf
- García Ochoa, R. (2014) *Pobreza energética en América Latina*. Santiago de Chile: Comisión Económica para América Latina y el Caribe, Naciones Unidas.
<http://www10.iadb.org/intal/intalcdi/PE/2014/14128.pdf>

- GfK EU3C (2012) *Monitoring consumer markets in the European Union. Final report – specific contract 2011 86 09*. Bruselas: European Commission.
http://ec.europa.eu/consumers/archive/consumer_research/editions/docs/monitoring_consumer_markets_eu_2012_en.pdf
- Healy, J. D. y Clinch, J.P. (2002) *Fuel poverty in Europe: A cross-country analysis using a new composite measure*. Environmental Studies Research Series. Dublin: University College.
<http://www.ucd.ie/gpep/research/archivedworkingpapers/2002/02-04.pdf>
- Hills, J. (2012) “Getting the measure of fuel poverty”, Case Report, nº 72. Londres: Centre for Analysis of Social Exclusion.
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/48297/4662-getting-measure-fuel-pov-final-hills-rpt.pdf
- INE (2013). *Encuesta de Condiciones de Vida (ECV)*. Madrid: Instituto Nacional de Estadística.
- Jiménez Meneses, L. y López, J.L. (2014) *La pobreza energética en España, análisis de tendencias. Informe 2014*. Madrid: FOESSA.
http://www.foessa2014.es/congreso/uploaded/pdf/07112014054447_3901.pdf
- MAS Consulting Group (2014) *La pobreza energética: análisis y soluciones*. Serie: MAS Consulting Trends n. 2, Madrid: MAS Consulting Group.
http://www.masconsulting.es/wp-content/uploads/2014/10/PobrezaEnergetica_MCT2.pdf
- Etxebizitzako Behatokia (2014) *Etxebizitzaren Beharra eta Eskaria 2013*. Vitoria-Gasteiz: Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila, Eusko Jaurlaritza.
http://www.garraioak.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informe_estudio/ovv_personas_endv2013/es_ovv_info_adjuntos/necesidades_vivienda2013.pdf
- Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren Estatistikarako Organo Berezia (2014) *Encuesta de necesidades sociales 2014 módulo EPDS-pobreza. Comunidad Autónoma de Euskadi. Principales resultados = Behar sozialei buruzko inkesta 2014 PGDI pobrezia-modulua. Euskal Autonomia Erkidegoa. Emaizta nagusiak*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza-Gobierno Vasco.
http://www.gizartelan.ejgv.euskadi.net/r45-docestat/eu/contenidos/informe_estudio/informe_epds_2014/eu_epds2012/epds_2012.html
- Sánchez de Tembleque, L.J. (2014) *Introducción al mercado eléctrico*. Bilbo: Energiaren Euskal Erakundea.
<http://www.eve.es/CMSPages/GetFile.aspx?guid=3621fae5-ccb-4810-8599-76bf68a50515>
- Secretaría de Estado de Energía (2014) *La energía en España 2013*. Madrid: Ministerio de Industria, Energía y Turismo.
http://www.minetur.gob.es/energia/balances/Balances/LibrosEnergia/Energia_en_espana_2013.pdf
- SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2013) *La pobreza energética en Gipuzkoa = Pobrezia energetikoa Gipuzkoan*. Donostia: Ingurumeneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua.
<http://www.behagi.eus/files/informes/pobrezia-energetikoa-ikerketa.pdf>
- Thomson, H. y Snell, C. (2013) “Quantifying the prevalence of fuel poverty across the European Union”. *Energy Policy*, nº 52, p. 563-572.
- Tirado Herrero, S., Jiménez Meneses, L., López Fernández, J.L., Martín García, J. (2014) *Pobreza energética en España. Análisis de tendencias*. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales.
<http://unaf.org/wp-content/uploads/2014/05/estudio-de-pobreza-energetica-en-espana-2014.pdf>
- Tirado Herrero, S. (dir.) (2012) *Pobreza Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas*. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales

1. ERANSKINA

GIPUZKOA LURRALDE HISTORIKOKO POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO INKESTA 2014

GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOAREN POBRETIA ETA GIZARTE-BAZTERKETARI

BURUZKO 2014 INKESTA

Gipuzkoako Foru Aldundia

Gizarte Politikako Departamentua
Departamento de Política Social

Etxebizitza berria

0

Panela:
Etxebizitza osoa

1

Panela:
Aldatu den etxebizitza

2

Panela:
desagertutako
etxebizitza

3

Panela: ordezko
etxebizitza

4

IDEV	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
KODEA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
UNITATE INDEPENDENTEA	<input type="text"/>						
GALDESORTA-ZK.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ESKUALDEA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
UDALERRIA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
BARRUTIA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
SEKZIOA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

ETXEBIZITZA MOTA

Banakako etxebizitza independentea (txaleta, landetxea)	1
Banakako etxebizitza independentea (baserrria)	2
Banakako etxebizitza atxikia edo bikoitza	3
Etxebizitza edo apartamentua <10 etxebizitzetako eraikinean	4
Etxebizitza edo apartamentua 10 edo etxebizitza gehiagoko eraikinean	5
Bestelako erabilera batzuetarako eraikin bateko etxebizitza (eskola, bulegoa, lantegia, etab.)	6
Etxebizitza izateko egokitutako behealde edo merkataritza-lokala	7
Infraetxea (txabola, etxabe, aurrefabrikatu edo antzekoa)	8
Oharrak:	

H1	H2	H3
ETXEBIZITZA MOTA	ETXEBIZITZAN BIZI DIREN PERTSONEN KOPURUA (denboraldi batean bertan bizi ez direnak barne)	INKESTA EGITEKO ERABILITAKO ERREFERENTZIA NUKLEOAREN TAMAINA (Erreferentziako pertsona eta egun bere taldetzat edo bizikidetzat-unitatetzat hartzen duen horretako kideak hartzen dira barnean, haiekin duen familia-harremana kontuan izan gabe)
Pertsona bakarrekoa..... 1 Pertsona anitzekoa, familiaz bestekoa..... 2 ..... Familia, nukleorik gabe..... 3 Nukleo bakarreko familia..... 4 Familiarra (nukleo anitza)..... 5	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2012KO ETXEBIZITZAKO PERTSONAK				INZIDENTZIAK	2014KO ETXEBIZITZAKO PERTSONAK			
Hurren kera-zk.	Sexua (G - E)	Adina	Erreferentziako pertsonarekin harremana	1. Alta; 2. Baja; 3. Berean dirau	Hurren kera-zk.	Sexua (G - E)	Adina	Erreferentziako pertsonarekin harremana
1			Erreferentziako pertsona		☐			
2					☐			
3					☐			
4					☐			
5					☐			
6					☐			
Oharrak:								

KONTROL-DATUAK

ELKARRIZKETATZAILEAREN KODEA

ELKARRIZKETAREN DATA ETA IRAUPENA

EGUNA

URTEA **2014**

HILABETEA

IRAUPENA

A. ETXEBIZITZA ETA BERTAN BIZI DIREN PERTSONEN EZAUGARRI DEMOGRAFIKOAK

Ondoren datu batzuk eskatzen zaizkizu etxeaz eta bertan zurekin bizi den pertsona bakoitzaz

Pertsonaren nortasuna:	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
Familiaren hurrenkera-zk.	☐	☐	☐	☐	☐
P1. Familia-talde mota					
1. Ez da familia-taldea. Pasa P4 galderara	1	1	1	1	1
2. Seme-alabarik gabeko senar-emazteak/bikotea	2	2	2	2	2
3. Seme-alabadun senar-emazteak/bikotea	3	3	3	3	3
4. Seme-alabadun aita/ama	4	4	4	4	4
5. Bestelako familia-talde bat	5	5	5	5	5
P2. Partaide den familia-taldea (hurrenkera-zk.)	_	_	_	_	_
P3. Erreferentziako pertsona (bat baino gehiago, familia-talde bat baino gehiago direnean soilik)					
Bai	1	1	1	1	1
Ez	2	2	2	2	2
P4. Erreferentziako pertsona (Bakar bat izan daiteke soilik)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P5. Pertsona informatzailea (Erreferentziako pertsona eta/edo bere bikotea)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P6. Erreferentziako pertsonarekin harremana					
1. Erreferentziako pertsona	1	1	1	1	1
2. Senar-emazte edo bikotea	2	2	2	2	2
3. Seme-alaba, seme-alabaordeak	3	3	3	3	3
4. Suhi, erraina.	4	4	4	4	4
5. Aita, ama, aita-amaginarrebak	5	5	5	5	5
6. Anai-arreba, koinata	6	6	6	6	6
7. Biloba	7	7	7	7	7
8. Beste ahaide bat	8	8	8	8	8
9. Zerbitzaria	9	9	9	9	9
10. Ahaidea ez den pertsona	10	10	10	10	10
P7. Sexua					
1. Gizona	1	1	1	1	1
2. Emakumea	2	2	2	2	2
P8. Legezko egoera zibila					
1. Ezkongabea	1	1	1	1	1
2. Ezkondua	2	2	2	2	2
3. Alarguna	3	3	3	3	3
4. Dibortziatua, banandua	4	4	4	4	4
P9. Inkesta hau betetzeko garaiko adina	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _
P10. Jaiotza hilabetea (Kodetu 1 eta 12 tartean)	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _
P11. Jaiotza urtea (Urte osoa 4 digitukoa)	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
P12. Jaiolekua (Estatuan jaiotakoa bada, galdetu zein probintzian; atzerrian jaiotakoa bada, galdetu herrialdeaz)					
1. Estatuan bada, zein Probintzia edo Lurralde Historikoan? - Kodea(A kodeak)	_____v _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _
2. Estatutik kanpo bada, zein herrialdetan? - Kodea(B kodeak)	_____v _ _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _	_____v _ _ _
(Soilik galdetu P12 = "2"bada; galdera honetan "1" jarri P12 ari 1 erantzunez gero)					
P13. Herritartasuna (Aukera bakar bat markatu)					
1. Espainiarra	1	1	1	1	1
2. Espainiarra eta beste bat - Beste herrialde bat (Espainiaz gain). Kodea(B kodeak)	2v _ _ _	2v _ _ _	2v _ _ _	2v _ _ _	2v _ _ _
3. Atzeritarra - Herrialde. Kodea(B kodeak)	3v _ _ _	3v _ _ _	3v _ _ _	3v _ _ _	3v _ _ _
4. Bestelako egoera batzuek (babes-eskatzaileak, errefuxiatuak, etab.)	4	4	4	4	4
P15. Erroldatzearen egoera (irakurri aukerak)					
1. Erroldatua Gipuzkoan	1	1	1	1	1
2. Erroldatua Araba edo Bizkaian	2	2	2	2	2
3. Erroldatua Espainiako beste lekuren batean	3→P17	3→P17	3→P17	3→P17	3→P17
4. Erroldatu gabea	4→P17	4→P17	4→P17	4→P17	4→P17

(Soilik **P15** = 1 edo 2 erantzunez gero)

P16. EAEn erroldatuta bizi izandako aroa (Soilik 12 edo hilabete gutxiago badira, jarri hilabeteen zenbatekoa)

--	--	--	--	--

1. Betidanik (jaiotzaz)	1	1	1	1	1
2. Ez beti	2 _↘	2 _↘	2 _↘	2 _↘	2 _↘
↘Zenbat urte dira?	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _
↘Urtebete baino gutxiago bada, jarri zenbat hilabete	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _

B. HEZKUNTZA-MAILA, IKASKETAK, AMA-HIZKUNTZA ETA HIZKUNTZA-IKASKETAK

Ondoren datu batzuk eskatzen zaizkizu etxeko hezkuntza eta ikasketa-mailaz

Pertsonaren nortasuna:	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
Familiaren hurrenkera-zk.	☐	☐	☐	☐	☐
Lehenik, galdetuko zaizu etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago edota aurten 16 urte betetzen dituzten pertsonen inguruan.					
P17. Zein da lortutako ikasketa-mailarik altuena?					
0. Ez da egokia, 16 urte baino gutxiago ditu, eta ez du adin hori beteko aurtengoan	0	0	0	0	0
1. Ez daki irakurtzen ez idazten	1	1	1	1	1
2. Badaki irakurtzen eta idazten, baina 5 baino urte gutxiagoan joan zen eskolara	2	2	2	2	2
3. Eskolara joan zen 5 edo urte gehiagoan, baina ez zuen OHO, DBH, Lehen-mailako ikasketa-titulua edo lehen-mailako ikasketen agiria lortu	3	3	3	3	3
4. Lehenengo zikloko Bigarren hezkuntza: 11 edo 12 eta 14 urteen tartean jasotako prestakuntza, aurreko sisteman, eta 16 urte arte egungo sisteman. DBH, OHO, Lehen-mailako ikasketa titulua edo lehen-mailako ikasketen agiria	4	4	4	4	4
5. Batxilergo ikasketak: Batxilergoa (LOE/LOGSE), BBB (UBI izan edo ez), Goi Batxilergoa (unibertsitate aurreko ikasturtea izan edo ez)	5	5	5	5	5
6. Erdi-mailako Langintza Ikasketa edo haren baliokidea	6	6	6	6	6
7. Goi-mailako Langintza Ikasketa edo haren baliokidea	7	7	7	7	7
8. 1. zikloko unibertsitate-ikasketak	8	8	8	8	8
9. 2. zikloko unibertsitate-ikasketak edo haien baliokidea	9	9	9	9	9
10. Doktoregoa edo haren baliokidea	10	10	10	10	10
Ondoren datu batzuek eskatzen zaizkizu etxeko adina kontuan hartu gabe					
P18. Ikasketa moduren bat betetzen ari al zarete zu edo etxeko pertsonaren bat 2014/2015 ikasturtean? (Edonolako prestakuntza eta ikasketak hartzen dira kontuan (haurtzaindegia, irakaskuntza arautua edo arautu gabea, helduen hezkuntza, etab.)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P21	2→P21	2→P21	2→P21	2→P21
P19. Zein ikasketa edo prestakuntza egiten ari zara 2014/2015 ikasturtean? (Erantzun anizkuna)					
1. Haurtzaindegia (2 urte arte)	1	1	1	1	1
2. Haur Hezkuntza (2 eta 5 urte tartean)	2	2	2	2	2
3. Lehen Hezkuntza	3	3	3	3	3
4. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza (DBH)	4	4	4	4	4
5. Lanbide Hastapeneko Kualifikazio Programa	5	5	5	5	5
6. Batxilergoa	6	6	6	6	6
7. Erdi-mailako LH	7	7	7	7	7
8. Goi-mailako LH	8	8	8	8	8
9. Unibertsitate Graduko ikasketak, Arkitektura, Ingeniaritza edo baliokidea	9	9	9	9	9
10. Doktoregoa edo unibertsitateko Master ofiziala, medikuntza espezialitateak edo baliokideak	10	10	10	10	10
11. Hizkuntza Eskola Ofizialeko eta Musika eta Dantza Eskoletako ikasketak	11	11	11	11	11
12. Pertsona Helduen Hezkuntza Ikasketak (HHI)	12	12	12	12	12
13. Hezkuntza berezia edo baliokidea	13	13	13	13	13
14. Beste batzuk	14	14	14	14	14
Ondoren eskatzen zaizu ama-hizkuntza eta hizkuntzen ikasketaz galdera batzuei erantzutea. Mesedez, erantzun etxebizitzan dauden 3 edo urte gehiagoko pertsonez.					
P21. Zein da zure ama-hizkuntza? Eta zure etxebizitzan bizi direnena?					
1. Euskara	1	1	1	1	1
2. Gaztelera	2	2	2	2	2
3. Biak: euskara eta gaztelera	3	3	3	3	3
4. Beste bat edo beste batzuek	4	4	4	4	4

P22. Ama-hizkuntzaz gain, zein bestelako hizkuntzetan jarduterik duzu? Eta etxebizitzan bizi diren beste pertsonak?					
1. Euskara	1	1	1	1	1
2. Gaztelera	2	2	2	2	2
3. Ingelesa	3	3	3	3	3
4. Frantsesa	4	4	4	4	4
5. Alemana	5	5	5	5	5
6. Beste hizkuntza batzuek	6	6	6	6	6
0. Beste hizkuntza batzuek	0	0	0	0	0

C. OSASUNA ETA AUTONOMIA

Onoren eskatzen zaizu etxebizitzako pertsona bakoitzaren inguruan osasun eta arreta sanitarioari buruzko galdera batzuei erantzutea.

Pertsonaren nortasuna: Familiaren hurrenkera-zk.	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
	☐	☐	☐	☐	☐
P23. Nolakotzat joko zenuke etxebizitzako pertsona bakoitzaren osasuna?					
1. Oso ona	1	1	1	1	1
2. Ona	2	2	2	2	2
3. Hala-holakoa	3	3	3	3	3
4. Eskasa	4	4	4	4	4
5. Oso eskasa	5	5	5	5	5
P24. Zein da duzun osasun-estaldura? (Irakurri aukerak. Badago aukera bat baino gehiago markatzerik)					
1. Gizarte Segurantza (Osakidetza)	1	1	1	1	1
2. Kolektiboki afiliatzeko mutualitatea (derrigorrezkoa)	2	2	2	2	2
3. Aseguru pribatuak (borondatezkoa)	3	3	3	3	3
4. Beste batzuek	4	4	4	4	4
5. Batere ez	5	5	5	5	5
P25. Tabakoa erretzeko ohitura al duzu? (Eguneko bost zigarreta edo gehiago erretzen baditu)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P26. Joan al zara osasun-egoitzaren batera joandako urtean? Galdera honetan kontuan hartzen dira ambulatorio, ospitale eta kontsulta pribatuak.					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P27. Ezgaitasun, osasun-arazo edo gaixotasunen baten ondorioz, ba al duzu %33 edo gradu gehiagoko ezgaitasun-agiririk?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P28. Ba al du etxekoren batek ezgaitasun, gaixotasun kroniko edo osasun-arazo larrikerik bere adineko edonoren antzera bizimoduko oinarriko eginkizunak betetzeko –jan, jantzi, mugitu, komunikatu edota komunerara joateko?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34
P29. Egin al duzue, zuk edota etxekoren batek, mendekotasunaren ebaluazioa egiteko eskaria?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P31	2→P31	2→P31	2→P31	2→P31
P30. Zein ezgaitasun-maila aitortu zaio?					
1. I. Gradua edo mendekotasun moderatua	1	1	1	1	1
2. II. Gradua edo mendekotasun larria	2	2	2	2	2
3. III. Gradua edo mendekotasun oso larria	3	3	3	3	3
4. Ez du mendekotasun-gradua ezagutzen	4	4	4	4	4
5. Ez zaio onartu inongo mendekotasun-gradurik	5	5	5	5	5
6. Erabaki gabe dago mendekotasun-gradua	6	6	6	6	6
P31. Eguneko bizimoduko betekizunetarako laguntza moduren bat edota beste pertsona baten laguntza behar al du?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34
P32. Laguntza beharrezkoa gertatuz gero, ari al da laguntza hori jasotzen?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34

P32A. Pertsona horrek jasotzen al du Mendekotasun Legeari loturiko Foru Aldundiaren prestazio ekonomikorik? (Irakurri					
--	--	--	--	--	--

aukera guztiak eta bakar bat markatu)					
1. Ez	1	1	1	1	1
2. Bai, familia-inguruan zaintzak jasotzeko prestazio ekonomikoa	2	2	2	2	2
3. Bai laguntza pertsonalerako prestazio ekonomikoa	3	3	3	3	3
P33. Mesedez, esan zein pertsonen laguntza edo zerbitzuak jasotzen dituzten etxebizitzan beharra duten pertsonak (Irakurri aukera guztiak. Erantzun anizkuna. Gehienez ere hiru jarri)					
1. Etxebizitzan bizi den emakumezkoa	1→P34	1→P34	1→P34	1→P34	1→P34
2. Etxebizitzan bizi den gizonezkoa	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34	2→P34
3. Etxean bizi ez den emakumezko ahaidea	3→P34	3→P34	3→P34	3→P34	3→P34
4. Etxean bizi ez den gizonezko ahaidea	4→P34	4→P34	4→P34	4→P34	4→P34
5. Etxez etxeko laguntza-zerbitzu publikoa (administrazioak kontratatutakoa)	5→P34	5→P34	5→P34	5→P34	5→P34
6. Etxean lanean ari den pertsona	6→P33A	6→P33A	6→P33A	6→P33A	6→P33A
7. Telelaguntza-zerbitzua	7→P34	7→P34	7→P34	7→P34	7→P34
8. Beste batzuk. Zehaztu: _____	8→P34	8→P34	8→P34	8→P34	8→P34
(Soilik galdetu P33= "6" bada)					
P33A. Esango al didazu zein den pertsona horren jaioterrria?	_____ ↓	_____ ↓	_____ ↓	_____ ↓	_____ ↓
- Herraldea. Kodea (B Kodeak)	_ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _
P33B. Zein lanegoeran dago persona hori? (Irakurri aukera guztiak eta bakar bat markatu)					
1. Enpresa batek kontratatzen du	1	1	1	1	1
2. Etxebizitza edo familia propioak kontratatzen du	2	2	2	2	2
3. Pertsona autonomoen erregimenan altan emana dago	3	3	3	3	3
4. Beste egoera batzuk	4	4	4	4	4
P34. Joaten al da zure etxekoren bat ondoren aipatuko diren eguneko arreta-zerbitzuren batera?					
1. Pertsona adinduentzako eguneko zentroa	1	1	1	1	1
2. Okupazio-zentroa	2	2	2	2	2
3. Enplegu-zentro berezia	3	3	3	3	3
4. Buru-osasun arazoak dituzten pertsonentzako eguneko zentroa	4	4	4	4	4
5. Drogamenpekotasun arazoak dituzten pertsonentzako eguneko zentroa edo programa ambulatorioa	5	5	5	5	5
6. Gizarte-bazterketa egoeran edo horren arriskuan diren pertsonentzako eguneko zentroa	6	6	6	6	6
7. Bestelako zentro eta zerbitzu batzuk	7	7	7	7	7
8. Ez da joaten inolako eguneko zentro edo zerbitzura	8	8	8	8	8

D. JARDUERA, ENPLEGUA ETA FORMAKUNTZA

Ondoren galdetuko zaizu etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago dituzten (edo aurten 16 urte beteko dituztenak) enplegu eta okupazioaren inguruko datu batzuk

Pertsonaren nortasuna:	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
Familiaren hurrenkera-zk.	☐	☐	☐	☐	☐
P35. Lanik egin al duzu inoiz?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P36. Joandako hilabeteetan, ondoren aipatuko direnetatik zein izan da <u>egoera nagusia</u>? (Irakurri aukera guztiak eta bakar bat markatu)					
1. Lanpetua (bertan kontuan hartzen dira soldatuko langileak, beregaineko langile, familia-laguntza negozioan eta epe baterako bajaran edo amatasun-baimena duten langileak)	1→P38	1→P38	1→P38	1→P38	1→P38
2. Langabetua	2→P43	2→P43	2→P43	2→P43	2→P43
3. Ikasle, eskola-ikasle edo prestakuntzan	3→P43	3→P43	3→P43	3→P43	3→P43
4. Erretiratua, erretiro aurreratua	4→P48	4→P48	4→P48	4→P48	4→P48
5. Lanerako ezintasun iraunkorra	5→P48	5→P48	5→P48	5→P48	5→P48
6. Errentaduna	6→P43	6→P43	6→P43	6→P43	6→P43
7. Etxeko lanak eta/edo adingabe edo beste pertsona batzuen zaintza	7→P43	7→P43	7→P43	7→P43	7→P43
8. Jarduniki gabeko beste pertsona batzuk ↓Zehaztu: _____	8↓ _____→P48	8↓ _____→P48	8↓ _____→P48	8↓ _____→P48	8↓ _____→P48

Pertsonaren nortasuna: Familiaren hurrenkerak-zk.	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA	☐	☐	☐	☐	☐
P38. Ondoren galdetuko zaizu etxeko pertsona lanpetuek egiten dituzten zeregin nagusiez. Esango al zenituzke zein lan, profesio edo lanbide duten etxekoek? (Ahal bezain beste zehaztu, adibidez: komertzio dendaria, ospitale batean klinika-axiliarra, eskola-irakaslea, etab.)						
(Literalki emandako erantzuna idatzi, ahal bezain zehatzen, eta ondoren C kodeetako taularen arabera kodetu)						
Kodea:		I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I
P39. Esango al zenuke zein ekonomia-sektorekoa den lan egin edo zuzentzen duzun saltegiak?						
1. Lehen-sektorea (nekazaritza, abeltzaintza, basogintza, arrantza)	1	1	1	1	1	1
2. Industria	2	2	2	2	2	2
3. Eraikuntza	3	3	3	3	3	3
4. Zerbitzuak	4	4	4	4	4	4
P40. Zein da zure laneko egoera profesionala? (Irakurri aukerak)						
1. Enplegatzaile edo soldatako langileak dituen enpresaria	1→P42	1→P42	1→P42	1→P42	1→P42	1→P42
2. Langile gabeko enpresaria, langile independente edo autonomoa	2→P42	2→P42	2→P42	2→P42	2→P42	2→P42
3. Familia-laguntza (familiako baten negozioan egindako laguntzaila)	3→P42	3→P42	3→P42	3→P42	3→P42	3→P42
4. Kooperatiba-bazkidea	4→P42	4→P42	4→P42	4→P42	4→P42	4→P42
5. Administrazio publikoko soldatako langilea	5	5	5	5	5	5
6. Enpresa publikoko soldatako langilea	6	6	6	6	6	6
7. Sektore pribatuko soldatako langilea	7	7	7	7	7	7
8. Beste batzuek.	8↘	8↘	8↘	8↘	8↘	8↘
↘Zehaztu:						
P41. Nolako da zure kontratu edo enpresarekiko lan-harremana?						
1. Zehaztugabeko epea	1	1	1	1	1	1
2. Aldi baterakoa	2	2	2	2	2	2
3. Lan edo zerbitzukoa	3	3	3	3	3	3
4. Bestelako bat	4	4	4	4	4	4
5. Kontraturik gabekoa	5	5	5	5	5	5
P42. Ordaintzen al duzu edo ordaintzen al dute zure gizarte-segurantzako kuota?						
1. Bai	1	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2	2
P42A. Zenbat ordu eskaintzen dizkiozu astero lan ordainduari? (Kontuan hartzen dira ohikoan egiten diren ordu osagarriak. Lan hori irregularra bada, azalduko da joandako lau asteetan batz bestean lan egindako ordu-kopurua)						
Lan egindako asteko batz besteko ordu-kopurua	I _ II _ I, I _ I	I _ II _ I, I _ I	I _ II _ I, I _ I	I _ II _ I, I _ I	I _ II _ I, I _ I	I _ II _ I, I _ I
(P42A < 30 ordu bada)	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B	P42A ≥ 30h. → P44 P42A < 30h. → P42B
1. Ikaskuntza eta prestakuntzarako ikastaroak burutzea	1→P44	1→P44	1→P44	1→P44	1→P44	1→P44
2. Eritasun edo ezgaitasun propioa	2→P44	2→P44	2→P44	2→P44	2→P44	2→P44
3. Ume, heldu gaixo, ezgaitu edo adinduen zainketa	3→P44	3→P44	3→P44	3→P44	3→P44	3→P44
4. Bestelako familia edo betekizun pertsonalak	4→P44	4→P44	4→P44	4→P44	4→P44	4→P44
5. Jardunaldi osoko lan bat aurkitzeko ezintasuna	5→P44	5→P44	5→P44	5→P44	5→P44	5→P44
6. Jardunaldi osoko lanik nahi ez izatea	6→P44	6→P44	6→P44	6→P44	6→P44	6→P44
7. Beste arrazoi batzuek	7→P44	7→P44	7→P44	7→P44	7→P44	7→P44
P43. Joandako 12 hilabeteetan bete al duzu ordainduriko langintzarik?						
1. Bai	1	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P45	2→P45	2→P45	2→P45	2→P45	2→P45
P44. Guztira, zenbat denboran egin duzu ordainduriko lana 12 hilabeteetan? Eta epe horretan, batz bestean, zenbat lanordu egin dituzu astean?						
Lan egindako hilabete-kopurua:	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I
Astero lan egindako batz besteko ordu-kopurua:	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I	I _ II _ I
P45. Enplegu bila al zabilta?						
1. Bai	1	1	1	1	1	1
2. Ez	2→P48	2→P48	2→P48	2→P48	2→P48	2→P48

P46. Noiztik zabilta enplegu bila? (Idatzi erantzuna hilabeteen arabera; urteka erantzunez gero, erantzun literala jarri eta hilabete-kopurua kalkulatu hartatik) P47					
Erantzun literala: 72 hilabete arteko kopurua (72 = 6 urte): (0 = hilabete 1 baino gutxiago; 73 = 6 urte baino gehiago)	_____	_____	_____	_____	_____
(P36=1 edo 2)	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
P48. Etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago dituzten pertsonak kontuan hartuz, dela lanean edo langabezian, egin al dute hurrenez hurren aipatuko zaizkizun prestakuntza-ekintza hauetakoren bat <u>joandako urtean?</u>(Irakurri aukerak. Erantzun anizkuna)					
1. LANBIDEko ikastaroak, Langintza Eskola edo langabetuentzako bestelako ikastaroren bat	1	1	1	1	1
2. Enpresak sustatutako prestakuntza-ikastaroak	2	2	2	2	2
3. Kualifikazio profesionala hobetearren egindako beste ikastaro batzuek (oposaketan prestakuntza, hizkuntzak akademietan, informatika)	3	3	3	3	3
4. Batere ez	4	4	4	4	4

E. ETXEBIZITZAKO EKONOMIA-SARBIDEAK					
<i>Ondoren galdetzen zaizu, adinari konturik hartu gabe, zer-nolako diru-sarbideak izaten diren etxean?</i>					
Pertsonaren nortasuna: Familiaren hurrenkera-zk.	ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
	☐	☐	☐	☐	☐
P49. Joandako hilabeteen, jaso al duzu diru-sarbiderik? (Edonolako modukoa)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez. Pasa P59 galderara	2→P59	2→P59	2→P59	2→P59	2→P59
P50. Joandako hilabeteen soldatuko langintzan jarduteagatik jaso al duzu diru-sarbiderik? (Kontuan hartzen dira ikastaldi- eta praktika-kontratuak) Mesedez, jarri hileko soldataren zenbatekoa , kontuan hartuz diru-sari osagarriak, ordu osagarriak, komisiu, eskupeko, etekinen partaidetza eta bestelako soldatuko diru-sarbideak. Baita ere, enpresak doan edota kostu gutxiagoan eskainitako erraztasunak.					
1. Bai. ↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	1 _____ €	1 _____ €	1 _____ €	1 _____ €	1 _____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P51. Joandako hilabeteen, jaso al duzu 65 urte baino gehiagoko familiako baten erretiro, aurre-erretiro, alarguntasun, umezurtz- edo balioezintasun-pentsiorik?					
1. Zahartzaro edo erretiroa					
2. Aurre-erretiroak, enpresetako birmoldatze-prozesuren batean daudenak ezik					
3. Biziraupen-erretiroa (alarguntasun, umezurtz edo familiaren aldekoa)					
4. 65 urte baino gehiago duten pertsona adinduen baliaezintasuna					
1. Bai. Jarri nolakoa ↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P52. Joandako hilabeteen, jaso al duzu langabeentzako dirurik? Zein modutakoa?					
1. Langabeentzako Kontribuzio Prestazioa					
2. Langabezia-saria					
3. Lanbide-heziketako prestakuntza-ikastaroetarako laguntzak					
3. Bai. Jarri nolakoa ↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €
4. Ez	2	2	2	2	2
P53. Joandako hilabeteen, jaso al duzu gaixotasun, 65 urte azpikoaren baliaezintasun edo enpresa-birmoldaketa baten ondorioz aurre-erretiroko diru-saririk?					
1. Gaixotasuna					
2. Baliaezintasuna (>65 urte salbu) (LISMI)					
3. Aurre-erretiroa enpresa-birmoldaketa eta berregituraketaren ondorioz					
1. Bai. Jarri nolakoa ↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €	1 → _____ €
2. Ez	2	2	2	2	2

Pertsonaren nortasuna:		ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
Familiaren hurrenkera-zk.		☐	☐	☐	☐	☐
P54. Joandako hilabeteetan, jaso al duzu alduan behingo familia-babesa, seme-alaben kontu edo lana eta familia bateratzeko diru-sarbiderik?						
1.	<i>Familiari babesa (jaiotza, amatasuna, mendeko-egoerekin bat ez datozen adingabeen zaintza, kontziliazioa)</i>					
2.	<i>Seme-alaben kontuko prestazioak</i>					
1. Bai. Jarri nolakoa ↳ Jarri hilabeteko zenbatekoa		1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P55. Joandako hilabeteetan, jaso al duzu laguntza edo diru-sarbiderik mendeko-egoeran dauden pertsonak zaintzeko?						
1. Bai ↳ Jarri hilabeteko zenbatekoa		1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P56. Joandako hilabeteetan, jaso al duzu ezkonlagun edo gurasoen mantenu-pentsiorik?						
1. Bai ↳ Jarri hilabeteko zenbatekoa		1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P57. Joandako hilabeteetan, jaso al duzu Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (lehenagoko Oinarriko Errenta), Etxebizitzaren Prestazio Osagarria edo Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntzarik?						
1.	<i>Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (DBE), Etxebizitzaren Prestazio Osagarririk gabe (EPO)</i>					
2.	<i>Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (DBE) eta Etxebizitzaren Prestazio Osagarria (EPO)</i>					
3.	<i>Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza</i>					
1. Bai. Jarri nolakoa ↳ Jarri hilabeteko zenbatekoa		1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €	1 → _ _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P59. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu aparteko ordainsaririk soldata, langabezia- edo pensio-prestazioengatik?						
1. Bai ↳ Jarri urteko zenbatekoa		1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P60. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu edozein moduko enpresa propio baten ustiapenaren diru-sarbiderik, autoenplegu edo bestelako bategatik?						
1. Bai ↳ Jarri urteko zenbatekoa		1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P61. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu ikastaro, konferentzia edota antzeko jardueraren baten diru-sarbiderik?						
1. Bai ↳ Jarri urteko zenbatekoa		1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €	1 _ _____ €
2. Ez		2	2	2	2	2
P62. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzue etxebizitzan hurrenez hurren aipatzen diren kontzeptuen araberako diru-sarbide garbirik?:		Bai		Ez		
			<i>*Galerak</i>	<i>Urteko zenbatekoa</i>		
1.	Jabetza-errentak , adibidez, hirietako etxe, garaje edo baserri-turismo baten alokairua (Mantenu-gastu, tasa eta beste zergak kenduz)	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
2.	Kapital higigarrien errentak (interesak edo mozkinak) edo pensio-fondo eta antzekoen ondorioz jasotakoak [*Diru-sarbidearen emaitza negatiboa izanez gero, jarri "X" koadrotxoan]	1 →	☐	_ _ _ _ _ _ €	2	
3.	Ogasunaren itzulpenak (PFEZ) [*Diru-sarbidearen emaitza negatiboa izanez gero, jarri "X"]	1 →	☐	_ _ _ _ _ _ €	2	
4.	Loteria edo bestelako sariak	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
5.	Gizarte Larrialdietarako laguntzak (Ez hartu kontuan Etxebizitzaren Diru-laguntza Osagarria)	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
6.	Ikasketa-bekak edo adingabekoentzako laguntzak, kontuan hartuz jangela- eta haurtzaindegi-bekak	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
7.	Udalerrri eta Diputazioko bestelako gizarte-laguntza publikoak	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
8.	Lan-arloko kalte-ordainak	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
9.	Jaiotza edo adopzioarako aldi bakarreko prestazioak	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
10.	Lana eta familia bateratzeko noizbehinka jasotako laguntza	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
11.	Familia, adiskide edo bizilagunek emandako laguntza ekonomikoa	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	
12.	Erakunde pribatuek emandako laguntza ekonomikoa (Caritas, Gurutze Gorria, etab.)	1	→	_ _ _ _ _ _ €	2	

F. GASTUAK ETA ETXEBIZITZAKO EGOERA EKONOMIKOA		
Ondoren galdetuko zaizu zure etxebizitzako gastu eta egoera ekonomikoaren inguruan.		
P63. Etxebizitza honetan egiten al da hurrenez hurren aipatuko den ordainketaren bat?		
Hipoteka edo bestelako maileguren bat etxebizitza eskuratzeko	1	
Alokairuaren ordainketa	2	
Bietako batere ez. Pasa P65 galderara.	3	
P64. Esango al zenuke zein izan den azken hileko diruaren zenbatekoa? Mailegua bada, mesedez, jarri zenbatekoa izan den jasotako azken errezihoa, amortizazioa eta interesak berezituz.		
Hileko zenbatekoa _____ __ __ __ __ €		
P65. Ba al duzu esaterik zenbateko elektrizitate-gastua egin den joandako hamabi hilabeteetan? Zehazki jakin ezean, saiatu diru-kalkulu bat egiten. Esan dezakezu urte osoan edo batz bestean egindako gastua, urtean egindako ordainketak zehaztuz.		
a. Zenbatekoa _____ __ __ __ __ €		
b. Zenbatekoaren epea (hilabetea) __ __		
P66. Ba al duzu esaterik etxebizitzan egindako gasaren gastua joandako hamabi hilabeteetan (edo bestelako erregairen batena)? Zehazki jakin ezean, saiatu diru-kalkulu bat egiten. Esan dezakezu urte osoan edo batz bestean egindako gastua, urtean egindako ordainketak zehaztuz.		
a. Zenbatekoa _____ __ __ __ __ €		
b. Zenbatekoaren epea (hilabetea) __ __		
P67. Joandako 12 hilabeteetan, eta zailtasun-ekonomikoak medio, izan al duzu atzerapenik etxeko hipoteka, alokairu edo mantenimenduari loturiko errezihoak ordaintzeko (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.)? Baiezkoa bada aurreko erantzuna, ba al duzu esaterik zein errezihotan? (Irakurri erantzuko aukerak. Badago bat baino gehiago markatzerik)		
Bai, etxebizitza hau ordaintzeko eskatutako hipoteka-mailegua	1	
Bai, etxebizitza honetako alokairua ordaintzeko errezihoa	2	
Bai, ura, gasa, kalefakzioa, elektrizitatea eta beste batzuen errezihoak ordaintzeko	3	
Ez dut atzerapenik izan errezihoak ordaintzean	4	
P68. Aurrezkerik ba al du familia honek?		
Bai	1	
Ez. Pasa P70 galderara	2	
P69. Bestelako diru-sarbiderik izan ezean, zenbat hilabetean erabili dezakezue aurreztutako dirua egungo gastua mantentzeko?		
Hilabete-kopurua _____ __ __ __		
P70. Esan zertarako ahalmena duzuen etxebizitzan:		
	Bai	Ez
1. Gutxienez aste batean etxetik kanpora oporretara joateko	1	2
2. Gutxienez bi egunetik behin haragia, oilaskoa edo arraia jateko (edo horren baliokidea begetarianoen artean)	1	2
3. Etxebizitza tenperatura egoki batean mantentzeko hilabeterik hotzetenan	1	2
P71. Baliabide propioak erabiliz, ba al da ustekabeko 800 €ko gastu bati aurre egiterik?		
Bai	1	
Ez	2	
P72. Gaur egun, ba al duzu etxebizitzaz beste ordaindu beharreko kreditu pertsonalik (autoa, bidaiak, eraikuntza-lanak, etab.)?		
Bai.	1	
Ez. Pasa P74 galderara	2	
P73. Zenbatekoa izan da kreditu horren azkeneko hilabeteko ordainketa?		
Hilabeteko zenbatekoa _____ __ __ __ __ €		
P74. Joandako 12 hilabeteetan, kreditu-txartela erabili beharrik izan al duzu bitan baino gehiagoan hilabetea osatu ahal izateko?		
Bai	1	
Ez	2	

P75. Joandako 12 hilabeteetan, behin baino gehiagotan gertatu al zaizu diru-kontuak agerian izatea, hau da, kontua gorrian izana etxebizitzako ordainketak egiteko kontu-korrontean?		
Bai	1	
Ez	2	
P76. Joandako urtean, arazo ekonomikoaren ondorioz, marka ezazu hurrenez hurren aurkeztutako arazo hauetako zein izan ote duzun.		
	Bai	Ez
1. Astialdirako gastuak gutxitu beharra	1	2
2. Ohiko harreman sozialen galera	1	2
3. Etxebizitzako energia-gastuak gutxitu beharra (elektrizitatea, ura, gasa, kalefakzioa ordaintzeko errezihoak...)	1	2
4. Argia, ura, gasa edo telefonoa mozteko abisua	1	2
5. Jantzi eta oinetakoen oinarriko gastuak gutxitu beharra	1	2
6. Elikatzeko oinarriko gastuak gutxitu beharra	1	2
7. Elikadura-dieta egoki bat ezin eramana	1	2
8. Botikaren bat erosteari utzi edo medikuak agindutako tratamendu bat eten beharra	1	2
9. Bat-batean edo bestelako epe batean, etxebizitzatik bidalia izateko mehatxua	1	2
10. Lagun, bizilagun edo familiako laguntza ekonomikoa eskatu beharra		
11. Erakunde sozial publiko edo pribatuari laguntza ekonomikoa eskatu beharra	1	2
12. Modu nabarmenean aurrezkiak berreskuratu beharra	1	2
P77. Une honetan, zure familia nola definituko zenuke?: (Irakurri aukera horiek guztiak eta bakarra hautatu)		
Oso pobrea	1	
Pobrea	2	
Pobre-antzean	3	
Ahal-moduan, batz bestekotik behera	4	
Batz bestekotik gora, eroso	5	
Arrakastatsua, estuasunik gabekoa	6	
Aberatsa, aski diruduna	7	
Oso aberatsa	8	
P79. Oro har hartuta, esango al zenuke zenbatekoa den, batz bestean, familiak dituen hileko diru-sarbideak?		
Hileko diru-sarbideak _____ __ __ __ __ €		
P80. Berez, etxebizitzako diru-sarbideak kontuan hartuz, nola moldatzen zarete hilabete bukaeran?		
la ezinean	1	
Nekez	2	
Zailtasunez	3	
Erraz-antzean	4	
Erraz	5	
Oso erraz	6	
P81. Esango al zenuke zenbatekoa den, batz bestean, familiak dituen hileko gastuak?		
Hileko gastuak _____ __ __ __ __ €		
P82. Egun etxebizitzan bizi duzuen egoeran, zenbatekoa da hilabete bukaeran derrigorrez behar den gutxiengo diru-sarbidea?		
__ __ __ __ €		
P83. Egun etxebizitzan bizi duzuen egoeran, zenbatekoa da oinarriko premiej aurre egiteko gutxiengo diru-sarbidea? (elikadura, jantziak, oinetako eta oinarriko premiazat jotzen direnak)		
__ __ __ __ €		
P86. Gosea igaro al duzue aldiren batean oraingo etxebizitzan joandako hamarkadan? (Irakurri erantzutako aukerak eta markatu bakar bat)		
Bai aldiren batean, baina ez orain	1	
Sarrantan, baina ez orain	2	
Bai, oraintxe	3	
Inoiz ez	4	

P87. Zein edo zeintzuk dira jaki, arropa, eskola eta antzeko gastuen pertsona arduradunak? Eta zeinek kudeatzen ditu gastu handiagoak eta koiunturalak (erosketa garrantzitsuak, etxebizitzako obrak, etab) eta inbertsioak? (Markatu X batez, inkestan etxebizitzako pertsona bakoitzari emandako kodeaz. Kasuaren arabera, bat baino gehiago markatu daitezke)		
Hurrenkeraz zk.	Ohiko gastuak	Gastu koiunturalak
01	1	1
02	2	2
03	3	3
04	4	4
05	5	5
Etxebizitzatik kanpoko beste pertsona bate edo pertsona gehiago	8	8

G. ETXEBIZITZA NAGUSIAREN EZAUGARRIAK

Ondoren galdetuko zaizu etxebizitzaren inguruan

P89. Zein da etxebizitzaren azalera erabilgarria (Bertan bizi ahal izateko azalera da hori, etxebizitzako hormen baitakoa, eta etxeko eremu komunak ez direlarik kontuan hartzen)

Azalera erabilgarria metro koadrotan..... I__II__I m²

P90. Zenbat gela ditu etxebizitzak?

Kontuan hartu behar dira: logelak, jangelak, saloiak, egoteko gelak, eta 4 m² edo gehiago dituzten sukaldeak. Kontuan hartu beharrekoak dira, betiere etxebizitza propiotik iritsi eta bizitegi-gune gisara erabili daitezkeen trasteleku, soto edo ganbarak.

Ez dira kontuan hartu behar: bainugelak, terrazak, korridore, atari, jantzigela, erabilera profesionalerako gelak eta 4 m² baino gutxiago dituzten sukaldeak.

Gela-kopurua:..... I__II__I

P91. Noiz bukatu zuten etxearen eraikuntza? (Etxean birgaitze-lanak egin badituzte, idatzi behar da aipatutako aldaketan data zein den)

1979. urtea baino lehenago	1
1979 eta 2005 urteen tartean	2
2005aren ondoren	3

P92. Zein da etxebizitza edukitzeko erregimena? (Irakurri aukera guztiak. Soilik aukera bakar bat markatu behar da)

Jabetza	Erosketa bidez, erabat ordaindua	1
	Erosketa bidez, ordainsariak ordaindu beharrean (hipoteka)	2
	Ondarea edo emandakoa	3
Doan edo ia doan eskuratua	Lan-arrazoiengatik nagusiak/enpresak emandakoa	4
	Familiakoek emandakoa	5
	Beste pertsona, erakunde edo instituzioek emandakoa	6
Errenta	Partikularra	7
	Gizarte-alkairua BOE/Bizigune	8
	Berriz alokatua	9
Bestelako egoera batzuek	Legez kanpo okupatua	10
	Bestelako egoera batzuek	11

P94. Bizi zaren etxebizitza horretaz gain, ba al duzu beste etxebizitzaren bat edo gehiagoren jabetzarik?

Bai	1
Ez	2

P96. Hurrenez hurren azaldutako arazoren bat al du zure etxebizitzak?

	Bai	Ez
1. Eraikuntza eskasaren ondorioz kalte edo erorkinak	1	2
2. Itukinak, hormetako hezetasuna, zolua, sabaia eta zimenduak, edo usteltzekoan dagoen zolua, leiho- eta ate-markoak.	1	2
3. Egun-argi eskasa	1	2
4. Bizilagunen edo kanpotik datorren zarata (trafikoak, negozioak, inguruko lantegiak, etab.)	1	2
5. Arkitektura-oztopoak daude, eta ezintasun fisikoak dituzten pertsonak bizi dira etxebizitzan	1	2

P97. Hurrenez hurren aipatutako arazoren bat gertatzen al da etxebizitza dagoen auzoan?

	Bai	Ez
1. Kutsadura, zikinkeria edo industria eta trafikoak sorturiko bestelako ingurugiro-arazoak	1	2
2. Gaizkiletasun edo bandalismoa	1	2
3. Kaleen garbiketa eskasa	1	2
4. Komunikabide eskasak	1	2
5. Gune berde gutxi (parkeak, lorategiak...)	1	2

P98. Ondorengo instalazio eta oinarriko ekipamenduen zerrenda honetatik zein duzu etxebizitzan. Horietatik guztietatik bateren bat izan ezean, esan zein den horretarako arrazoi nagusia, mesedez.

	Bai, badago	Ez eta ezin du izan	Ez izan arren, izan dezake
1. Iturriko ura	1	2	3
2. Ur beroa	1	2	3
3. Argindarra	1	2	3
4. Ur zikina kanporatzekoa	1	2	3
5. Bainugela osoa (komuna, konketa, dutxa/bainuontzi)	1	2	3
6. Sukaldea	1	2	3
7. Hozkailua	1	2	3
8. Garbigailua	1	2	3

P99. Hurrenez hurren aipatutako zaizkizu ondare eta instalazio batzuek. Mesedez, esan halakorik ba al duzuen; eta horietakoren bat izan ezean, aipatu zein den horretarako zergatia?

	Bai, badago	Ez eta ezin du izan	Ez izan arren, izan dezake
1. Telefonoa (finko edo sakelakoa)	1	2	3
2. Koloretako telebista	1	2	3
3. Ordenagailu pertsonala	1	2	3
4. Internet konexioa (sakelakoa edo wifi)	1	2	3
5. Automobila (erabilera pribaturako enpresa-autoa barne)	1	2	3
6. Gas naturala	1	2	3
7. Eraikuntzako berokuntza zentrala	1	2	3
8. Banako berokuntza (gasa, elektrizitatea, etab.)	1	2	3

H. HARREMAN SOZIALAK ETA GIZARTE- ETA POLITIKA-PARTAIDETZA

Gaia aldatuz, orain galdetuko zaizu zure gizarte-harremanen sareaz eta gizarte- eta politika-partaidetza.

P100. Esango al zenidake ondorengo taldeekiko zure harremanen nolakotasunaz? (Irakurri erantzuteko aukerak)

	A Etxebizitza zako pertsona k	B Bestelak o ahaideak	D Bizilagun ak
Oso eskasa edo eskasa	1	1	1
Bataz beste eskasak	2	2	2
Bataz beste egokia	3	3	3
Ona edo oso ona	4	4	4
Harremanik gabea (baditu, baina ez du harremanik)	5	5	5
Ez da egokia (bakarrrik bizi da, ez du lagun, bizilagunik... (Ez irakurri)	6	6	6

P101. Ba al duzu arazoak gertatzean lagunduko dizun pertsonarik? Adibidez, dirua mailegatu, zu zeu edo zure arduraren mendeko egoeran dagoen pertsona zaindu, sostengu emozionala, kudeaketak edo paperetan aritzeko...

Bai	1
Ez	2

P102. Joandako 10 urteetan, zure etxekoren batek...		
	Bai	Ez
1. Izan al du alkoholari loturiko arazorik?	1	2
2. Izan al du bestelako drogekin loturiko arazorik?: legez kanpoko drogak, botikak	1	2
3. Izan al du joko-arazorik?	1	2
4. Izan al du edo ba al du kondenen agiritegirik?	1	2
5. Jaso al ditu edo jasotzen al ditu tratu txarrak?	1	2
6. Jaso al ditu edo jasotzen al ditu tratu txar psikologikoak?	1	2
7. Etxebizitzan bizi den nerabea bikoterik gabe nerabezeroan amaturikoa edo ama izatekotan al da?	1	2
8. Indarkeria matxistaren biktima izan da	1	2
P103. Orokorrean, zein maiztasunean parte hartu duzu hauteskundeetan? (Irakurri erantzuteko aukerak. Galdera hau indibiduala da, eta galdetzen zaio ekonomia edo etxebizitzaren jabetzaren arabera <u>erreferentziako pertsonari</u>)		
Inoiz ez, oraindik ez ditu 18 urte bete		1
Inoiz ez, ez du botua emateko eskubiderik (=>18 urte, atzerritartasuna)		2
Inoiz ez, ez zait interesatzen		3
Inoiz ez, ez baitu ezertarako balio		4
Aldi batzuetan		5
Ia beti		6
Beti		7
P104. Elkarte edo erakunde sozial batean partaide al zara elkarte edo afiliatuta? Kontuan hartzen ditugu, adibidez, auzo- eta kultura-elkarte, sindikatuak, partido politikoak, emakume, persona adindu edo kirola egiteko elkarteak, etab.) Galdera indibiduala da, eta zuzentzen zaio etxebizitzako <u>erreferentziako pertsonari</u>)		
Bai		1
Ez		2

I. POBREZIAREN KONTRA EGITEKO POLITIKAK			
<i>Ondoren galdetuko zaizu pobrezia-aren kontra egiteko politiken inguruan.</i>			
P108. Joan al zara zeu edo etxebizitzako pertsonaren bat oinarriko <u>gizarte-zerbitzuren</u> batera? Baiezkoa bada, bertaratu al zara joandako 12 hilabete edo epe luzeagoan?			
Inoiz ez gara joan			1
Bai, joandako 12 hilabeteetan zehar			2
Bai, orain urtebete baino lehenago			3
P109. Etxekoren bat joan al da <u>Lanbidek</u> dituen bulego horietako batera? Baiezkoa bada, joandako 12 hilabete edo gehiagoan joan al da etxebizitzako pertsonaren bat bulegoren batera?			
Inoiz ez gara joan			1
Bai, joandako 12 hilabeteetan zehar			2
Bai, orain urtebete baino lehenago			3
P111. Ondoren aipatzen diren erakunde publikoen laguntza ekonomikoak eskatu al ditu etxebizitzakoren batek? Baiezkoa bada, eskatu al da laguntza ekonomikorik joandako 12 hilabete edo gehiagoan? (Irakurri banan bana eta markatu erantzuna "X" baten bidez)			
	Inoiz ez	Bai, joandako 12 hilabeteetan	Bai, orain urtebete baino gehiago
1. Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (aurreko Oinarriko Errenta, GGD)	1→P114	2→P112	3→P112
2. Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza	1→P114	2→P112	3→P112
3. Gizarte Larrialdietarako laguntzak	1→P114	2→P114	3→P114
4. PAGAMI/Kontribuzio gabeko prestazioak	1→P114	2→P114	3→P114
5. Langabezia saria	1→P114	2→P114	3→P114
6. Beste batzuek	1→P114	2→P114	3→P114
↘Zehaztu:			
P112. Bestelako prestazioen batekiko, zein da egungo zure egoera? (Irakurri erantzuteko aukerak)			
Egun onuraduna. Pasa P113 galderara			1
Onuradun izandakoa, baina ez gaur egun. Pasa P114 galderara			2
Eskatu du edo eskatutakoa da, baina ezezkia jaso du La ha solicitado o la solicitó pero le fue denegada. Pasa P114 galderara			3
Erabaki gabe dago. Pasa P114 galderara			4
Beste egoera batzuek. Pasa P114 galderara			5
↘Zehaztu:			

P113. Oinarriko premiak betetzen al ditu hilero etxebizitzan jasotzen den zenbatekoak?		
Bai, erabat		1
Bai, baina ez guztiz		2
Ez da nahikoa		3
Oso murrizta da		4
P114. Zure ustez, datorren 12 hilabete epean beharrik izango al da aurretik aipatutako laguntza edo prestazio ekonomikoren bat jasotzea zure etxebizitzan? (P111. galderako laguntzak dira horiek)		
Bai		1
Ez		2
J. ETXEBIZITZAKO ENERGIAREN ERABILERA		
<i>Ondoren, etxebizitzako energia-erabileraren inguruko galdera batzuek egungo zaizkizu.</i>		
<i>OSO GARRANTZITSUA. Elkarrizketatzaileari: P99 galderan berokuntza zentrala edo banakako galdara ez duela erantzun badu, zuzenean P119galdera erantzun.</i>		
P117. Esan didazunez, baduzu berokuntza-sistema bat etxean. Esango al zenidake instalazioa non dagoen?:		
Gela guztietan edo gehienetan		1
Gela batzuetan soilik		2
P118. Ondoren galdera batzuek egungo zaizkizu berokuntza-sistemaren erabileraz:		
1. Urtean zehar, zenbatean egoten da piztuta?		
Urteko hilabete 1 baino gutxiago		1
Urteko hilabete 1 eta 3 tartekoa		2
Urteko 6 hilabete baino gutxiago		3
Urteko 6 hilabete edo gehiago		4
2. Itzali egiten al duzue gauean?		
Bai		1
Ez		2
3. Egunez, noiz izaten duzue piztuta, eta zein tenperaturan mantentzen duzue etxebizitzan zaudetenean?		
Temperatura:		_ _ _ °C
P119. Ba al duzue energia berritzaileko instalazioen bat etxebizitzan?		
Bai		1
Ez. Pasa P121 galderara		2
P120. Zer-nolakoak dira instalazio horiek? (Irakurri aukerak. Erantzun anizkuna)		
Eguzki-energia termikoa (ur beroa sortarazten du)		1
Eguzki-energia fotoboltaikoa (argindarra sortarazten du)		2
Biomasa-galdara		3
Geotermikoa		4
Besteren bat. Zehaztu:		5
P121. Etxebizitzan energia aurrezteko eskuragarri diren laguntza ekonomiko eta dirulaguntzak jasotzeko zein ezaguera-maila duzu (etxetresna elektrikoak, leihoak aldatzeko, isolatzeko...)? (Irakurri erantzuteko aukerak)		
Oso ona		1
Ona		2
Hala-holakoa		3
Eskasa		4
Oso eskasa		5
Ez dut inoiz laguntza horien berririk izan (Ez irakurri)		6
P122. Etxebizitzako energia-erabileraren inguruan, erantzun baiezkoa edo ezezkia, arren, ondorengo galdera hauei:		
	Bai	Ez
1. Etxebizitzan erabiltzen dira kontsumo apaleko bonbilla edo lanparak.	1	2
2. Etxebizitzan jarrita dago gailuren bat energia aurrezteko, adibidez, argiaren intentsitate-mailarako kontrolak, presentziarako detektagailuak, etab.	1	2
3. Kontuan hartu dute etxebizitzarako etxetresna elektrikoa hartzean duen etiketa energetikoa.	1	2
4. Energia aurrezteko asmoz, aldatu egin dituzte etxebizitzako leihoak.	1	2
5. Etxebizitzako iturri, dutxa edo komunean jarri dute ura aurrezteko gailuren bat	1	2

K. ASTIAREN ERABILERA

Bukatzeko, galdera batzuek egingo dizkizut etxean bizi diren 16 eta urte gehiagoko pertsonak, edota 2014an 16 urte betetzen dituzten pertsonak, egunean zehar ohiko ekimenei eskainitako astiaren inguruan.

Hori dela-eta, sailkapen bat osatu da eta bertan biltzen egunean zehar egin daitezkeen zazpi jarduera, eta desberdintasuna egiten da lanegun eta asteburuetako egunen artean. Ondorengo hauek dira informazioa galdetutako jarduera-moduak:

- Premia fisiologikoak:** kontuan hartzen dira pertsonaren zainketa propioa (jatea, lo egitea) eta zainketa pertsonala (garbitasuna, jantziak).
- Lan ordaindua:** kontuan hartzen dira lanaldi normaleko lanordua. Ez dira kontuan hartzen janaldirako edota etxetik lanerako ibilbideetan igarotako tartekak.
- Prestakuntza:** kontuan hartzen dira jardunean diren ikasketak, bai erregelatuak bai erregelatu gabekak. Halaber, kontuan hartzen dira ikasketak eta etxeko lanen jarduerak. Aurreko epigrafean biltzen da lanorduetan jasotako prestakuntza.
- Ordaindu gabeko etxeko lanak:** kontuan hartzen dira ondorengo ohiko jarduera hauek: bazkaria prestatu, arropak garbitu, erosketak egin, garbitu, gauzen konponketa, eta ondorengo jarduera hauek ere: landare eta animalien zaintza edota kudeaketa administratiboa, adibidez, enpleguaren bilaketa.
- Etxebizitza edo familiako kideei (ordaindu gabeko) zainketa:** kontuan hartzen dira ordaindu gabeko ondorengo jarduera hauek: adingabeko, pertsona heldu edo adinduen zainketa, eta zainketa horietan kontuan hartzen da lagun egitea, sostengu pertsonala, entretenimendua, zaingoa eta jolasak.
- Bizitza soziala eta aisialdia:** kontuan hartzen dira pertsona bakoitzaren "astialdiko" jarduera horien guztien jarduerak. Kontuan hartzen dira beste pertsonetako harremanen inguruko jarduerak (familia, lagunak, etab.), berriketaldi, bazkaltzera joateko irteerak, poteak hartu, boluntario-laneko jarduerak edo elkarteetako partaidetza. Halaber, aisialdiaren baitan hartzen dira kirola egin eta paseatzea, irakurtzea, museo eta ikuskizunetara bisitak.
- Ibilbideak:** azkenik, kontuan hartzen dira xede anitzeko desplazamenduak (lana, ikasketak edo aisialdia) eta modu desberdineko desplazamenduak (oinetz, autoz, garraio publikoa, etab.), kontuan hartzen direlarik ibilbideetako itxaronaldiak.

Pertsonaren nortasuna:		ERREFERENTZIAZKO PERTSONA				
Familiaren hurrenkera-zk.		☐	☐	☐	☐	☐
P123. Ondorengo ekimen hauei, batz besteko LANEGUN BATEAN, zenbat asti eskaintzen diezu ordu eta minutuetan neurtuta?						
1. Premia fisiologikoak						
2. Lan ordaindua						
3. Prestakuntza						
4. Ordaindu gabeko etxeko lanak						
5. Etxebizitza edo familiako kideei (ordaindu gabeko) zainketa						
6. Bizitza soziala eta aisialdia						
7. Ibilbideak						
<i>(Ekimen bakoitzari eskainitako minutu eta orduak zehaztu ostean, guztirako baturak 24 ordukoa izan behar du.)</i>						
1. GUZTIRA						
P124. Ondorengo ekimen hauei, ASTEBURU bateko batz besteko EGUN BATEAN, zenbat asti eskaintzen diezu ordu eta minutuetan neurtuta?						
1. Premia fisiologikoak						
2. Lan ordaindua						
3. Prestakuntza						
4. Ordaindu gabeko etxeko lanak						
5. Etxebizitza edo familiako kideei (ordaindu gabeko) zainketa						
6. Bizitza soziala eta aisialdia						
7. Ibilbideak						
<i>(Ekimen bakoitzari eskainitako minutu eta orduak zehaztu ostean, guztirako baturak 24 ordukoa izan behar du.)</i>						
1. GUZTIRA						
P125. Etxebizitza osatzen dutenez gain, ba al dago ohiko modu batean eta ordainduta etxebizitza honetan etxeko lanak, adingabeko, gaixo, ezgaitu- edo mendetasun-egoeran dauden pertsonak zaintzen lan egiten duen pertsonarik?						
Bai	1	☐	☐	☐	☐	1. 2.
Ez	2	P126ra pasa				
P126. Aurrekoaz gain, etxebizitza honetan ba al duzue, adibidez, familiakoa edo bertan bizi ez den ordaindu gabe ohiko modu batean lan horietan jarduten duen pertsona baten laguntzarik?						
Bai	1	¿Zenbat?	1	☐	☐	d. Jarduera Zainketa pertsonalerako ordu eta minutuak (Guztira) ☐
			2	☐	☐	
			3	☐	☐	
			4	☐	☐	
Ez	2	e. Asteko orduak 1. Etxeko lanetarako ordu eta minutuak 2. Zainketa pertsonalerako ordu eta minutuak (Guztira) 1. 2.				

